

Broj 2/2013. - Godina CXXVII - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Godina vjere

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Ilija Orkić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

SVETA STOLICA

Homilija pape Franje na Misi povodom početka papinske službe, 19. ožujka 2013	93
Papinska djela za svećenička zvanja: Pastoralne smjernice za promicanje poziva na svećeničku službu	94

BK BIH

Priopćenje s 57. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	106
Apel Biskupske Konferencije Bosne i Hercegovine	107
Priopćenje s Osmog susreta biskupa BK BiH s članovima KVRPP BiH	109
Imenovanja i razrješenja	109

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

42. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije	110
Uputa za katolički kalendar	111
Klanjanje 2. lipnja 2013. u 17 sati	112
Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije: Iskustvo vjere	113
Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju Nadbiskupije Vrhbosanske	114
Svećenički sabor - sudionici	115
Održan XI. Susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije	120
Imenovanje Upravnog odbora MCVN	121
Imenovanje Nadzornog odbora MCVN	121
Seminar za ovlast isповijedanja 2013.	122
Duhovna obnova ministranata 2013.	123
Poziv na II. Susret svećenika u BiH	124
Imenovanja i premještaji	125
Dozvole	126
Novi pečati	127
Nadbiskupova kronika 01. ožujka - 31. svibnja 2013.	127
Podjela službi lektorata, akolitata i primanje među kandidate za đakonat i prezbiterat	132

IZ KORESPONDENCIJE

Državno tajništvo: Zahvala za Nadbiskupovo pismo povezanosti s papom Benediktom XVI.	133
---	-----

PRILOZI

Kardinalova homilija na Misi posvete ulja	134
Kardinalova homilija na nedjelju Uskrsnuća Gospodinova	135
Kardinalova propovijed na Saboru svećenika	137
Temeljni naglasci u pontifikatu Benedikta XVI.	138
Apostolat duhovnih zvanja – za susret redovničkih poglavara i biskupa	146
Sv. Josip Radnik - Obilje paradoksalnosti (neočekivanosti-čudnosti) uz ovaj blagdan	149

BILJEŽIMO

Održan XVI. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije	151
Održano savjetovanje o izgradnji religioznog identiteta kod mladih muslimana i kršćana Europe	151

NOVE KNJIGE

„Moje druge konklave u ožujku 2013.“	155
“Zakonita uporaba sile u učenju Ivana Pavla II.”	156
“Gdje su oni stali, mi nastavljamo - drugo dopunjeno izdanje”	157

Homilija pape Franje na Misi povodom početka papinske službe, 19. ožujka 2013.

Čuvajmo s ljubavlju sve što nam je Bog darovao!

Draga braćo i sestre!

Zahvaljujem Gospodinu što mogu slaviti ovu misu uz početak petrovske službe na svetkovinu svetog Josipa, zaručnika Djevice Marije i zaštitnika opće Crkve: to je podudarnost vrlo bremenita značenjem, a i imendan je mog časnog predšasnika: blizu smo mu u molitvi, ispunjenoj ljubavi i zahvalnošću

Srdačno pozdravljam kardinale i biskupe, svećenike, đakone, redovnike i redovnice i sve vjernike laike. Zahvaljujem na prisutnosti predstavnicima ostalih Crkava i crkvenih zajednica, kao i predstavnicima židovske zajednice i ostalih vjerskih zajednica. Upućujem svoj pozdrav i vođama država i vlada, službenim izaslanstvima iz brojnih zemalja svijeta i Diplomatskom zboru.

U Evanđelju smo čuli da "Josip... učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu" (Mt 1, 24). U tim je riječima već sadržano poslanje koje Bog povjerava Josipu: on je custos, čuvar. Čiji čuvar? Marije i Isusa. No, to se čuvanje proteže zatim na Crkvu, kao što je istaknuo blaženi Ivan Pavao II.: "Kao što je brižno i s ljubavlju skrbio za Mariju i posvećivao se s radosnom zauzetošću odgajanju Isusa Krista, tako sveti Josip čuva i štiti svoje mistično tijelo – Crkvu, čija je Presveta Djevica slika i uzor" (Apost. pobud. Redemptoris Custos, 1).

Kako Josip vrši to čuvanje? Diskretno, ponizno, u tišini, ali s jednom stalnom prisutnošću i punom vjernošću, i onda kada ne razumije. Od trenutka kada je Mariju uzeo sebi za ženu pa do događaja s dvanaestogodišnjim Isusom u jeruzalemskom hramu, prati brižno i silnom ljubavlju svaki događaj. On je uz Mariju svoju zaručnicu i u radosnim i u teškim životnim trenucima, na putovanju u Betlehem radi popisa stanovništva i u tjeskobnim i u isti mah radosnim trenucima poroda; u dramatičnom događaju bijega u Egipat i u tjeskobnom traženju sina u hramu; a zatim u svakodnevi nazaretskog doma, u zanatskoj radionici gdje je Isusa učio zanatu.

Kako Josip živi svoj poziv čuvara Marije, Isusa, Crkve? U stalnoj pozornosti prema Bogu, otvoren njegovim znakovima, raspoloživ ne toliko za vlastite planove koliko za njegov

naum; a to je ono što Bog traži od Davida, kao što smo čuli u prvom čitanju: Bog ne želi neku kuću koju je sagradio čovjek, već želi vjernost svojoj riječi, svome naumu; sâm Bog je taj koji gradi kuću, ali od živog kamenja označenog njegovim Duhom. A Josip je "čuvar", jer zna slušati Boga, pušta da ga on vodi po svojoj volji i upravo je zato osjetljiviji za osobe koje su mu povjerene, zna tumačiti s realizmom događaje, pažljiv je prema bližnjima i zna donositi najmudrije odluke. U njemu, dragi prijatelji, vidimo kako se odgovara na Božji poziv, s raspoloživošću, spremnošću, ali vidimo također što je središte kršćanskog poziva: Krist! Čuvajmo Krista u svome životu, da bismo čuvali druge, da bismo čuvali stvoreni svijet!

Poziv na čuvanje, međutim, ne tiče se samo nas kršćana, već ima jednu prioritetnu dimenziju koja je jednostavno općeljudska, tiče se svijeta. To je čuvanje čitavog stvorenog svijeta, ljepote stvorenja, kao što nam se poručuje u Knjizi Postanka i kao što nam je pokazao sveti Franjo Asiški: čuvati znači gajiti poštovanje prema svakom Božjem stvorenju i svijetu u kojem živimo. To znači čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, s ljubavlju, osobito za djecu, starije, one koji su najslabiji, koji su često posljednji na koje mislimo. To znači brinuti jedni za druge u obitelji: bračni drugovi čuvaju jedan drugoga, zatim kao roditelji brinu se za djecu, a vremenom i djeca postaju čuvari roditelja. To znači gajiti iskrena prijateljstva, koja su uzajamno čuvanje u povjerenju, poštovanju i dobru. U konačnici, sve je povjereno čovjeku na čuvanje, i to je odgovornost koja se tiče svih nas. Budite čuvari Božjih darova!

A kada čovjek ne vrši tu zadaću, kada se ne brinemo za stvoreni svijet i braću, tada se stvara prostor za uništenje i ljudsko srce otvrdne. U svakom povijesnom razdoblju, nažalost, bilo je "Herodâ" koji kuju smrtonosne planove, uništavaju i nagrđuju lice muškarca i žene.

Ljubazno molim sve one koji su na odgovornim položajima u ekonomiji, politici i društvu, sve muškarce i žene dobre volje: budimo "čuvari" stvorenog svijeta, Božjeg nauma upisanog u svijet, čuvari drugoga, okoliša; ne dopustimo da znakovi uništenja i smrti prate naš

svijet na putu njegova napretka! Ali da bismo "čuvali" moramo se brinuti također za sebe same! Sjetimo se da mržnja, zavist, oholost kaljaju život! Čuvati život znači dakle bdjeti nad našim osjećajima, nad našim srcem, jer upravo odatle izlaze dobre i zle namjere: one koje grade i one koje uništavaju! Ne smijemo se bojati dobrote pa ni same nježnosti!

Želim ovdje još nešto nadodati: skrb, čuvanje traže dobrotu, zahtijevaju stanovitu nježnost. U Evandeljima se sveti Josip pojavljuje kao snažni, hrabri čovjek, radnik, ali u njegovoj duši ima velike nježnosti, koja nije krepost slabih, naprotiv, ona je štoviše odlika snažnog duha i pokazatelj čovjekove sposobnosti da bude pažljiv, suosjećajan, otvoren prema drugome, da ljubi. Ne smijemo se bojati dobrote i nježnosti.

Danas zajedno s blagdanom svetog Josipa, slavimo početak službe novog rimskog biskupa, Petrova nasljednika, koja uključuje i stanovitu vlast. Nema sumnje da je Isus Krist dao Petru vlast, ali o kojoj je vlasti riječ? Na tri Isusova pitanja Petru o ljubavi, slijede tri poziva: pasi jaganjce moje, pasi ovce moje. Nikada ne zaboravimo da je prava vlast služenje i da i Papa u vršenju svoje vlasti mora na sve potpuniji način ulaziti u onu službu koja ima svoj svijetli vrhunac na križu. Mora se nadahnjivati poniznim, konkretnim i vjernim služenjem svetoga Josipa i poput njega širiti ruke da čuva cio Božji narod i obuhvati s ljubavlju i nježno-

šću čitav ljudski rod, osobito najsiromašnije, najslabije, najmanje, one koje Matej nabraja na posljednjem sudu o ljubavi: gladnoga, stranca, gologa, bolesna, zatočena (usp. Mt 25, 31-46). Samo onaj koji služi s ljubavlju zna čuvati!

U drugom čitanju sveti Pavao govori o Abrahamu koji "u nadi protiv svake nade povjerova" (Rim 4, 18). Postojan u nadi, protiv svake nade! I danas kada su se nad svijetom nadvili tmurni oblaci, trebamo vidjeti svjetlo nade i mi sami davati nadu. Čuvati stvoreni svijet, svakog muškarca i ženu, s pogledom nježnosti i ljubavi, znači otvoriti obzor nade, znači omogućiti svjetlu da se probije kroz guste oblake, znači donositi toplinu nade. A za nas vjernike, za nas kršćane, poput Abrahama, poput svetog Josipa, nada koju nosimo ima Božji obzor koji nam je otvoren u Kristu i počiva na stijeni koja je Bog.

Čuvati Isusa s Marijom, čuvati čitavi stvoreni svijet, čuvati svaku osobu, osobito najsiromašnije, čuvati nas same: to je služba koju je rimski biskup pozvan vršiti, ali na koju smo svi pozvani, da zvijezda nade zablista u svem sjaju: čuvajmo s ljubavlju sve što nam je Bog darovao!

Zazivam zagovor Djevice Marije, svetog Josipa, svetih Petra i Pavla, svetog Franje, da me Duh Sveti prati u mojoj službi, a od svih vas tražim da molite za mene! Amen.

(kta/ika)

KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ

Papinska djela za svećenička zvanja

Pastoralne smjernice za promicanje
poziva na svećeničku službu

Vatikan 2012.

UVOD

1. Plenarna skupština Kongregacije za katolički odgoj¹ priredila je za objavljivanje pastoralne smjernice za promicanje poziva na svećeničku službu.

Kako bi odgovorili na ovu potrebu, *Papinska*

djela za svećenička zvanja, u suradnji sa svojim savjetnicima, s predstavnicima Kongregacija za Evangelizaciju naroda, za Istočne crkve, s Institutima posvećenog života i Zajednicama apostolskog života za kler, predložila su *istraživanje o pastoralu pozvanih na svećeničku službu* kako bi imali svježiju sliku o pastoralu zvanja u

¹ Plenarna skupština Kongregacije za katolički odgoj obrađivala je temu na zasjedanjima od 2005. do 2008. godine.

različitim dijelovima svijeta, osobito onih koji se spremaju na ministerijalno svećeništvo.

Posredstvom papinskih predstavništava poslan je upitnik 15. svibnja 2008. svim delegatima za pastoral zvanja Biskupskih konferencija i direktorima «Nacionalnih centara za zvanja», kako bi mogli pružiti informacije o situaciji zvanja i oblikovati prijedloge za pastoralne aktivnosti.

Nakon što su proučeni odgovori na Upitnik koje su poslale Biskupske konferencije i Nacionalni centri, isplivala je potreba za usmjerenjem pastora zvanja, koje će se temeljiti na jasnoj i utemeljenoj teologiji zvanja i identiteta ministerijalnog svećenstva.

I. PASTORAL POZIVA NA SVEĆENIČKU SLUŽBU U SVIJETU

2. Situacija prezbiterskih zvanja danas je veoma raznolika u svijetu. Čini se da je obilježena svjetlom i sjenkama. Dok se na Zapadu suočavamo s problemom smanjenja zvanja, na drugim kontinentima, usprkos ograničenosti sredstava, svjedoci smo obećavajućem povećanju svećeničkih zvanja.

U zemljama stare kršćanske tradicije zabrinjavajuće opadanje broja svećenika, porast njihove prosječne dobi i zahtjev za novom evangelizacijom obilježavaju novu crkvenu situaciju².

Također smanjenje nataliteta pridonosi smanjenju poziva na posebno posvećenje. Život katoličkih vjernika obilježavaju posljedice neobuzdanog traženja materijalnih dobara i opadanja vjerske prakse, što odvrća od odvažnog i izazovnog odabira Evanđelja.

Stoga je napisao Sveti otac Benedikt XVI.: «Upravo u našem vremenu poznajemo dobro

mnoge koji su bili prvi pozvani a rekli su 'ne'. Zapravo, zapadno kršćanstvo, što će reći, novi 'prvi pozvani', sada u velikom dijelu odustaju, nemaju vremena za Gospodina»³.

Ma koliko pastoral zvanja u Europi i Amerikama bio strukturiran i kreativan, dobitveni rezultati ne odgovaraju uloženoj naporu. Međutim, pored teških situacija, koje je također potrebno promatrati s hrabrošću i istinom, pojavljuju se neki znakovi oporavka, nadasve gdje se formuliraju jasni i snažni prijedlozi kršćanskog života.

3. Molitva kršćanske zajednice uvijek je osnaživala u Božjem narodu podijeljenu odgovornost za zvanja u formi „duhovne solidarnosti“⁴.

Gdje god sazrijeva i raste integrirani pastoral, bilo da se radi o obiteljskom, pastoralu mladih ili misijskom pastoralu, zajedno s pastoralom zvanja, svjedočimo procvatu svećeničkih zvanja. Lokalna Crkva zaista postaje «odgovorna za rađanje i sazrijevanje svećeničkih zvanja»⁵. Dimenzija zvanja ne predlaže se kao neki jednostavni dodatak programa i prijedloga, već postaje prirodni izričaj cjelokupne zajednice.

Statistički podatci katoličke Crkve i pojedina sociološka istraživanja pokazuju: kada se ponude inicijative nove evangelizacije u župama, u udrugama, u crkvenim zajednicama i novim crkvenim pokretima⁶, mladi pokazuju spremnost da odgovore Božjem pozivu i da ponude svoj život u službu Crkve.

Obitelj ostaje prva zajednica za prenošenje kršćanske vjere. Posvuda se može vidjeti da se mnoga svećenička zvanja rađaju u obiteljima, u kojima primjer dosljednog kršćanskog života i prakticiranje evanđeoskih vrlina čine da

2 «Posebice u nekim regijama; stoga upravo veoma mali broj mladih svećenika predstavlja već sada ozbiljan problem za pastoralno djelovanje. Zajedno s cijelom kršćanskom zajednicom, tražimo s povjerenjem i s poniznim inzistiranjem od Gospodina dar novih svetih djelatnika za njegovu žetvu (usp. Mt 9, 37-38). Znamo da nas katkad Gospodin prepušta čekanju, ali znamo također: tko kuca ne čini to uzalud. I stoga nastavljamo, s povjerenjem i sa strpljivošću, moliti Gospodina da nam da nove svete „radnike“» (BENEDIKT XVI., Govor sudionicima LVII. Generalne skupštine talijanske biskupske konferencije, 24. svibnja 2007., u *Insegnamenti* III-1 [2007] 917-918).

3 BENEDIKT XVI, *Homilija za Euharistijsko slavlje sa švicarskim biskupima* (7. studenog 2006.) u *Insegnamenti*, II-2 (2006.) 573.

4 «Ogrnimo ovu našu braću u Gospodinu našom duhovnom solidarnošću. Molimo da budu vjerni poslanju na koje ih danas Gospodin poziva, i da budu spremni bez rezervi svaki dan u Bogu obnoviti svoj „da“, svoj „evo me“. I tražimo od Gospodara žetve, na ovaj Dan zvanja, da nastavi pozivati mnoge i svete svećenike koji su potpuno posvećeni služenju kršćanskom narodu» (BENEDIKT XVI., *Homilija in presbyterali Ordinatione duorum et viginti diaconorum Romanae Dioecesis*, 29. travnja 2007.: AAS 99 [2007.] 350).

5 IVAN PAVAO II., Post-sinodalna apostolska pobudnica *Pastores dabo vobis* (25. ožujka 1992.), br. 41: AAS 84 (1992.) 726.

6 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 68: AAS 84 (1992.) 775-778.

proklja želja za potpunim darivanjem. Skrb za zvanja pretpostavlja, zapravo, vrijedan obiteljski pastoral.

Valja dodati da se često pitanje poziva na prezbiterku službu u dječaka i mladića rađa zahvaljujući radosnom svjedočanstvu konkretnih prezbitera.

Svjedočanstvo svećenika ujedinjenih s Kristom, radosnih u svomu služenju te bratski ujedinjenih među sobom budi u mladima snažnu želju za svećeničkim pozivom. Biskupi i svećenici nude mladima visoku i atraktivnu sliku zaređenog svećenstva. «Život prezbitera, njihova bezuvjetna predanost Božjem stadi, njihovo svjedočanstvo predanog služenja Gospodinu i njegovoj Crkvi – u svjedočanstvu obilježenom izborom križa prihvaćenog u pashalnoj nadi i radosti –, njihova bratska sloga i njihova revnost za evangelizaciju svijeta prvi su i najuvjerljiviji čimbenik porasta zvanja»⁷.

Stvarno su svećenici često svjedoci odanosti Crkvi, sposobni za radosnu velikodušnost, za poniznu prilagodbu različitim situacijama u kojima su pozvani djelovati. Njihov primjer budi želju za velikim pothvatima u Crkvi i spremnost na darivanje vlastitog života Gospodinu i braći⁸. Na poseban način, veoma privlačno djeluje na mlade zauzetost svećenika za osobe gladne Boga, religijskih vrijednosti i to u situaciji velikog duhovnog siromaštva⁹.

Također primjećuje se da mnogi mladi otkrivaju poziv na svećeništvo i na posvećeni život, nakon što su doživjeli iskustvo *volonterstva*, službu ljubavi prema trpećima, potrebitima i siromašnima ili nakon što su djelovali neko vrijeme u katoličkim misijama.

Škola je drugi ambijent života dječaka i mladića u kojem su susreti sa svećenikom predavačem ili sudjelovanje na inicijativama produblivanja kršćanske vjere otvorili put razmišljanja o pozivu.

4. Širenje sekulariziranog mentaliteta obeshrabruje odgovore mladih na poziv za radi-

kalnijim i velikodušnijim nasljedovanjem Gospodina Isusa.

Na *istraživanje* koje je pokrenulo *Papinsko djelo za svećenička zvanja*, od lokalnih Crkava su stigli mnogi odgovori koji pokazuju mnoštvo razloga zbog kojih mladi zanemaruju poziv na svećeništvo i odgađaju ga za neodređenu budućnost.

Osim toga, roditelji sa svojim očekivanjima glede budućnosti svoje djece, suzuju i onako omeđeni prostor mogućnosti odaziva na posebno posvećenje.

Još jedan vid koji djeluje protiv svećeničkog poziva je postupno potiskivanje svećenika iz javnog života, s posljedičnim gubitkom javnog značaja. Također, s više strana sam izbor celibata biva stavljen u pitanje. Ne samo sekularizirani mentalitet, već također i pogrešna mišljenja unutar Crkve doprinose podcjenjivanju karizme i izbora celibata, iako ne mogu biti skrivene ozbiljne negativne posljedice nedosljednosti i skandala, uzrokovanih nevjernošću obvezama svećeničke službe, kao na primjer, seksualna zlostavljanja. To uzrokuje zbrku u mladima koji bi bili spremni odgovoriti Gospodinovu pozivu.

Život svećenika, uvučen u vrtlog pretjeranog aktivizma kojemu je posljedica pastoralna preopterećenost, može zasjeniti i oslabiti svjetlost svećeničkog svjedočanstva. U ovoj situaciji poticanje na osobne putove i duhovna pratinja mladih postaju pogodne prigode za prijedlog i za razlučivanje zvanja, posebice svećeničkog poziva.

II. POZIV I IDENTITET MINISTERIJALNOG SVEĆENIŠTVA

5. Identitet poziva na ministerijalno svećeništvo smješta se unutar kršćanskog identiteta kao učeničkog hoda za Kristom. «Povijest svakog svećeničkog poziva, kao između ostalog i svakog kršćanskog poziva, je povijest *neizrecivog dijaloga između Boga i čovjeka*, između ljuba-

⁷ *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 727.

⁸ «U službi ljubavi je temeljni smisao svakog poziva, koji nalazi specifičnu realizaciju u svećeničkom pozivu» (*Pastores dabo vobis*, br. 40: AAS 84 [1992.] 725).

⁹ «Vaš entuzijizam, vaše zajedništvo, vaš molitveni život i vaše velikodušno služenje, su neophodni. Može se dogoditi da se doživi neki umor ili strah naspram novih zahtjeva i novih poteškoća, ali moramo imati povjerenje da će nam Gospodin dati potrebitu snagu kako bi izvršili ono što od nas traži. Molimo i budimo sigurni da nas On neće ostaviti bez zvanja, ako ih budemo molili s molitvom i zajedno se budemo brinuli da ih tražimo i njegujemo sa pastoralom mladih i pastoralom zvanja bogatim žarom i s dovtljivošću, koji je sposoban pokazati ljepotu svećeničkog služenja» (BENEDIKT XVI., *Govor održan u Asizu tijekom susreta s klerom, redovnicima i redovnicama u katedrali sv. Rufina, 17. lipnja 2007., u Insegnamenti III-1 [2007.] 1138*).

vi Boga koji poziva i slobode čovjeka koji u ljubavi odgovara Bogu»¹⁰.

Evandolja predstavljaju poziv kao čudesni susret ljubavi između Boga i čovjeka. Ovo je tajna poziva, tajna koja uključuje život svakog kršćanina, ali koja se očituje kod onih koje Krist poziva da ostave sve kako bi ga izbliza slijedili. Krist je uvijek birao neke osobe da s njim surađuju na izravniji način u realiziranju Očvog spasenjskog plana.

Isus, prije nego će pozvati učenike na neki posebni zadatak, poziva ih da ostave na stranu sve, kako bi živjeli u dubokom zajedništvu s Njim; dapače, da bi „bili“ s Njim (Mk 3,14)¹¹.

Uskrsli Gospodin i danas zove buduće prezbitere kako bi ih preobrazio u istinske navjesticitelje i svjedoke svoje spasenjske nazočnosti u svijetu.

Iz primjera tog iskustva javlja se potreba da postanemo suputnici uskrslog Krista, poduzmemo životni put koji ne uzima ništa zdravo za gotovo, nego se s poučljivošću otvara otajstvu Boga koji zove.

6. Krist Pastir je izvor i uzor svećeničke službe¹². On je spreman povjeriti nekim svojim učenicima moć prinošenja euharistijske Žrtve i opraštanja grijeha.

«Stoga je Krist – poslavši apostole kao što je njega samoga poslao Otac – po istim apostolima učinio dionicima svoga posvećenja i poslana njihove nasljednike biskupe. Zadatak njihove službe je u nižem stupnju predan prezbiterima, da bi, uspostavljeni u red prezbiterata, bili suradnici biskupskoga reda, kako bi se pravilno izvršavalo apostolsko poslanje povjerenom od Krista»¹³.

Stoga svećenik, kako lijepo ističe nauk o *biljevu* svetog Reda, biva suobličen s Kristom svećenikom, što mu omogućava da djeluje u

osobi Krista Glave i Pastira¹⁴. Njegovo bivovanje i služenje proizlaze iz vjernosti Božje, a nju označuje duhovni dar koji se u sakramentu Svetoga reda stalno nastanjuje u svećeniku i tako ga čini drugačijim od krštenika koji dobivaju udio na općem svećeništvu. Svećenik, naime, ukoliko je u zajedništvu s biskupskim redom, dobiva udio na autoritetu kojim Krist «svoje Tijelo izgrađuje, posvećuje i upravlja»¹⁵.

Ministerijalno svećeništvo tako se bitno razlikuje od općeg svećeništva i u njemu služi¹⁶. Zapravo ministerijalno svećeništvo, «svetom vlašću koju ima, odgaja svećenički narod i upravlja njime, izvršuje euharistijsku žrtvu u Kristovoj osobi i prinosi je Bogu u ime cijelog naroda; vjernici pak snagom svoga kraljevskog svećeništva, sudjeluju u prinošenju Euharistije i vrše ga u primanju sakramenata, u molitvi i zahvaljivanju, svjedočanstvom svetog života, samozatajom i djelotvornom ljubavi»¹⁷. To je «cilj službe prezbitera i u tome se ona ispunjava»¹⁸.

Jasno je da dar posredovan polaganjem ruku treba uvijek biti „oživljavan“ (usp. 2 Tim 1,6), jer svećenici «bilo da se mole ili klanjaju, bilo da propovijedaju riječ, bilo da prikazuju Euharistijsku žrtvu i dijele ostale sakramente, bilo da ljudima na drugi način služe, uvijek nešto pridonose u povećanju Božje slave i napretku ljudi u božanskom životu»¹⁹.

Ova prva dimenzija sakramenta Svetog reda kristološkog je obilježja i temelj je ekleziološke dimenzije²⁰. Kako Crkvu nužno saziva uskrsli Krist, svećenici su osposobljeni sakramentom Reda da budu učinkovita sredstva za izgradnju Crkve, posredstvom navjesticitaja Riječi, slavljenja sakramenata i vođenja naroda Božjeg²¹. Bez ovih darova Crkva bi izgubila vlastiti identitet. Ministerijalno sveće-

10 *Pastores dabo vobis*, br. 36: AAS 84 (1992.) 715-716.

11 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 34: AAS 84 (1992.) 713.

12 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 23: AAS 84 (1992.) 694.

13 DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dekret o službi i životu prezbitera *Presbyterorum ordinis* (7. prosinca 1965.), br. 2: AAS 58 (1966.) 992; usp. DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen gentium* (21. studenoga 1964), br. 28: AAS 57 (1965) 33-36.

14 Usp. *Presbyterorum ordinis*, br. 2: AAS 58 (1966) 992.

15 *Isto*.

16 Usp. *Lumen gentium*, br. 10: AAS 57 (1965.) 14.

17 *Lumen gentium*, br. 10: AAS 57 (1965.) 14-15.

18 *Presbyterorum ordinis*, br. 2: AAS 58 (1966.) 993.

19 *Isto*.

20 Usp. *Pastores dabo vobis*, br.16: AAS 84 (1992.) 681.

21 Usp. *Presbyterorum ordinis*, brojevi 4-6: AAS 58 (1966.) 995-1001.

ništvo je tako neuralgična i životna točka, značajna za postojanje Crkve, jer je učinkoviti znak prioriteta milosti kojom je uskrsli Krist izgrađuje u Duhu²².

Tako svećenici predstavljajući Krista Pastira, nalaze u potpunoj predanosti Crkvi ujedinjujući element svoga teološkog identiteta i duhovnog života. Stoga, «se ljubav svećenika prije svega odnosi na Isusa Krista: samo ako ljubi i služi Kristu, Glavi i Zaručniku, ljubav postaje izvor, kriterij, mjera, poticaj ljubavi i služenja svećenika Crkvi, tijelu i zaručnici Kristovoj»²³. Ako ministerijalni svećenik ne crpi iz ove ljubavi kao iz izvora, gubi svoju ulogu, umjesto da se nametne kao pastir koji daje život za svoje ovce. Dakle, ljubav prema Kristu čini prvotnu motivaciju svećeničkog poziva.

7. Prezbiterijska služba, podijeljena sakramentom Svetog reda, po svojoj naravi je obilježena trojstvenim životom²⁴, a taj život priopćava Krist u svom zajedništvu s Ocem u Duhu svetomu. To u biti sadrži prezbiterijski identitet²⁵.

Svaki svećenik ponaosob živi u stvarnom i ontološkom zajedništvu prezbiterija ujedinjenog s vlastitim biskupom. Zapravo «Sakramentalna služba, u snazi svoje naravi, može biti ispunjena samo ukoliko je svećenik ujedinjen s Kristom posredstvom sakramentalnog uvođenja u svećenički red i, stoga, ukoliko je u hijerarhijskom zajedništvu s vlastitim biskupom. Sakramentalna služba ima radikalni 'oblik zajedništva' i može biti vršena samo

'zbornim djelovanjem'»²⁶.

Svećenik služi *communio* (zajednicu) Crkve u ime Isusa Krista. Gospodin poziva prezbitera osobno i pridružuje ga u osobni odnos sa sobom, iskustvu apostolskog bratstva i pastoralnog poslanja koje je izvorno trojstveno. Apostolsko „mi“, koje je odraz i sudjelovanje u trinitarnom zajedništvu, označava identitet zaredene službe²⁷.

Jasno je da hod zvanja i formacija moraju uzeti temeljne elemente istog trinitarnog života²⁸, koji je vlastiti zaredenoj službi, gdje je osobni Kristov poziv u službi života koji je zajedništvo-poslanje, odraz trinitarnog života.

Stoga će važna zadaća pastorala zvanja biti ta da ponudi mladima i mladima kršćansko iskustvo preko kojega se može iskusiti zbiljnost Boga u zajedništvu s braćom i u poslanju evangelizacije²⁹. Osjećajući se dijelom obitelji, braće i sestara koji imaju istoga Oca koji ih beskrajno ljubi, pozvani su živjeti kao braća i sestre i ustrajni u jedinstvu stavljati se u službu nove evangelizacije «kako bi naviještali i svjedočili prekrasnu istinu spasenjske ljubavi Božje»³⁰.

Pastoral poziv na zaredenu službu ima za cilj stvoriti osobe zajedništva i poslanja, koje su se sposobne inspirirati na „novoj zapovijedi“ (Iv 13, 34), izvoru „duhovnosti zajedništva“.

Promicanje zvanja i posljedično razlučivanje imaju stoga neprekidno u žarištu ovo kršćansko iskustvo koje je temelj milosnog puta upisanog u sakrament Svetog reda i uvjet za autentičnu evangelizaciju.

22 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 15: AAS 84 (1992.) 679.

23 *Pastores dabo vobis*, br. 23: AAS 84 (1992.) 691.

24 «Svećenički identitet – napisali su siodalni Oci -, kao svaki kršćanski identitet, ima izvor u Presvetom Trojstvu [...]. Unutar misterija Crkve, kao misterija trinitarnog zajedništva u misionarskom poletu, gdje se objavljuje svaki kršćanski identitet, te stoga specifični identitet svećenika i svoga poslanja. Prezbiter, dakle, u snazi posvećenja koje prima po sakramentu sv. Reda, je poslan od Oca, posredstvom Isusa Krista, kojemu je suobličen kao Glavi i Pastiru njegova naroda na poseban način, kako bi živio i djelovao u snazi Duha svetoga u služenju Crkvi i za spasenje svijeta» (*Pastores dabo vobis*, br. 12: AAS 84 [1992.] 675-676).

25 «Tako se može razumjeti bitno „relacijsko“ značenje identiteta prezbitera: putem svećeništva, koje proizlazi iz dubine neizrecivog otajstva Boga, što će reći iz Očeve ljubavi, iz milosti Isusa Krista i iz dara jedinstva Duha svetoga, prezbiter je na sakramentalni način unesen u zajedništvo s biskupom i s drugim prezbiterima, za služenje Narodu Božjem koji je Crkva i privlačenje svih Kristu» (*Pastores dabo vobis*, br. 12: AAS 84 [1992.] 676).

26 *Pastores dabo vobis*, br. 17: AAS 84 (1992.) 683.

27 Usp. *Presbyterorum ordinis*, brojevi 7-9: AAS 58 (1966.) 1001-1006.

28 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 17: AAS 84 (1992.) 682-684.

29 «Prije nego se programiraju konkretne inicijative potrebno je promicati duhovnost zajedništva, tako da ju se učini edukativnim principom u svim mjestima gdje se oblikuje čovjek i kršćanin, gdje se odgajaju služitelji oltara, posvećeni, pastori djelatnici, gdje se izgrađuju obitelji i zajednice» (IVAN PAVAO II., Apostolsko pismo *Novo millennio ineunte*, 6. siječnja 2001., br. 43: AAS 93 [2001.] 297).

30 IVAN PAVAO II., *Poruka za XLII svjetski dan molitve za zvanja* (17. travnja 2005.), u *Insegnamenti XXVII-2* (2004.) 115.

8. Razborito i mudro razlučivanje temeljnih uvjeta za pristup svećeništvu bit će prikladno slijedeno u odlučivanju o prikladnosti „pozvanih“. Pastoral zvanja je svjestan da se odgovor na poziv temelji na progresivnoj harmonizaciji osobnosti u njezinim različitim komponentama: ljudskoj i kršćanskoj, osobnoj i društvenoj, kulturalnoj i pastoralnoj.

“Poznavanje naravi i poslanja ministerijalnog svećeništva – čitamo u *Pastores dabo vobis* – je preduvjet i u isto vrijeme najsigurniji vodič i najprodorniji poticaj, kako bi se razvilo u Crkvi pastoralno promicanje i razlučivanje svećeničkih zvanja i formacije pozvanih na zaredenu službu³¹.

Zbog ovoga razloga to pastoralno promicanje teži, u prvoj redu, k razvoju osobe u njezinoj cijelosti i cjelovitosti, kako bi se „pozvani“ pripravili na svećeništvo i bili u skladu s Kristom pastirima, u kontekstu dubokog iskustva zajedništva.

Svaki pozvani se stavlja u stanje da živi intimni odnos ljubavi prema Ocu koji ga poziva, prema Sinom koji ga oblikuje, prema Duhom koji ga uobličava preko odgoja u molitvi, slušanja Riječi, sudjelovanja na Euharistiji, i u klanjalačkoj šutnji.

Poziv na odabir zvanja ide ruku pod ruku s postupnim prihvaćanjem od strane pozvanog zadatka, odabira, odgovornosti, također s ciljem prihvaćanja dubokog razlučivanja i široke autentičnosti poziva.

Integracija i emocionalna zrelost su neophodan cilj da se zna prihvatiti milost Sakramenta. Treba izbjegavati predlaganje poziva muškarcima koji, iako su za pohvalu na svome putu obraćenja, ipak podliježu dubokim ljudskim slabostima.

Važno je da pozvani s jasnoćom shvati zadatke koje će morati preuzeti, posebice u celibatu³².

Prikladno je da se poziv ukorijeni u određeni crkveni kontekst koji će dati čvrstoću mo-

tivima izbora poziva i koji doprinosi iscjeljenu mogućih individualističkih devijacija poziva³³. U tom smislu, od temeljne je važnosti kakvoća župnog i dijecezanskog iskustva te pripadnost i aktivno sudjelovanje u udrugama i crkvenim pokretima³⁴.

Redovno treba predvidjeti iskustvo zajedničkog života prije nego dječak ili mladić stupe u sjemenište.

9. Presudnu ulogu vrše pratitelji u pozivu, koji kandidate često podsjećaju na svećenika koji je pogodovao i podržavao početke poziva. Edukativni odnos s animatorima i bratski odnos prema ostalim pozvanima čine autentičnijim i ispravnijim razlučivanje o odabiru poziva.

Nesumnjivo, napretku u rastu prema pozivu na prezbitersku službu pogoduje život pojedinih svećenika i cijelog dijecezanskog prezbitarija, koji bi trebao biti sposoban spajati svećenički uzor i uvjete svoga služenja u svakodnevnom životu, tako da to bude vidljivo.

Uzori svećenika koji se časte kao sveci mnogo doprinose u davanju hrabrosti i velikodušnosti pozvanima. Svećenici koji su potpuno predani ispunjenju svojih pastoralnih zadaća čine primjere za sigurno oslanjanje pri osnaženju razloga za odabir svećeničkog poziva.

Dovoljno je prisjetiti se svetog Ivana Marije Vianneya, svetog župnika Arsa, kojega je papa Benedikt XVI. stavio za uzor svim svećenicima kao svijetli primjer tijekom svećeničke godine 2010. S njim bi se mogli prisjetiti mnogih drugih primjera, koji su s poniznošću pratili hod naroda Božjeg u lokalnim Crkvama tijekom vremena.

Zasigurno, važno je uvjereno i uporno zivanje Djevice Marije, Majke svećenika, kako bi bili potpomognuti da s raspoloživošću prihvate plan Božji u vlastitom životu i da odgovore s vjerom i s ljubavlju „da“ Gospodinu, koji poziva uvijek nove radnike za širenje Kraljevstva Božjega.

10. Rast i sazrijevanje u svećeničkom pozivu

31 *Pastores dabo vobis*, br. 11: AAS 84 (1992.) 674.

32 «Zaslužuje posebni spomen formacija na celibat svećeničkih kandidata. Važno je da oni nauče živjeti i poštovati celibat kao vrijedni dar od Boga i kao eminentni eshatološki znak, koji svjedoči nerazdvojivu ljubav u Bogu i njegovu narodu i uobličuje svećenika s Isusom Kristom, Glavom i Zaručnikom Crkve. Takav dar, u stvari, na poseban način „izražava služenje svećenika Crkvi u i s Kristom“ i predstavlja proročku vrijednost za današnji svijet» (BENEDIKT XVI., *Pismo Biskupima, prezbiterima, posvećenim osobama i vjernicima laicima katoličke Crkve u Narodnoj republici Kini*, 27. svibnja 2007., br. 14: AAS 99 [2007.] 577).

33 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 9: AAS 84 (1992.) 670-671.

34 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 68: AAS 84 (1992.) 775-778.

traži konkretnu ljubav prema svojoj lokalnoj Crkvi i potpunu raspoloživost za svaku pastoralnu službu, osjećajući unutarnju slobodu i znajući da nisu gospodari vlastitog poziva.

Aktivno sudjelovanje u životu kršćanske zajednice može doprinijeti da se izbjegniju novi oblici klerikalizma, neumjesna pastoralna centralizacija, pastoralna služba *part-time* (privremeno), odabir služba koje bi bile skrojene prema individualnim potrebama, pripuštanje kandidata nesposobnih gledati na cjelinu i na cijelu zajednicu.

Za izgradnju Crkve u trajnom stanju poslanja, poziv prezbitera ostvaruje se u rastu zajednice bogate službama, u kojoj postoje široki prostori za aktivno i odgovorno sudjelovanje vjernika laika.

Da bi postali sposobni animirati i podržavati zajednicu, prikladno je da mladi pozvani na svećeništvo nauče surađivati i sučeljavati se s cijelom kršćanskom zajednicom i cijeniti svaki poziv.

Univerzalnost je svojstvena svećeničkoj službi³⁵. Ređenje čini prezbitera prikladnim za poslanje, koje čini bitni aspekt svećeničkog identiteta.

U tom smislu, važno je odgojiti i obrazovati onoga koji ima poziv da se brine za blize te ujedno gleda daleke.

Raspoloživost za poslanje svojstvena je istinskom prezbiteru u svakoj njegovoj aktivnosti. To znači da treba oblikovati unutarnju strukturu i način življenja više nego način djelovanja, koji se odlikuje hrabrošću izlaženja iz svakog partikularizma, kako bi otvorio srce za potrebe nove evangelizacije.

III. PRIJEDLOZI ZA PASTORAL SVEĆENIČKIH ZVANJA

11. Svećenička su zvanja plod djelovanja Duha svetoga u Crkvi. U pojedinim smo zemljama svjedoci snažnog i obećavajućeg procvata svećeničkih zvanja, koji ohrabruje nastavak na putu promicanja zvanja.

Crkva, svjesna potrebe za svećeničkim zvanjima, prepoznaje da su ona Božji dar i traži od

Gospodina stalnom i pouzdanom molitvom da bude velikodušan u darivanju novih zvanja.

«Uistinu, ako 'radnike' odabire Bog koji je 'Gospodar žetve', On poziva osobe uvijek svojom odlukom a bez njihovih zasluga, i to iznenađujućom odlukom. Međutim, u otajstvu saveza koji je on s nama sklopio, pozvani smo na „suradnju s njegovom providnošću koristeći veliku snagu koju nam je on stavio u ruke: *molitvu!* To je ono što Isus traži od nas: 'Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu!'»³⁶.

Molitva pokreće Božje srce; postaje za vjernike velika škola života, uči gledati evanđeoskom mudrošću na svijet i na potrebe svakog ljudskog bića; posebno povezuje u istu ljubav i sućut Krista prema čovječanstvu³⁷.

Iskustvo mnogih mjesnih Crkava potvrđuje da mladi u znatnom broju osjećaju poziv na ministerijalno svećeništvo, posebice u zajednicama gdje molitva čini konstantnu i duboku dimenziju.

12. Na Zapadu prevladava kultura indiferentnosti prema kršćanskoj vjeri i nesposobnost razumijevanja vrijednosti poziva na posebno posvećenje.

Ipak, Crkva pozvana živjeti u vremenu, vidi prodornim pogledom unutar povijesti nazočnost Boga koji prati, propitkuje, poziva na savez također u momentima koji prividno djeluju manje plodni i plodonosni; gleda «s neizmjernom simpatijom na svijet iako se kršćanstvo svijetu čini čudnim, kakvo god bilo ponašanje svijeta prema Crkvi»³⁸.

Crkva nastavlja još danas naviještati riječ Božju i priopćavati radosnu vijest spasenja hrabrošću istine. Posebice, traži da predloži dječacima i mladićima vjeru koja propituje život i odgovara na žeđ za srećom koja je u srcu čovjeka.

Radi se o prijedlogu iskustva vjere kao osobnog i dubokog odnosa s gospodinom Isusom Kristom, objaviteljem otajstva koje je Bog.

Od odgovora vjere rađa se otkrivanje poziva posebno kada je življeno unutar kršćanskih zajednica, koje žive ljepotu Evanđelja, i gdje djeluju animatori i edukatori sposobni opaziti znakove poziva.

35 Usp. KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera* (31. siječnja 1994.), brojevi 14-15.

36 IVAN PAVAO II., *Govor članovima "Serra International"* (7. prosinca 2000.), u *Insegnamenti XXIII-2* (2000.) 1050; usp. *Govor članovima "Serra International"* (29. ožujka 1980.), u *Insegnamenti III-1* (1980.) 759-761.

37 Usp. IVAN PAVAO II., *Poruka za XXXVIII. Svjetski dan molitve za zvanja* (6. svibnja 2001.): AAS 93 (2001.) 98-102.

38 PAVAO VI., U Betlehemu: poziv na bratstvo, jedinstvo i mir (6. siječnja 1964.): AAS 56 (1964.) 177; *L'Osservatore Romano* godina CIV – br. 5 (7-8. siječnja 1964.) 2.

Da bi se realizirao prijedlog kršćanske vjere, koja budi odgovor na poziv, treba omogućavati autentični prostor ljudskih odnosa³⁹ kroz rad odgojitelja i odraslih pratitelja u vjeri i u zajedničarskom ozračju kršćanskog života koje privlači i potiče na odgovor.

Dobro je otvoreno predložiti svećenički život dječacima i mladićima, u isto vrijeme potrebno je pozvati kršćansku zajednicu da moli s većim intenzitetom «Gospodara žetve» (Mt 9,38) da pozove nove služitelje i nove posvećene osobe.

U tu svrhu u lokalnim je Crkvama zgodno podupirati opći pastoral koji biva pokretan evanđeoskim zanosom, a on treba biti prožet oduševljenjem za zvanja i misije.

13. Svi članovi Crkve imaju odgovornost skrbiti za svećenička zvanja. «Drugi vatikanski sabor bio je veoma jasan u afirmiranju da ždužnost promicanja svećeničkih zvanja spada na svu kršćansku zajednicu, a to joj je činiti ponajprije punim kršćanskim životom' (*Optatam totius*, br. 2). Samo na temelju ovoga uvjerenja, pastoral zvanja moći će manifestirati svoje doista crkveno lice razvijajući harmoničnu akciju, služeći se također specifičnim organizmima i adekvatnim sredstvima zajedništva i suodgovornosti».⁴⁰

Sveta stolica je uspostavila, već prije 70 godina, *Papinsko djelo za svećenička zvanja* s ciljem pogodovanja suradnji između Svete Stolice i lokalnih Crkava u promicanju zvanja na ministrijalno svećeništvo.

Ovo se tijelo zauzima za širenje i poznavanje poruke za *Svjetski dan molitve za zvanja*, koju sveti Otac svake godine upućuje cijeloj Crkvi. Također, ima za zadaću skupiti i obznaniti najznačajnije inicijative za zvanja koje obogaćuju mjesnu Crkvu; organizirati međunarodne Kongrese; promicati i surađivati na realiziranju onih kontinentalnih, i na kraju poticati sinergiju između onih što rade na području pastoralna zvanja.

Iskustvo proteklih desetljeća pokazuje da korištenje *Poruke svetog Oca* pomaže mjesne Crkve da definiraju, predlože i realiziraju god-

išnje programe pastoralna zvanja.

Uloga biskupa u promicanju zvanja i posebice onih svećeničkih je središnja i istaknuta. «Prva odgovornost za pastoral orijentiran prema svećeničkim zvanjima je biskupova (*Christus Dominus*, br. 15), koji je pozvan živjeti je kao najobvezatniji, iako to može i treba pobuditi suradnju mnogih. On je otac i prijatelj u svome prezbiteriju, i prije svega njegova je briga „davati kontinuitet“ svećeničkoj karizmi i službi, pridružujući joj nove snage polaganjem ruku. On je pozvan poraditi da vokacionalna dimenzija bude uvijek nazočna u svakom području redovitog pastoralna; dapače, da bude potpuno integrirana i skoro identificirana s njim. On je odgovoran za zadaću promicanja i koordiniranja različitih inicijativa za promicanje zvanja».⁴¹

Obveza je biskupa poticati da pastoral mladih i pastoral zvanja bude povjeren svećenicima i osobama sposobnim da prenesu, oduševljeno i primjerom vlastitog života, radost nasljedovanja Gospodina Isusa u školi Evanđelja.

Na dijecezanskoj razini, biskup uspostavlja Centar za zvanja, sačinjen od svećenika, posvećenih osoba i laika, koji je tijelo zajedništva u službi pastoralna zvanja u mjesnoj Crkvi sa zadaćom promoviranja zvanja posebnog posvećenja u kontekstu svih zvanja.

Centar za zvanja brine se o formiranju animatora za zvanja, budi i širi u narodu Božjem kulturu zvanja, sudjeluje na izradi dijecezanskih pastoralnih programa, posebice surađuje s biskupijskim organizmima za obiteljski pastoral, katehezu, pastoral mladih.

U biskupijama i župama treba osnivati i podupirati skupine za zvanja, koje predlažu putove za kršćanski odgoj i prethodno razlučivanje zvanja⁴².

Nacionalni ili inter-dijecezanski centri za zvanja, po ovlaštenju Biskupskih konferencija i, u pravilu, pod vodstvom jednog biskupa koordiniraju biskupijske Centre za zvanja.

14. Milost poziva nalazi plodno tlo u Crkvi koja, preko svojih zajednica i svih vjernika, stvara slobodne i velikodušne uvjete za odgovore na poziv.

39 Usp. *Novo millennio ineunte*, br. 45: AAS 93 (2001.) 298-299.

40 *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 726-727.

41 *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 727; usp. DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dekret o formaciji svećenika *Optatam totius* (28. listopada 1965.), br. 2: AAS 58 (1966.) 714; usp. ZAKONIK KANONSKOG PRAVA, kanon. 385.

42 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 728.

Blaženi Ivan Pavao II. tražio je od biskupa «da osnaže društveno tkivo kršćanske zajednice preko evangelizacije obitelji, da pomognu laicima u oživljavanju vrijednosti dosljednosti, pravde i kršćanske ljubavi u svijetu mladih»⁴³.

Svjedočanstvo *kršćanskih zajednica*, koje znaju dati razlog za vjeru, postaje u ovim našim vremenima još potrebnije, kako bi kršćani angažirani u nasljedovanju Krista mogli prenijeti njegovu ljubav. Zajedništvo vjernika u Kristu mora primiti poziv Gospodina koji poziva na posvećenje i poslanje.

Promicanje poziva na svećeništvo događa se već u kršćanskim obiteljima, ako animirane duhom vjere, ljubavi i pobožnosti, sačinjavaju nešto kao „prvo sjemenište“ (usp. *Optatam totius*, br. 2) i nastavljaju «nuditi povoljne uvjete za rađanje novih zvanja»⁴⁴.

Premda se u kršćanskim obiteljima njeguje osjećaj poštovanja prema svećeniku, u njima se sve vrijeme očituje, naročito na Zapadu, izvjesna poteškoća da prihvate svećenički poziv ili posvećenje jednog sina.

Postoji zajednički odgojni i obrazovni prostor između pastoralne obitelji i pastoralne zvanja. U tu svrhu, trebalo bi učiniti roditelje svjesnijima njihove službe odgojitelja u vjeri, koja je utemeljena u sakramentu Ženidbe, jer u srcu obitelji se razvijaju humani i nadnaravni uvjeti koji čine mogućim otkriće svećeničkog zvanja.

Župa je, sa svoje strane, savršeno mjesto u kojem se naviješta Evanđelje kršćanskog poziva i, na poseban način, predstavlja ideal ministrijalnog svećeništva. Ona je plodno tlo gdje klijaju i sazrijevaju zvanja, pod uvjetom da bude «Božja obitelj, kao skupina braće koju prožima jedan duh a svećenici ih po Kristu dovode u Duhu Bogu Ocu»⁴⁵ te stoga odlikovana stilom života prvih kršćanskih zajednica (usp. *Dj 2, 42; 4, 32*).

U župi se čini jasnom različitost zvanja i jasnija je i življa hitnost svećeničkih zvanja,

koja su potrebna kako bi osigurala slavljenje Euharistije i sakramenta Pomirenja.

Župna zajednica je plodna utroba, sposobna ponuditi onima koji su na putu k svećeništvu vrijedni prilog za ljudsku i duhovnu formaciju.

Svećenici i Bogu posvećene osobe, osobito oni koji djeluju u župnim zajednicama, imaju odlučujuću ulogu da izričito predlažu dječacima, adolescentima i mladima svećenički poziv po mudrom i uvjerljivom odgojnom djelovanju, koje omogućuje da ispliva na površinu pitanje zvanja.

Također katehisti i pastoralni animatori u župama, dok nude općenite prijedloge kršćanske poruke, mogu izdvojiti i ponuditi vrijedne poveznice između katehetskih tema i predstavljanja posebnih zvanja, osobito svećeničkih. «Posebice katehisti, učitelji, odgojitelji, animatori pastoralne mladima, svatko ponaosob vlastitim sredstvima i načinima, imaju veliku važnost u pastoralu svećeničkih zvanja: ukoliko prije prodube osjećaj njihova poziva i poslanja u Crkvi, tim prije će moći prepoznati vrijednost i nezamjenljivost zvanja i poslanja svećenika»⁴⁶.

15. Bogoslove treba podsjećati na sigurnu pastoralnu istinu: «Nitko nije tako prikladan za evangelizaciju mladih kao sami mladi. Mladi studenti koji se pripremaju na svećeništvo, mladići i djevojke na putu redovničke i misijske formacije, u svoje ime i kao zajednica su prvi neposredni apostoli zvanja među drugim mladima»⁴⁷. Također, treba uzeti u obzir organizirane crkvene skupine, pokrete i udruge, kao vrijedna odgojna mjesta za predlaganje svećeničkog zvanja. Među njima, susretu s Kristom pogoduje konkretna pozornost prema osobama, koja se pretvara u jasni duhovni prijedlog koncentriran u molitvi. Mnoga zvanja su rođena polazeći upravo od ovih iskustava⁴⁸.

U školi, predavači zauzeti u službi koja je po svojoj naravi škola zvanja i poslanja, mogu pro-

43 IVAN PAVAO II., *Poruka za XXX. Svjetski dan molitve za zvanja* (2. svibnja 1993.), u *Insegnamenti XV-2* (1992.) 135.

44 *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 728.

45 *Lumen gentium*, br. 28: AAS 57 (1965.) 34.

46 *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 728.

47 KONGREGACIJE: ZA ISTOČNE CRKVE, ZA REDOVNIKE I SEKULARNE USTANOVE, ZA EVANGELIZACIJU NARODA, ZA KATOLIČKI ODGOJ (UREDILI), *Razvoji pastoralne skrbi za zvanja u partikularnim Crkvama: iskustva prošlosti i programi za budućnost*. Zaključni dokument II. Međunarodnog kongresa biskupa i ostalih odgovornih za crkvena zvanja, Rim, 10.-16. svibnja 1981., (2. svibnja 1982.), br. 41.

48 Usp. *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 726-729.

širiti odgojni rad obitelji na obzoru kulture bez zapostavljanja vokacionalne dimenzije života.

Njihova služba može otvoriti životni izbor potpunog darivanja Bogu i braći, ulijevajući «u dušu dječaka i mladića želju da ispune Božju volju u stanju života koje će svakome od njih više odgovarati, a da nikada ne isključe poziv na svećeničku službu»⁴⁹.

Također vrijeme studija, u mnogim zemljama, postaje za mlade plodno vrijeme za vlastite odabire u životu. To zaslužuje maksimalnu pozornost: godine mladosti su vrijedne i odlučujuće za traženje punog smisla vlastitog postojanja. Animatori slobodnog vremena i sporta unutar crkvenih institucija, neovisno o motivima koji inspiriraju njihove aktivnosti i o humanim vrijednostima koje one pospješuju, ne smiju izgubiti iz vida najveći cilj: potpunu i harmoničnu formaciju osobe. Slična formacija osobe, u mjeri u kojoj se susreće s kršćanskom odgojnom perspektivom, čini plodan teren za prijedlog svećeničkog poziva.

Duhovno vodstvo je privilegirani oblik razlučivanja i vokacionalne pratnje. Sa strane svećenika se traži uvjerljiva spremnost slušanja i dijaloga, sposobnost probuditi i dati odgovor na temeljna pitanja postojanja, znatna mudrost u tretiranju unutarnjih pitanja životnog izbora i poziva na svećeničku službu.

Duhovno vodstvo i vokacionalni *counselling* traže specifičnu pripremu u inicijalnoj i trajnoj formaciji prezbitera.

16. Promicanje svećeničkog zvanja nalazi uporišne točke u prijedlozima za formaciju na kršćanski život, utemeljenim na slušanju Riječi Božje, na sudjelovanju na Euharistiji i vršenju kršćanske ljubavi.

Navještaj Riječi prolazi kroz propovijedanje koje otvara i pokazuje načine i oblike za aktualiziranje Evanđelja u životu pojedinih vjernika i crkvenih zajednica. «Potrebno je izravno propovijedanje o tajni zvanja u Crkvi, o vrijednosti ministerijalnog svećeništva, o njegovoj žurnoj potrebi za Božji narod»⁵⁰.

Također kateheza je redoviti put promicanja zvanja, kada pomaže dječacima i mladićima vrjednovati život kao odgovor na Božji

poziv i kada ih prati da prigrle u vjeri dar osobnog poziva.

Pripremna kateheza na sakrament Potvrde je prigoda za upoznavanje krizmanika s darovima Duha i karizmi, službi i različitih poziva koji se s njima povezuju.

U svakom obliku kateheze treba predstavljati svećenički poziv. «Organska i ponuđena kateheza svim komponentama Crkve, osim rasipanja dvojbe i borbe protiv jednostrane ili iskrivljene ideje o svećeničkoj službi, otvara srca vjernika iščekivanju dara i stvara povoljne uvjete za rađanje novih zvanja»⁵¹.

Euharistija, središte života kršćanina i kršćanske zajednice, pogoduje predlaganju liturgijskog sakramentalnog puta, koji redovito može hraniti hod svakog poziva.

Također, redoviti ili povremeni pristup sakramentu Pomirenja je odlučan za razlučivanje svećeničkog poziva.

Liturgijska godina čini trajnu školu vjere kršćanske zajednice, raspoređuje vremena i momente njezina svakodnevnog života i prati vokacionalno sazrijevanje vjernika.

Različite molitvene inicijative, među kojima posebno mjesto zauzima euharistijsko klanjanje, pripremljene i realizirane na znakovit način i s dubokim liturgijskim osjećajem, mogu naznačiti izvanrednu važnost svećeničkog poziva.

Svjedočanstvo ljubavi poznaje u Crkvi iznenađujući i raznoliki izričaj. Temeljno je da se takva predanost inicijativama osnaži preko preciznih formativnih pothvata, koji potiču na velikodušnosti i služenje kraljevstvu Božjem i koji streme k osobnom i zajedničarskom suobličavanju s Kristom.

Raste osjetljivost mladih prema prilikama najosjetljivijih i siromašnih; mnogi se pokazuju spremni služiti, suosjećati s bližnjima u radostima i teškoćama života.

Neki biraju karitativno volonterstvo kao oblik služenja onima koji pate, starcima i siromašnima. Ostali se angažiraju u odgoju mladih u katehezi, u katoličkim udrugama, u aktivnostima tijekom slobodnog vremena. Njima se pridružuju oni koji žive vrijedno svjedočanstvo misijskog volonterstva sa svo-

49 *Pastores dabo vobis*, br. 41: AAS 84 (1992.) 728. Usp. KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, *Odgajati zajedno u katoličkoj školi* (8. studenoga 2007.), br. 19.

50 *Pastores dabo vobis*, br. 39: AAS 84 (1992.) 723.

51 *Isto*.

jom snažnom sposobnošću promijeniti život osobe, otvarajući ga za neposredne i ozbiljne materijalne i duhovne potrebe, zorno nazočne u Zemljama u razvoju.

Zvanja, koja cvjetaju unutar svjedočanstva kršćanske ljubavi, pokazuju se čvrsta i autentična, ozbiljno motivirana služenjem.

17. U crkvenim zajednicama treba poticati pravi molitveni pokret kako bi se izmolila zvanja od Gospodina. Zapravo, «kršćanska molitva, hraneci se riječju Božjom, stvara savršen prostor kako svaki pojedinac može otkriti istinu svoga bića i osobni identitet i neponovljivi projekt života koji mu Otac povjerava. Potrebno je, dakle, posebno odgajati dječake i mladiće kako bi bili vjerni molitvi i meditaciji riječi Božje: u šutnji i slušanju moći će spoznati poziv Gospodina na svećeništvo i slijediti ga sa spremnošću i velikodušnošću»⁵².

Potrebno je da inicijative koje pokazuju složnu zajednicu u molitvi za zvanja budu podržane i povećane.

Tako bi biskupijski centar za zvanja mogao predložiti i organizirati inicijativu „nevidljivi samostan“ koja obvezuje mnoge osobe, dan i noć, u trajnoj molitvi za svećenička zvanja.

„Četvrtak zvanja“ čini tradicionalno vrijeme mjesečne zajedničarske molitve za svećenike i svećenička zvanja, usredotočen na euharistijsko klanjanje.

„Svjetski dan molitve za zvanja“ i „Dan sjemeništa“ predstavljaju dva trenutka od velikog značaja za molitvu, kateheza i vokacionalni navještaj u kršćanskim zajednicama.

18. Služenje kod oltara često je uvod u druge oblike služenja u kršćanskoj zajednici. Ovo iskustvo, vješto integrirano s odgojem za liturgijsku molitvu, za slušanje Riječi, na sakramentalni život, može biti užlijebljeno kao pravi i vlastiti put otvoren svećeničkom zvanju.

Zato pastoral poziva na svećeničku službu posvećuje posebnu pozornost ministrantima. Brojni svećenici i bogoslovi, prije nego što uđu u Bogoslovno sjemenište, bili su članovi ministrantskih skupina i služili su kod oltara.

Duhovne obnove i duhovne vježbe mladima kao mogućim kandidatima za zvanje, im-

aju vrijednu važnost koja im omogućuje da žive svoje iskustvo u šutnji, u produženoj molitvi i u sučeljavanju s riječju Božjom. Oni mogu graditi pojedinačne trenutke refleksije na životnom planu, kao osobno otkrivanje vlastitog vokacionalnog poziva.

Također „rezidencijalne vokacionalne zajednice“ pomažu mladima u orijentiranju i razlučivanju zvanja imajući u vidu sjemeništa. One čine jednu vrstu „pred-sjemeništa“, sa stabilnom nazočnošću pripremljenih svećenika, koji predlažu „pravilo života“ označeno momentima bratskog života, osobnog studija, zajedničkog slušanja Riječi, osobne i zajedničke molitve, slavljenja Euharistije, duhovnog vodstva.

19. Malo sjemenište može ponuditi dječacima i adolescentima mogućnost da budu praćeni, odgojeni i formirani da razluče želju da postanu svećenici. Također, «po svojoj naravi i po svome poslanju, bilo bi dobro da Malo sjemenište postane u biskupiji vrijedna referentna točka pastoralna zvanja, s odgovarajućim formativnim iskustvima za dječake koji su u potrazi za smislom svoga života, zvanja ili koji su već odlučili poduzeti put ministerijalnog svećeništva, ali ne mogu još započeti pravi put formacije»⁵³.

ZAKLJUČAK

20. Skrb za svećenička zvanja je trajni izazov Crkvi.

U prigodi sedamdesete obljetnice konstitucije *Papinsko djelo za svećenička zvanja*, za ohrabivanje svih kršćanskih zajednica i u njima onih koji su posebno zauzeti u pastoralu zvanja, nudi mjesnim Crkvama ovaj dokument, kao kompendij za promicanje zvanja na ministerijalno svećeništvo.

Najpovoljniji ambijent za zvanje na svećeništvo je svaka kršćanska zajednica koja sluša riječ Božju, koja moli s liturgijom i svjedoči s ljubavlju. U tom kontekstu poslanje svećenika je doživljeno i prepoznato s većom zornošću.

Ovaj dokument želi poduprijeti crkvene zajednice, udruge, pokrete u njihovu podupiranju zvanja, usmjeravajući njihove napore prema pastoralu zvanja sposobnom da pomo-

⁵² *Pastores dabo vobis*, br. 38: AAS 84 (1992.) 721.

⁵³ KONGREGACIJA ZA BISKUPE, Direktorij za pastoralnu službu biskupa *Apostolorum successores* (22. veljače 2004.), n. 86.

gne sazrijevanju svakog odabira darivanja
sebe u životu i pogodujući, posebice, prihva-
ćanju Božjeg poziva na svećeničku službu.

*Sveti Otac je potvrdio ovaj dokument i dopustio
da bude objavljen.*

Rim, 25. ožujka 2012., na Svetkovinu navje-
štenja Gospodinova.

ZENON Kardinal GROCHOLEWSKI
Prefekt

+JEAN-LOUIS BRUGUČS
Tajnik

(S talijanskog prevela mr. Vikica Vujica;
teološki lektorirao dr. Mato Zovkić)

Priopćenje s 57. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su svoje 57. redovno zasjedanje 20. i 21. ožujka 2013. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru. Predsjedao je biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, a sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije. Biskup križevački mons. Nikola Kekić sudjelovao je u svojstvu delegata Hrvatske biskupske konferencije, ali i kao pastir grkokatoličke zajednice u Bosni i Hercegovini. Na osobit je način upoznao biskupe s prošlogodišnjim obilježavanjem 400. obljetnicu Marčanske unije tijekom koje su nastojali pobuditi vjeru u Godini vjere i svijest identiteta kod njihovih vjernika. Izraze bratskog zajedništva članova Talijanske biskupske konferencije prenio je njihov delegat mons. Sebastiano Dho, umirovljeni biskup Albe.

Na zasjedanju je sudjelovao i delegat Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup metropolit beogradski, koji je biskupe upoznao sa središnjim događajima Katoličke Crkve u Jubilarnoj godini 2013. u Republici Srbiji. Spomenuo je najvažnija događanja u povodu obilježavanja 1700. obljetnice Milanskog edikta te zamolio biskupe da osobno sudjeluju, ali i da na sudjelovanje potaknu i svoje vjernike a osobito mlade karitativne i medijske djelatnike, na središnjem događaju: hodočašću pod geslom „Za slobodu u Isusu Kristu“ koje će biti organizirano 21. rujna 2013. u Nišu.

Tijekom zasjedanja s biskupima se po prvi put na zasjedanju susreo novi apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Luigi Pezzuto koji je prenio blagoslov Svetog Oca Franje i zahvalio biskupima za bratsku dobrodošlicu. Nuncij Pezzuto se osvrnuo na svoje susrete s predstavnicima vlasti u BiH i nekim međunarodnim predstavnicima ističući da je naišao na vrlo dobar prijem iako je svjestan da brojne nepravde još uvijek nisu ispravljene posebno kada je riječ o povratku i opstanku katolika u mnogim dijelovima u BiH.

Biskupi su s zanimanjem saslušali izvješće nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardi-

nala Vinka Puljića o njegovu sudjelovanju na nedavno održanim konklavama i izboru pape Franje. Kardinal Puljić je sažeto prikazao tijek i naglaske na pripremnim kongregacijama koje su održali kardinali prije samih konklava te iznio neka svoja zapažanja uza sve što se u Vatikanu događalo tih dana. Naglasio je kako je i njega, kao i sve kardinale, osobito radovalo da se cijela Crkva ujedini u molitvi za izbor novog pape, ali i veliku otvorenost ne samo katolika za papu Franju u čemu su najvećim dijelom pozitivan doprinos dali i mediji.

Biskupi su saslušali izvješća o radu svih komisija i vijeća Biskupske konferencije BiH tijekom kojih su na osobit način upoznati s inicijativama u duhu Godine vjere. Podržali su prijedloge Vijeća za kler u vezi s pripremanjima za održavanje Drugog susreta svećenika Bosne i Hercegovine koji će se održati 18. lipnja 2013. u Livnu te već sada potiču svećenike na sudjelovanje. Izražavaju svoju potporu svim svećenicima, redovnicima i redovnicama, na osobit način zauzetim u pastoralu mladih, koji će se u travnju okupiti na svoju prvu nacionalnu konferenciju od 12. do 14. travnja u Sarajevu.

Saslušavši izvješće o radu Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine, biskupi su izrazili zahvalnost svim animatorima i svima koji duhovno i materijalno pomažu misije i misionare. Izražavaju osobitu radost što ove godine u Afriku odlazi jedan svećenik i dvije redovnice kako bi se pridružili onima koji tamo već djeluju. Rado daju svoju potporu da početkom srpnja 2013. započne sedma po redu godišnja akcija koja će ovaj put biti namijenjena za pomoć u izgradnji crkve u Kisongu u Tanzaniji.

Na svetkovinu sv. Josipa, 19. ožujka, zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije, biskupi su slavili Euharistiju u katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru. Misu je prvi put u mostarskoj stolnici predslavio apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto koji je izrekao i prigodnu propovijed.

Tajništvo BK BiH

Apel biskupa BK BiH članovima biskupijskih zajednica, domaćoj javnosti i međunarodnoj zajednici

Apel Biskupske Konferencije Bosne i Hercegovine

BK BiH

Sa svog 57. redovnog plenarnog zasjedanja u ovoj Godini vjere i u obilježavanju 50. obljetnice početka Drugog vatikanskog koncila smatramo potrebnim obratiti se posebnim Apelom članovima naših biskupijskih zajednica ali i cjelokupnoj domaćoj javnosti i međunarodnoj zajednici.

1. Svjesni kroz kakve su nevolje prošli i s kakvim se sve poteškoćama susreću, članovima Katoličke Crkve, ali i tolikim drugima u Bosni i Hercegovini koji su proživjeli i proživljavaju slične poteškoće i nedaće, izražavamo svoje poštovanje i divljenje što nisu izgubili ljubav prema svojoj domovini Bosni i Hercegovini i spremnost da u njoj zajedno žive. Želimo vama katolicima zajamčiti da ćemo, kao vaši pastiri, zajedno sa svećenicima, redovnicima i redovnicama, biti i ubuduće potpora u okviru svojih nadležnosti i mogućnosti. Također želimo pomagati i svima drugima s kojima dijelimo ovaj dio kugle zemaljske na kojem, po Božjem promislu, skupa živimo.

2. Nedavna donatorska konferencija, kao i gotovo sva nastojanja većine domaćih i svjetskih predstavnika centara moći od Daytona do danas, pokrenuta je s ciljem cementiranja nepravde postignute ratnim osvajanjima i progonima drugih i drugačijih te utvrđivanja etnički što „čistijih prostora“. Naime, ova konferencija svojim donacijama i svojim načinom dodjele sredstava izjednačava one koji su došli na tuđe i one koji su prognani sa svoga. Unatoč tome i upravo zbog toga, želja nam je probuditi i ohrabriti sve pozitivne snage, kojih ima i u Bosni i Hercegovini ali i izvan nje, kako bi što veći dio doniranih sredstava bio namijenjen prije svega onima koji su već izrazili spremnost vratiti se tamo odakle su prognani i kako bi, posebno kada je o katolicima riječ, napokon započeo njihov istinski proces povratka na svoje. Krajnje je vrijeme da najodgovorniji politički dužnosnici u ovoj zemlji, domaći i međunarodi, prijeđu s riječi na djela i omoguće svima kojih se to tiče održivi povrtak što uključuje ravnopravnost, sigurnost, radna mjesta i život dostojan čovjeka.

3. U duhu katoličkog učenja znamo da cilj Crkve, doduše, nije ovaj svijet, ali Crkva, u duhu Koncila, naučava da svi njezini članovi žele

i trebaju doprinijeti što humanijem svijetu. Tamo gdje žive, kršćani trebaju izvršavati svoje dužnosti i tako ljudima današnjice služiti što velikodušnije i što učinkovitije. Temeljni razlog zašto mi, kao članovi Crkve, trebamo surađivati sa svim ljudima jest činjenica da je Krist umro i uskrsnuo za sve ljude. Stoga, zapreke za jedan uistinu humani razvoj društva u našoj zemlji leže poglavito u sadašnjim nametnutim i nepravednim društvenim strukturama pa, zbog toga, i u srcima njezinih žitelja kao i nas, ovdašnjih katolika.

4. Budući da je svaki čovjek društveno biće, dobro pojedinca i dobro zajednice ovisi jedno o drugome. Zajednica je dužna brinuti da svaki njezin član ima pristup svim osnovnim ljudskim pravima i slobodama, da ima pravo na svoj identitet, na svoj rodni kraj, svoju imovinu, zaposlenje, na pravednu plaću, na ishranu i odjeću, na obrazovanje, na mogućnost osnivanja vlastite obitelji, na slobodu vjere i savjesti, na zaštićenost dobrog glasa itd. Međutim, učinkovitost svake zajednice ovisi o konstruktivnim i zauzetim pojedincima. Zato potičemo svakog da, u okviru svojih nadležnosti i mogućnosti, doprinese ozdravljenju i boljitku bosansko-hercegovačkog društva.

5. Svjedoci smo svih poratnih godina da stotine tisuća naših sunarodnjaka i sugrađana nema, nažalost, mnoga od neupitnih temeljnih ljudskih prava i sloboda, jer im dosadašnje unutrašnje uređenje i vođenje naše zemlje to onemogućuje. Zato su nužne što skorije temeljite promjene u stavovima mnogih pojedinaca u našoj zemlji kao i temeljite društvene promjene, ali ne onakve kakve se, opet sa strane međunaordne zajednice, ovih mjeseci najavljuju i kojih se pribojavamo.

6. S tugom moramo i ovaj put ustvrditi da rat u našoj zemlji još nije prestao, nego se i dalje vodi na drugačiji način. Kao vjernici bili smo i jesmo svjesni da se moramo zalagati za pravedni i trajni mir. A mir je više nego odsutnost oružanih sukoba ili zapovijed jačega. Mir zahtijeva istinu, sigurnost, poštovanje, pravednost, praštanje, pomirenje, solidarnost, ljubav. Tko krši i niječe prava pojedinaca ili naroda, taj čini zločin. Tko se suprotstavlja zločina-

čkim odredbama, taj zaslužuje najveće priznanje i podršku.

7. Općenito je poznata tragična činjenica da je katolicima, koji su uglavnom Hrvati - zajedno s mnogim drugim našim sugrađanima, pripadnicima drugih naroda, nacionalnih manjina i vjerskih zajednica u našoj zemlji tijekom svih ratnih i poratnih godina učinjena ogromna, nepopravljiva nepravda. Pred vihorom razaranja i zločina skoro polovina cjelokupne katoličke populacije bila je prisiljena napustiti svoje domove, župe i svoju višestoljetnu djedovinu. Određene političke i društvene strukture mnogima od njih sve ove godine, ne samo da nisu omogućile ponovno se vratiti, nego su im na razne načine to onemogućavali i danas im još uvijek onemogućuju. A u mnogim slučajevima vodi se takva politika, osobito ekonomska, da se i one katolike, koji su do sada uspjeli ostati u zemlji, prisiljava da je napuste.

Teško se oteti dojmu da je nakana nekih utjecajnih političkih moćnika iskorjenjivanje katolika s velikog područja njihove domovine, osobito sjevernog, sjeverozapadnog i srednjeg dijela Bosne i Hercegovine. S druge strane, nesporna je činjenica da su s tim obespravljenim ljudima – prognanicima bili cijelo vrijeme njihovi svećenici potpomognuti brojnim ljudima dobre volje, dijeleći s njima njihov teški životni jad i bodreći ih da ne posustanu u vjeri u Boga i u vlastitom nastojanju oko ispravljanja velike nepravde koja im je nanesena. Svećenicima odajemo priznanje, a dobročiniteljima ponovno izražavamo svoju iskrenu zahvalnost.

8. Početkom ove godine, nakon mnogobrojnih i učestalih intervencija nas biskupa i predstavnika Svete Stolice, konačno postoje naznake da je od strane nekih državnih i političkih struktura, uključujući i utjecajne međunarodne čimbenike, još jednom izražena načelna spremnost da i prognanim katolicima politički, pravno i materijalno omogući održiv povratak u njihova mjesta i župe.

Podržavamo tu spremnost nadležnih dom-

aćih institucija i međunarodnih organizacija. Očekujemo da će zajedno uspjeti napraviti učinkovitu strategiju za obnavljanje domova, gospodarstava i infrastrukture za održiv povratak svih koji to žele, pa tako i za povratnike katolike, i tu strategiju doista odlučno provoditi u djelo. To se odnosi osobito na mnoge općine u Srednjoj Bosni, a pogotovo na općine Sjeverne i Sjeverozapadne Bosne, iz kojih je protjerano oko 95% svih tamošnjih katolika. A budući da im nije omogućen povratak, danas ih tamo ima jedva 5% od predratnog broja. U ime prognanih katolika Hrvata apeliramo na sadašnje službene političke predstavnika hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini i na Vladu Republike Hrvatske da konačno počnu odlučno i djelotvorno ispravljati velike nepravde. Apeliramo također na međunarodne predstavnika kao i na sve predstavnike domaće vlasti na svim razinama da u duhu pravednosti omoguće ravnopravnost i svim onim preostalim katolicima pri zapošljavanju i mogućnosti da žive u svom rodnom kraju od vlastitog rada.

Potičemo sve vas, članove naših biskupijskih zajednica na međusobnu solidarnost, te na pojačan život iz vjere protkan pouzdanjem u Božju providnost, molitvom zahvaljivanja i prošnje Bogu po zagovoru Presvete Bogorodice i naših nebeskih Zaštitnika. Pravi kršćani neće očajavati niti bježati od životnih izazova i teškoća, nego će biti ispunjeni kršćanskom nadom i kršćanskim pogledom i na svoj osobni život i na druge ljude oko sebe i otvoreni za kršćansku, djelotvornu ljubav prema svima. Ako igdje, onda upravo u našoj zemlji kršćani imaju divnu prigodu pokazati svoje vjerodostojno lice istinskih Kristovih vjernika. Molimo Boga za sve vas i bodrimo vas da budete i ostanete vjerodostojni vjernici i sljedbenici Krista raspetoga i uskrsloga!

*Mostar, 21. ožujka 2013.
Vaši biskupi*

Priopćenje s Osmog susreta biskupa BK BiH s članovima KVRPP BiH

BK BiH

Osmi susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine održan je 17. travnja 2013. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Predsjedao je biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su svi biskupi te svi provincijalni poglavari i poglavarice Bosne i Hercegovine.

Biskupi su čestitali novoizabranom predsjedniku KVRPP BiH fra Lovri Gavranu, provincijalu Franjevačke provincije Bosne Srebrene, kao i dr. fra Miljenku Šteki, novoizabranom provincijalu Hercegovačke franjevačke provincije te im iskreno zaželjeli obilje svjetla i snage Božjeg Duha u obnašanju novih odgovornih službi.

U duhu potrebe da svaki društveno koristan rad bude prikladno vrednovan u svakoj državi svijeta, bez obzira na vladajući društveno-politički sustav, sudionici susreta su razmišljali o statusu vjerskih službenika u Bosni i Hercegovini. Upoznati su s onim što je do sad učinjeno u nastojanju da se to pitanje riješi u skladu s odredbama Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju Crkva i vjerskih zajednica. Zaključeno je da Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine nastavi sa svojim nastojanjima da nadležne vlasti riješe ovo pitanje na pravedan način i u skladu sa Zakonom.

Biskupi te redovnički poglavari i poglavarice razmišljali su potom o duhovnoj brizi za duhovna zvanja. Duboko svjesni da je Bog onaj koji poziva u svoju službu, istaknuli su potrebu stalnog poticanja na molitvu za duhovna zvanja osobito u obiteljima i župnima zajednicama kao i na slušanje Božje riječi te sudjelovanja u slavlju sakramenata osobito euharistije. Složili su se da je potrebno, osobito na biskupijskoj razini,

promicati rad Djela za zvanja koje će objedinjivati duhovnu skrb za sve osobe koje žele živjeti posvećenim životom. Istaknuta je potreba trajnog produblivanja vjere kod svećenika, redovnika i redovnica kako bi mogli davati svjedočanstvo vjere ne samo onim što rade nego prije svega onim što jesu u svom pozivu i poslanju. Ukazano je i na potrebu širine i istinske crkvenosti osoba u pastoralu kada se pojedini mladić ili djevojka opredjeljuje za zajednicu u kojoj želi ostvariti Božji poziv. Naglašena je važnost obiteljskog pastorala s ciljem da obitelj uistinu bude mjesto molitve i življene vjere.

Redovnički poglavari i poglavarice su upoznati sa središnjim događajima Katoličke Crkve u Jubilarnoj godini 2013. u Republici Srbiji u povodu obilježavanja 1700. obljetnice Milanškog edikta s posebnim naglaskom na središnjem događaju: hodočašću pod geslom „Za slobodu u Isusu Kristu“ koje će biti organizirano 21. rujna 2013. u Nišu.

Biskupi i redovnički poglavari i poglavarice su obaviješteni da je u pripremi postavljanja spomen ploče u Getsemanskom vrtu u Jeruzalemu uz blagdan sv. Nikole Tavelića, 14. studenog 2013. Naime, 1681. trojica braće Brajkovića, katolika Hrvata iz Olova, kupili su zemljište današnjeg Getsemanskog vrta i darovali ga franjevcima gdje je potom izgrađena bazilika Muke Isusove koja je nazvana i „crkvom svih naroda“. Tom prigodom planirano je i sv ehrvatsko hodočašće u Svetu Zemlju.

Biskupi su i ovaj put izrazili zahvalnost redovničkim poglavarima i poglavaricama i članovima svih redovničkih zajednica za njihov dragocjeni doprinos životu Katoličke Crkve i društva u Bosni i Hercegovini.

*Sarajevo, 17. travnja 2013.
Tajništvo BK BiH*

Imenovanja i razrješenja

Preč. Gosp. dr. Pero Pranjić razriješen službe predsjednika Međubiskupijskog suda Vrhbosanske crkvene pokrajine II. stupnja.

42. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

Komušina-Kondžilo, 24. i 25. svibnja 2013. godine

Datum: 02. svibnja 2013.

Broj: 0585/2013

„Pođite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode!“Usp. (Mt 28,19)

Dragi župnici!

Radosno vas pozivam na slavlje 42. Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospino svetište u Komušinu na Kondžilu 25. svibnja 2013. godine, koje će se održati pod geslom: *„Pođite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode!“Usp. (Mt 28,19)*. Kako bismo se što bolje organizirali i pripremili za taj događaj, dali svoj doprinos i učinili ga plodnim i blagoslovljenim za čitavu našu dijecezu, predstavljam Vam okvirni program hodočašća:

PETAK 24. svibanj

...do 17h dolazak sudionika

18:00 Sv. Misa

19:00 Večera

20:00 Radionice

23:00 Klanjanje pred Presvetim

00:-07:00 Bdijenje

SUBOTA 25. svibanj

7:30 Doručak

do 9:00 Dolazak hodočasnika

09:00 Pokorničko bogoslužje

10:00 Procesija

11:00 sv. Misa

12:30 Ručak

13:00 Sajam mogućnosti

14:00 Festival vjere

OPĆE ODREDBE

Svi župnici i ostali pastoralni djelatnici odgovorni za pastoral mladih trebaju na vrijeme **oglasiti, pozvati i pripremiti mlade na ovo hodočašće**, te **organizirati prijevoz** na razini župe ili dekanata. Podsjećam župnike da je Komušina-Kondžilo dijecezansko Gospino svetište te da je **hodočašće mladih obvezan dio pastoralnog plana naše nadbiskupije!**

Ove godine sakrament krizme će primiti oko 2000 mladih naše nadbiskupije. Pozivam sve odgovorne za pripremu krizmanika da Dan mladih bude mjesto duhovne obnove i bliže priprave za sakrament Potvrde. Stoga bi bilo dobro da na **Danu mladih budu prisutni svi ovogodišnji krizmanici.**

Budući da je ovo prije svega molitveno-pokorničko hodočašće kojemu je cilj produbiti i učvrstiti naše vjerničko zajedništvo, **voditelji hodočasničkih grupa trebaju pripremiti mlade na dolično ponašanje** u skladu sa svetošću mjesta i događaja.

Neka svi **župnici, župni vikari, časne sestre i drugi voditelji skupina mladih** unaprijed isplaniraju vrijeme i ovaj dan odvoje za hodočašće i mlade koje će dovesti na susret. Potrebno je da **zajedno sa svojim mladima sudjeluju u cijelom programu** kako bi on uistinu imao smisla.

Očekujem da se **đakoni i bogoslovi obiju bogoslovija i sjemeništarci oba sjemeništa uključe i nesebično stave na raspolaganje za pomoć i suradnju.**

Ove godine ćemo ponovno organizirati **progam u petak. Mladi koji se odluče doći trebaju se prijaviti u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ do 20-og svibnja, kao i ponijeti sa sobom vreće za spavanje.** Imat će osiguran smještaj i hranu.

Svi svećenici-hodočasnici trebaju se spremno i bez oklijevanja staviti na raspolaganje za pojedinačno slavlje **sakramenta pomirenja** koje će biti kod župne crkve između 09:00 i 10:00, a svećenici koji žele koncelebrirati na Kondžilu trebaju sa sobom **ponijeti vlastito misno ruho bijele boje.**

Ove godine **liturgiju će animirati mladi Žepačkog dekanata** (čitači, prinos darova, molitva vjernika i ministranti). **Župnici župa iz kojih mladi sudjeluju trebaju na vrijeme pripremiti svoje mlade za tu službu.** Poželjno je da mladi budu u narodnoj nošnji svoga kraja.

Po povratku procesije s Kondžila **hodočasnici će biti ponuđen jednostavan obrok** dobrotom naših sponzora i dobročinitelja.

Sajam mogućnosti je zamišljen kao mjesto gdje će se predstaviti skupine mladih koji budu sudjelovali na programu petak večer. Oni će u radionicama dobiti određene zadatke (vezane uz geslo susreta), te će iste predstaviti svim hodočasnici na glavni Dan susreta.

U duhovno-kulturnom programu, Festivalu vjere, koji počinje u 14:00 sati **moгу sudjelovati svi koji se prethodno prijave u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“,** tel. 033 766 225. Prijave se primaju **do 20. svibnja (uključivo).** Prijave na sam dan održavanja **neće se uzimati u obzir.** Duhovno-kulturni program zamišljen je prije svega kao koncert duhovnih i zabavnih skladbi. Mogu se prijaviti bendovi i pjevačke grupe mladih. **Prijavu za sudjelovanje u programu može izvršiti jedino župnik ili župni vikar.**

U sklopu Festivala vjere bit će proglašeni **pobjednici Natječaja za dodjelu malih grantova Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ za projekte mladih.**

Kako bismo znali koliko je mladih bilo na susretu, molim sve župnike da prijave broj mladih koji će doći na susret u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

Današnji mladi odrastaju u ozračju gdje se nude lažne i iskrivljene vrijednosti daleko od istinskih i Onoga koji je jedina i prava ljubav. Mladi su naša budućnost, stoga im trebamo prići s više pozornosti, žrtve i odricanja. Mi moramo i trebamo biti oni koji će im pokazati i izvesti na pravi put. Naše 42. dijecezansko hodočašće mladih Gospi Kondžilskoj i sve hodočasnike stavljam pod njezinu zaštitu i zagovor, uvjeren da će Majka Kristova i Majka naša izmoliti svima nama potrebne milosti i tako nam dati snage suočavati se sa svakodnevicom.

Uz srdačne pozdrave svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

Svim župskim uredima

Predmet: Uputa za katolički kalendar

Datum: 03. svibnja 2013.

Broj: 0602/2013

Na zasjedanju Stalnog vijeća BK BiH su usvojena načela za tiskanje kalendara s nazivom **katolički**, predložen od Vijeća za liturgiju BK BiH. To vrijedi i kod nabavljanja i dijeljenja imendanskih kalendara, ili tiskanje kalendara za vjernike.

1. Imendanski kalendar može imati crvena slova samo za **sve nedjelje tijekom godine i četiri zapovjedne svetkovine obiju biskupskih konferencija Crkve u Hrvata: BK BiH i HBK: Božić, Tijelovo, Velika Gospa i Svi sveti.**

2. Neprihvatljivo je da se i **državni blagdani** unose i označavaju crvenim slovom.

3. S obzirom na *podudaranje tj. okurenciju* trebaju se poštivati liturgijska pravila koji blagdan ima prednost, ali isto tako da se prenose samo svetkovine i to na prvi liturgijski slobodan dan koji slijedi.

4. S obzirom na svetačka slavlja mora se držati *Općeg rimskog kalendara kao i dvaju nacionalnih liturgijskih kalendara Crkve u Hrvata: BK BiH i HBK*, ali je isto tako potrebno uvažavati i kalendare pojedinih nad/biskupija. Isti se koristi na području obiju biskupskih konferencija Crkve u Hrvata.

5. U imendanski kalendar *ne mogu se unositi neki novi „mučenici“*, koji nisu niti sveci niti blaženici niti su u nekom od spomenutih kalendara, a vezani su uz povijesne događaje hrvatskog naroda.

Kalendar odobren od Vijeća za liturgiju BK BiH će se moći dobiti preko Tajništva BK BiH.

Ova odredba treba se provoditi i obdržavati na području Vrhbosanske nadbiskupije.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Ilija Orkić, kancelar

Župama, ustanovama i redovničkim zajednicama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Klanjanje 2. lipnja 2013. u 17 sati

Datum: 3. svibnja 2013.

Broj: 0602/2013

Iz Papinskog vijeća za promidžbu nove evangelizacije je stigao dopis u kojem se obavještavaju svi biskupi da će 2. lipnja 2013. godine u 17 sati papa Franjo predvoditi klanjanje u bazilici sv. Petra u Rimu. U dopisu se također preporuča svim biskupima da u isto vrijeme organiziraju klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu, prvenstveno u svojim katedralama a onda i u župnim zajednicama, drugim ustanovama i redovničkim zajednicama na području svoje (nad)biskupije.

Papa, sada već u miru, Benedikt XVI., govoreći o motivima koji su ga ponukali da proglasi Godinu vjere, je naznačio to vrijeme, između ostalog, kao posebnu prigodu u kojoj trebamo „pojačati slavljenje vjere u liturgiji, a posebno u euharistiji, koja je vrhunac prema kojemu teži djelovanje Crkve i u isto vrijeme izvor iz kojeg proističe njezina snaga“.

Na ovaj način će se u adoraciji u istom trenutku vjernici ujediniti sa svojim biskupima i s nasljednikom sv. Petra, okupljeni svi zajedno oko živoga Krista u Presvetom oltarskom sakramentu.

Pridružujući se inicijativi Svetoga oca molim sve župnike da u naznačeno vrijeme organiziraju klanjanje u svojim župnim zajednicama. Molim također sve druge ustanove i redovničke zajednice da i oni u isto vrijeme organiziraju klanjanja u svojim zajednicama.

Želja Svetoga oca je da upravo u isto vrijeme u adoraciji uputimo svoje molitve uskrslom Gospodinu koji je jedini sposoban okupiti svoje ovce u jedno stado i promijeniti naša srca. Molit ćemo na nakane Svetoga oca, za potrebe opće Crkve i na poseban način molit ćemo za svoju mjesnu Crkvu da svi njezini članovi budu poput prve Crkve „sol zemlje“ i „svjetlo svijeta“.

Radujući se ovom molitvenom događaju, već sada zahvaljujem svima koji će se pridružiti klanjanju i u poniznom činu adoracije zahvaliti Ocu nebeskom što nas je uzljubio i otkupio po sv ome Sinu i ostao trajno prisutan u svojoj Crkvi po Duhu Svetome.

Uz radost i zahvale iskreno vas pozdravljam u Gospodinu i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

PS. Predložene molitve i tekstovi su na: www.annusfidei.va

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 08. svibnja 2013.
Broj: 0620/2013

Draga braćo misnici!

U Godini svećenika smo na Kupresu organizirali susret svih svećenika Vrhbosanske, Banjalučke, Mostarsko – Duvanjske i Trebinjsko – Mrkanske (nad)biskupije. Većina svećenika je na koncu zaključila da bi takav susret trebalo češće organizirati te je odlučeno da se organizira svake treće godine. Ove godine će susret svih svećenika koji djeluju na teritoriju BiH biti 18. lipnja u Livnu - Banjalučka biskupija. Konkretnije obavijesti ćete dobiti naknadno. Taj susret je u organizaciji Vijeća za kler BK BiH. Budući da se nalazimo u Godini vjere, na sjednicama Vijeća za kler se rodila ideja da svećenici naših (nad)biskupija napišu svoje iskustvo vjere i pošalju na način koji njihov Ordinarij odredi. Vi svoj tekst pošaljite na Ordinarijat najkasnije do konca lipnja ove godine. Predviđeni tekst ne bi trebao biti duži od dvije stranice i svakako treba biti potpisan. Bilo bi lijepo da svaki svećenik napiše svoje iskustvo vjere jer ono može obogatiti druge kolege, sjemeništare, bogoslove i vjernike koji budu čitali knjigu koja će najvjerojatnije biti uređena krajem Godine vjere. Bit će to dragocjen spomen naših svećenika na Godinu vjere. Većina članova Vijeća za kler je smatrala da je potrebno ponuditi svećenicima natuknice koje će im pomoći u pisanju. Jasno da se u svom razmišljanju i pisanju, od ponuđenih pitanja, ne morate osvrnuti na svako. Evo pitanja – natuknica:

Koje ste iskustvo vjere ponijeli iz vlastite obitelji u svećeničku formaciju i život?

Koji su vam bili uzori vjere: u obitelji, župi, školi...?

Koja su vaša osobna svećenička iskustva u navještaju i prenošenju vjere: djeci, mladima, obiteljima? Što bi tu valjalo poboljšati da bi bilo uspješnije?

Što vam je značila vjera u kriznim trenucima, napr. u vojsci, u komunizmu, u Domovinskom ratu, u bolesti...?

Kako rješavate krizne momente: razočaranje nad vjernicima, nad kolegama, nad kandidatima za svećeništvo, poglavarima ...?

Kako čuvate vjeru „svježom“? Što vam je pomoglo da ste boj vojujući vjeru sačuvali?

Što vam je najljepše u vjeri u vašem svećeništvu?

Ako smatrate da je nešto u vašem životu i vašoj vjeri bilo važno a da nije obuhvaćeno ovim pitanjima možete slobodno dodati. Svjestan sam vaših obveza u svibnju i lipnju ali se ipak nadam da ćete naći vremena i napisati svoje iskustvo vjere te u predviđenom vremenu poslati na adresu Ordinarijata.

Prihvatajući ovu ideju i radujući se plodovima vaših iskustava vjere iskreno vas pozdravljam i želim Božji blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju Nadbiskupije Vrhbosanske

**„Učitelju, gdje stanuješ? Reče im: „Dođite i vidjet ćete“.
(Iv 1,38-39)**

Datum: 22. svibnja 2013.
Broj: 0696/2013

Među drugim brojnim pastoralnim zadaćama, župnici i njihovi suradnici će se tijekom ljeta suočiti s još jednom vrlo važnom zadaćom, a to su novi kandidati za sjemenište i bogosloviju. Osim razgovora, u kojem se prije svega nastoji utvrditi ispravna nakana kandidata te njegove sposobnosti i prikladnost, postoji i administrativna procedura pa ovdje donosimo što je potrebno za primanje kandidata naše nadbiskupije u malo i veliko sjemenište.

Dokumenti koji se traže za **malo sjemenište**:

- Vlastoručno napisana molba
- Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
- Izjava/suglasnost roditelja
- Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
- Svjedodžba o završenoj školi (VIII. Ili IX. razredu)
- Uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu
- Izvod iz matice rođenih (rodni list)
- Liječničko uvjerenje
- Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

Dokumenti koji se traže za **bogosloviju**:

Vlastoručno napisana molba
 Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
 Kratki životopis za kandidate koji su bili u sjemeništu, duži za one koji nisu
 Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
 Maturalna svjedodžba
 Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
 Izvod iz matice rođenih (rodni list)
 Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
 Tri fotografije (veličina 5x4 cm)
 Potvrdu o nekažnjavanju

Svi se **originalni** dokumenti (nikako kopije!) predaju vlastitom župniku, koji neka ih dostavi na adresu:

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI
 Kaptol 7
 BiH - 71 000 SARAJEVO

Ako je ikako moguće, valja izbjeći slanje poštom kako se originalni dokumenti ne bi izgubili ili bili oštećeni. Mole se župnici da kandidatima pomognu u prikupljanju valjanih dokumenata te da ih Ordinarijatu dostave što prije, a najkasnije do 1. kolovoza tekuće godine. Kandidati će o rezultatima svoje molbe, o čemu odlučuje nadbiskup vrhbosanski, biti obaviješteni također preko vlastitog župnika.

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI

Svećenički sabor

Sarajevo, 10. travnja 2013. godine - sudionici

Župa/ mjesto	Župnik-ime i prezime, služba
KBF-Sarajevo	- dr. Franjo Topić, profesor
Ordinarijat-Sarajevo	- Davor Topić
Bogoslovija-Sarajevo	- Preč. Marko Zubak, rektor
Svilaj	- Petar Andrijanić, OFM
Gornja Dubica	- fra Velimir Bavrka, OFM
Svećenički dom-Sarajevo	- Marijan Kopic
Odžak	- Jakov Filipović
Svećenički dom-Sarajevo	- Mijo Nikolić
Par Selo	- Anto Stjepić
Grbavica	- p. Krešimir Djaković
Gromiljak	- Marko Perić
Busovača	- Vinko Tomas, župni vikar OFM
Sjemenište Visoko	- Danijel Rajić, OFM
Brčko	- Veselko Župarić
Sjemenište RM-Vogošća	- Michele Capasso, rektor

Podmilačje	- Ilija Stipić, OFM
Koraće	- Ivan Marić, OFM
Bogoslovija-Sarajevo	- Žarko Vladislav Ošap
Čemerno	- Pero Brkić
Marindvor-Sarajevo	- Luka Brković
KBF-Sarajevo	- dr. Niko Ikić, profesor
Grbavica-Sarajevo	- Mato Anić
Potočani	- Mladen Jozić, OFM
Čajdraš	- Ilija Karlović
Jelah	- Ivan Bošnjak
Turić	- Vladimir Borić
Lovnica	- Marko Lacić
Brusnica	- Marko Hrskanović
Doboj	- Pero Iljkić
Uzdol	- Miljenko Džalto
Bistrica kod Uskoplja	- Vinko Trogrlić
Sarajevo	- Joso Oršulić
Zenica-Sv. Ilija	- Zdravko Anđić
Vitez	- Marko Kopic
Tuzla	- Mario Divković, OFM
Drijenča	- Juro Aščić, OFM
Vitez	- Ivica Vidak, OFM
KUVN-pročelnik	- mons. Petar Jukić
Dobretići	- Krešimir Vukadin, OFM
Bogoslovija-Sarajevo	- dr. Marinko Perković, profesor
Bogoslovija-Sarajevo	- Marko Stanušić
KBF-Sarajevo	- dr. Drago Župarić, profesor
Komušina	- Anto Čosić st.
KBF-Sarajevo	- Juro Babić, profesor
Modriča	- Anto Perić
Lukavac	- Andrija Župarić
Svećenički dom-Sarajevo	- Danijel Jakovljević
Zavidovići	- Miro Bešlić
Breške	- Franjo Martinović, OFM
Tolisa	- dr. Marko Oršolić, OFM
Visoko	- Josip Ikić, OFM
Gromiljak	- Jakov Pavlović, vojni kapelan
Oštra Luka-Bok	- Bartol Lukić
Rankovići	- Jure Gavrnica
Zvornik	- Martin Antunović, OFM
Bijeljina	- Marijan Brkić
Novi Travnik Pre. Trojstvo	- Žarko Vujica
Lug-Branković	- Matija Šimić
Novo Selo Balegovac	- Pavo Brajinović
Dragunja	- Perica Majić
Vareš	- Mirko Majdandžić, OFM
Brestovsko	- Damir Pavić, OFM
Suho Polje-Kupres	- Marko Jukić, OFM
Žepče	- Milan Blaha
Dobrinja	- Pero Karajica, OFM
Bežlja	- Željko Vlajić
Potkraj	- Viktor Šošić

Morančani	- Marijan Orkić
Bukovica-Kulina	- Marinko Filipović
Novo Selo-B.Brod	- Anto Trgovčević
Teslić	- Ivan Tomić
Travnik-Sjemenište	- Boris Salapić
Svećenički dom-Sarajevo	- Fabijan Stanušić, ravnatelj
Travnik	- Mato Janjić, dekan
Kopanice	- Ilija Matanović
Doljani	- Andrija Jozić
Živinice	- Vlado Jaugustin
Pećnik	- Mirko Ikić
Kandija	- Pavo Nikolić
Krepšić	- Mato Mikčić
Bolnički kapelan	- Pero Brajko
Stup-Sarajevo	- Miroslav Čavar
Srednja Slatina	- Marko Stipić
Podhum/Žitače	- Darko Drljo, OFM
Dubrave	- Ivo Bošnjak, OFM
Novi Šeher	- Josip Tomas, OFM
Sarajevo Centra za mlade	- dr. Simo Maršić, ravnatelj i profesor
Kakanj	- Marijan Marjanović
Haljnići	- Josip Šimunović
Globalica	- Marko Mikić
Radunice	- Andrija Janjić
KŠC-Sarajevo	- Mario Čosić
Gradačac	- Ivo Kpić
Bogoslovija-Sarajevo	- mr. Božo Odobašić, profesor
Radio Marija-Sarajevo	- Ivo Jezidžić, ravnatelj
Sarajevo-katedrala	- Pavo Šekerija
Bistrica kod Žepča	- Dominko Bilić
Poljaci	- Mato Majić
Zenica-Klopče	- Pero Juroć, OFM
Bučići	- Ilija Jurić, OFM
Ularice	- Ilija Miškić
Sarajevo	- Josip Vajdner, kat. Tjednik
Sv. Luka-Sarajevo	- Anto Jelić
Skopaljska Gračanica	- Tadija Ivoš
Zenica-Sv. Josip	- Vladimir Pranjić
Zenica-Crkvice	- Anto Dominković
Gradačac	- Ivo Kopic
Prud-KBF-Sarajevo	- Zdenko Spajić
Briješće	- Miroslav Karatović
Domaljevac	- Bono Kovačević, OFM
Bosanki brod	- Marinko Grubušić
Borovica	- Đuro Arlović
Osova	- Miroslav Jonjić, OFM
Kraljeva Sutjeska	- Zoran Jaković, OFM
Žepče	- Zlatko Ivkić
Olovo	- Ilija Božić, OFM
Bugojno	- Zoran Tadić, OFM
Deževica	- Mladen Kalfić
Sarajevo KBF	- dr. Pavo Jurišić, dekan

Sarajevo	- Mr. Ivica Mršo
Sarajevo	- Tomo Knežević, profesor
Boće	- Ivo Paradžik
Novi Travnik	- Stipo Knežević
Bugojno	- Nikic Tomas, OFM
Tuzla	- Ivica Tomas, OFM
Busovača	- Nikola Kozina, OFM
Donja Tramošnica	- Jozo Puškarić, OFM
Vitez	- Ivan Kasalo, OFM
Brajkovići	- Leon Pendić, OFM
Kiseljak	- Drago Perković, OFM
KŠC-Žepče	- Anto Adžamić
Novi Šeher	- Miroslav Batarilo, OFM
Čardak	- Pavo Kopic
Vukanovići	- Predrag Stojčević
Pećine	- Donald Marković
Žepče	- Zlatko Ivkić
Prozor	- Josip Budimir
Kupres	- Miodrag Brkan
Travnik Sjemenište	- Marko Majstorović
Dubrave	- Marko Antić, OFM
Žeravac	- Ivan Ćurić, OFM
Vareš	- Marinko Štrbac
Obri/ Kostajnica	- Jozo Majić
Ilijaš	- Pero Tunjić
Travnik –Sjemenište	- Jakov Kajinić
Žabljak	- Bono Tomić
Domaljevac	- Blaž Marković OFM
Busovača	- Dominko Batinić, OFM
Gornja Tramošnica	- Pero Baotić, OFM
Grebnica	- Frano Oršulić, OFM
Sivša	- Nikola Petonjić, OFM
Kiseljak	- Zoran Vuković, OFM
Sivša	- Željko Nikolić, OFM
Uskoplje	- Josip Mihael Matijanić, OFM
Špionica	- Miroslav Ikić
Rama- Šćit	- Tomislav Brkić, OFM
KBF-Sarajevo	- dr. Mario Bernadić
Podmilačje	- Jurica Periša, OFM
Sarajevo-Ordinarijat	- Vinko kard Puljić
Vogošća	- Alberto Zornada
Sarajevo Ordinarijat	- mons. Bosiljko Rajić
Sarajevo Ordinarijat	- mons. Ante Meštrović
Sarajevo Ordinarijat	- Pero Pranjić
Husino	- Marinko Mrkonjić
Caritas VN	- Mirko Šimić, direktor
Gračac	- Mato Popović, OFM
Tolisa	- Marinko Živković, OFM
Tuzla	- Vlatko Rosić, ravnatelj
Sarajevo	- katedrala- David Trujillo
Uskoplje	- Vinko Marković, OFM
Glavice	- Josip Lubar

Grbavica
 Posavska Mahala
 Kreševo
 Mađugorje
 Sarajevo Ordinarijat
 Novo Sarajevo
 Novo Sarajevo
 Dolac
 Fojnica
 Ovčarevo
 Guća Gora
 Kiseljak
 Tišina
 Foča
 Orašje
 Šikara
 Jelaške
 Rumboci
 Zovik

- p. Luka Lucić
 - Ivan Ravlić
 - Mijo Raič, OFM
 - Tomislav Pervan
 - msgr. Luka Tunjić
 - Josip Lebo
 - Josip Tadić
 - Nikola Matanović, OFM
 - Nikica Vujica, OFM
 - Marinko Didak, OFM
 - Josip Filipović, OFM
 - Vinko Ćuro, OFM
 - Stjepan Živković, OFM
 - Jozo Gogić, OFM
 - Anto Pušeljić, OFM
 - Anto Zrakić, OFM
 - Ivan Mandić
 - Jure Perić, OFM
 - Marko Stjepanović, OFM

Ispričali se:

mons. Marko Tomić - Kupres
 Josip Senjak - Vidovice
 Anto Ledić - Zenica
 Filip Maršić - Derventa
 Ilija Ivoš - Skopaljska Gračanica
 Franjo Ivandić - Prozor
 Ilija Martinović - Kolibe
 Fra Antun Perković - Osova
 Filip Brajinović - Garevac
 Josip Janjić - Bosanski Šamac
 Fra Marko Ćorić - Visoko
 Fra Pavo Vujica - Visoko
 Fra Franjo Radman - Visoko
 Fra Zvonko Miličić - Visoko
 Fra Ivan Nujić - Visoko
 Fra Stjepan Alandžak - Visoko
 Fra Josip Marnjavac - Visoko
 Fra Zvonko Brezović - Visoko
 Đuro Živković - Gorice
 Fra Hrvoje Radić - Bugojno

Fra Ivica Studenović - Visoko
 Stipan Radić - Banbrdo
 Josip Jelić - Maglaj
 Mato Zovkić - Sarajevo
 Fra Danimir Pezer - Sarajevo
 Fra Mario Jurković - Sivša
 Fra Marko Lovrić - Šikara
 Fra Zoran Livančić - Dolac
 Fra Dario Udovčić
 Fra Dargo Pranješ - Guća Gora
 Fra Slavko Petrušić - Nova Bila
 Anto Ćosić, mlađi
 Fra Stjepan Radić
 Fra Marijan Živković - Tolisa
 Fra Marijan Oršolić - Tolisa
 Fra Mato Vincetić - Tolisa
 Fra Mario Jurić - Kreševo
 Fra Željko Brkić - Kraljeva Sutjeska
 Don Marijan Pejić - Sjemenište Travnik
 Fra Anto Tomas
 Fra Mijo Šuman-Zenica

*Privedio: Marin Marić,
 pomoćnik u kancelariji*

Održan XI. Susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije

U subotu, 13. travnja u sarajevskoj katedrali Srca Isusova održan je XI. susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije. Susret je započeo svečanim Euharistijskim slavljem koje je, u ime nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predslavio mons. Ante Meštrović, rektor katedrale, uz suslavlje župnika župe Uznesenja Blažene Djevice Marija u Docu kod Travnika fra Zorana Livančića i ravnatelja Radio Marije BiH vlč. Ive Jezidžića. Na Misi su sudjelovali članovi petnaest zborova iz raznih dijelova Vrhbosanske nadbiskupije, a tijekom Mise liturgijsko pjevanje animirali su Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler” i Zbor bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa „Stjepan Hadrović” pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića. Pjevali su i svi drugi zborovi.

U prigodnoj propovijedi rektor Meštrović se najprije osvrnuo na misni odlomak iz Djela apostolskih u kojem je prikazan izbor „sedam muževa punih Duha Svetoga” za đakone u prvoj kršćanskoj zajednici u Jeruzalemu. Pošto je ukratko progovorio o evanđeoskom misnom odlomku koji prikazuje apostole kako gledaju Isusa gdje ide po moru, rektor Meštrović je istaknuo kako Božja riječ govori o upućenosti ljudi jednih na druge i svih zajedno na Boga. „Tako je i sa župama. Traži se pomoć i suradnja na različitim područjima svih članova jedne župe u kojoj je župnik koordinator, ali i pastir i duhovni vođa. Tu su pastoralna župna vijeća, Župska Ekonomska vijeća. Posebno mjesto u jednoj župi, što će reći u liturgiji ima liturgijski zbor na čijem čelu je zborovođa i voditelj crkvenog pjevanja. U našoj Nadbiskupiji su različite mogućnosti. Negdje su jako dobre. Negdje postoji duga tradicija liturgijskih zborova. U nekim župama su brojni mladi ljudi koji se žele angažirati u svojoj župi. Negdje su samo starije osobe. Negdje je svega nekoliko vjernika. Negdje se tek na početku. Vodstvo Nadbiskupije potiče i želi da pjevanje u liturgiji župnih zajednica bude što bolje. To traži dodatni napor od župnika, ali i od onih koji vode pjevanje kao i hrabrost i odlučnost svih onih koji bi mogli na bilo koji način učiniti pjevanje u župama kvalitetnijim”, kazao je rektor Meštrović podsjećajući kako II. Vatikanski koncil govori da je svrha „Svete glazbe” Božja slava i posvećenje vjernika te čini sastavni dio svečane liturgije.

„Liturgijska glazba pomaže očitovanju vjere i pridonosi novoj evangelizaciji, rekao je papa Benedikt XVI. članovima talijanske udruge Sveta Cecilija, koje je 10. studenoga primio u dvorani Pavao VI. u Vatikanu. Govoreći o važnosti svete glazbe, Papa je spomenuo iskustvo sv. Augustina koji je plakao slušajući liturgijsko pjevanje psalama, te Paula Claudela, glasovitog pjesnika i dramaturga, koji se obratio tijekom Večernje u pariškoj katedrali Notre-Dame slušajući pjevanje hvalospjeva „Veliča duša moja Gospodina”, rekao je mons. Meštrović koji je potom citirao papu Benedikta XVI.: „Premda se vjera rađa iz slušanja riječi Božje, sveta glazba i naročito pjevanje mogu uveličati izražajnost psalama i biblijskih hvalospjeva”. „Mi se nalazimo u Godina vjere koju je Papa u miru Benedikt XVI. proglasio prošlog listopada za svu Crkvu. Svatko od nas mora obnoviti svoju vjeru, pročistiti vjeru u Godini vjere. Osobno vjerovati Isusu i njegovoj riječi. Zapitati se o svojoj vjeri: je li ona život ili običaj. Vjera bez djela je mrtva, veli sv. Jakov. Vi, pjevajući u liturgijskim župnim zborovima, imate još jednu prigodu više pokazati svoju vjeru. Ali i svoju vjernost Isusu i Crkvi”, naglasio je mons. Meštrović zahvaljujući prof. vlč. Marku Stanušića „koji se trudi pjevanje u Nadbiskupiji dići na veću razinu”, a zahvalio je i svim zborovima „na otvorenosti, suradnji, trudu što ga ulažu u pjevanje u župama”.

Nakon Mise uslijedio je koncert na kojem je nastupilo 15 zborova iz raznih mjesta u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a svaki zbor otpjevao je po dvije skladbe. Voditeljica programa g. Snježana Vrhunc podsjetila je da je Godina vjere „dobra prigoda za intenzivnije slavljenje vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji”. Na kraju je riječi zahvale uputio promicatelj liturgijskog pjevanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji vlč. Marko Stanušić, a rektor Meštrović je voditeljima zborova podijelio zahvalnice. Uslijedilo je zajedničko druženje i okrjepa u prostorijama Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije.

(kta)

Imenovanje Upravnog odbora MCVN

Datum: 21. svibnja 2013.
Broj: 690/2013

Budući da je prošlom Upravnom odboru istekao mandat, ovim imenujem u Upravni odbor Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije na četiri godine sljedeće članove prema čl. 13 Statuta MCVN:

Vinko kardinal Puljić, predsjednik
Mons. Ivo Tomašević, član
Mons. Luka Kesedžić, član
Preč. Pavo Šekerija, član
Vlč. Fabijan Stanušić, član

Kao članovi Odbora usko ćete surađivati s Nadbiskupom koji je prema Statutu i Predsjednik Upravnog odbora te ravnati se prema odredbama Statuta (čl. 13 – 17).

Nadam se da smo svi svjesni važnosti medija i potrebe razvoja katoličke medijske djelatnosti u svijetu koja na jedinstven i nezamjenjiv način prenosi Radosnu vijest i na taj način evangeli-zira današnje društvo.

Uz zahvalu za spremnost služiti svojoj Crkvi i na ovaj način, iskreno Vas pozdravljam i zazi-vam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Dostavljeno:

Imenovanima; Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije; Arhivu

Imenovanje Nadzornog odbora MCVN

Datum: 21. svibnja 2013.
Broj: 691/2013

Budući da je prošlom Nadzornom odboru istekao mandat, ovim imenujem u novi Nadzorni odbor MCVN na četiri godine sljedeće članove prema čl. 23. Statuta MCVN:

Mons. Luka Tunjić, predsjednik
Prof. dr. Mirko Šimić, član
Preč. Marko Zubak, član

Kao članovi Odbora radit ćete prema odredbama Statuta (čl. 22 – 24).

Posebna pozornost stavljam na savjesno materijalno poslovanje i upravljanje materijalnim dobrima Crkve. Stoga Vas molim da mudro i s ljubavlju nadzirete i pratite poslovanje MCVN.

Uz zahvalu za spremnost služiti svojoj Crkvi i na ovaj način, iskreno vas pozdravljam i zazi-vam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Dostavljeno:

Imenovanima; Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije; Arhivu

Seminar za ovlast ispovijedanja 2013.

Datum: 21. 05. 2013.
Broj: 695/2013

Seminar za ovlast ispovijedanja 2013. održat će se 02. i 03. rujna u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Predavači i ispitivači su: dr. vlč. Zdenko Spajić za moralnu teologiju, dr. fra Ivan Sesar za kanonsko pravo i mr. mons. Tomo Knežević za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Građa i literatura:

iz moralne teologije: *Katekizam Katoličke crkve*, br. 1699-2051.; *Papinsko vijeće „Iustitia et pax“*, Komentari socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105 – 208); *Papinska biblijska komisija*, Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja, Zagreb, 2010.; B. Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; V. Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

iz kanonskog prava: Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb 1985., str. 281-404.; BK BiH: "Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama", *Vrhbosna* 3/1999, str. 322-327. Stat ŽEV-a, *Vrhbosna* 2000, br. 3. Primopredaja župe, *Vrhbosna* 1990, br. 2; Odredbe o zbirnim misama „Mox jugiter“, *Vrhbosna* 1991, br. 3. Statut SVVN, *Vrhbosna* 1992, br. 2; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 1997, br. 4. Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 2005, br. 3.

iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral): sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji još nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim ovogodišnjih mladomisnika koji prvu godinu ovlasti dobivaju na temelju svježe završenog studija teologije. Kandidati kojima je ovo treći seminar na kraju polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast. Kandidati kojima je ovo prvi i drugi seminar polažu pismeni test. Koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave ravnateljstvu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (033/236 764).

Dnevni red 02. rujna:

10-11.45h Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
12 h Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom; objed
15-16.45h Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralna
17-18.45h Predavanje i rasprava iz moralne teologije
19h Večera

Dnevni red 03. rujna:

8.30-11.15h Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
9-11h Pismeni test iz sva tri predmeta za kandidate koji nazoče prvom ili drugom seminaru
11.30h Koncelebrirana Euharistija s Nadbiskupom. Nakon objeda nastavak usmenog ispitivanja ako bude potrebno.

Podsjećam da je sudjelovanje na svim predavanjima obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanju ne može pristupiti pismenom testu odnosno usmenom ispitu.

Koncelebracija je sastavni dio programa seminara i zato je poželjno da koncelebriraju i oni svećenici koji dotičnog dana slave Euharistiju u svojoj župi. Nadbiskup u homiliji obrađuje teme koje želi staviti na srce mladim ispovjednicima. Ponijeti albu i štolu.

Svećenici koji eventualno neće moći sudjelovati na seminaru trebaju to javiti u pisanom obliku navodeći razlog izostanka.

Radujući se susretu iskreno pozdravljam u Gospodinu!

*Predsjednik komisije:
mr. Luka Tunjić
generalni vikar*

Duhovna obnova ministranata 2013.

**Nadbiskupsko sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku
od 21. do 23. lipnja 2013.**

Datum: 31. svibnja 2013.

Broj: 0728/2013

Dar vjere

U Časoslovu naroda Božjega nalazi se i ova molitva:

Nek vjera, prvi dobri dar, u duši se ukorijeni,

Nek s njom veseli nada nas i ljubav od nje veća još.

Tri bogoslovne kreposti, koje se u navedenom himnu spominju, nazivamo ulivenim; Bog ih daruje svakom čovjeku po svojoj dobroti, a ne zbog čovjekovih zasluga. Među njima je vjera kao žprvi Božji dobri dar', koja, ukorijenjena u duši čovjeka, treba prožimati cijelo njegovo biće tako da iz vjere, u vjeri i po vjeri misli, osjeća, govori i čini. Kako je svima očito, to je trajni zadatak čovjeka, koji valja izvršavati kroz molitvu, upoznavanje vjere i radosno služenje.

Upravo te oblike ukorjenjivanja vjere u duši mladih želimo promicati i jačati pastoralnim programom, koji smo nazvali *Duhovna obnova ministranata*, a koji se uobičajeno održava u našem travničkom sjemeništu svake godine po završetku nastave. Osobito mi je drago što vam taj program mogu ovim najaviti i za ovu godinu pa ovdje donosim njegove osnovne odrednice i očekujem od svih, koji su u nj uključeni, da mu posvete dostatnu pažnju i spremno se u njega uključe.

Termin održavanja: **21. do 23. lipnja 2013.** (dolazak je 21. lipnja – petak 16:00 sati, a može i do 21:00 za one koji su toga dana u popodnevnoj smjeni u školi; odlazak 23. lipnja – nedjelja poslije ručka, koji je u 13:00 sati).

Mjesto održavanja: **Nadbiskupsko sjemenište Petar Barbarić u Travniku.**

Sadržaji: program je **duhovno-rekreativnog** karaktera.

Dob sudionika: samo **dječaci koji su završili VI. ili VII. razred** (odnosno VII ili VIII razred devetogodišnjeg programa osnovne škole (mlađi će imati priliku idućih godina, a stariji su je već imali).

Materija za kviz znanja: **Vjervanje (apostolsko i nicejsko-carigradsko) te Istine katoličke vjere.**

Prijavljivanje: **ime župe i popis sudionika** na priloženom obrascu prijaviti najkasnije do srijede 19. lipnja uključivo i to na slijedeće telefonske brojeve: **030/518-823** (porta sjemeništa) ili na fax broj **030/511-845** (rektor).

S obzirom na ciljeve koje ovim pastoralnim programom želimo postići, razumije se samo po sebi da je prikladno ponašanje među glavnim kriterijima odabira sudionika.

Na sve sudionike pripreve i realizacije ovoga našeg pastoralnog programa zazivam obilje Božjega blagoslova.

*Vinko kard. Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Ilija Orkić, kancelar

**Župnicima i župnim vikarima VN
Svim svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije**

Predmet: Poziv na II. Susret svećenika u BiH

Datum: 31. svibnja 2013.

Broj: 0736/2013

U Godini svećenika (2009/2010.) je bio na Kupresu I. Susret svećenika koji žive i djeluju u Bosni i Hercegovini. Mnogi svećenici su poželjeli da takvih susreta bude više pa je BK BiH odlučila, da se organiziraju svake treće godine u drugoj biskupiji a na terenu koji je približno udaljen većini svećenika. Tako je domaćin ovogodišnjeg susreta Banjalučka biskupija. Susret će se održati 18. lipnja 2013. godine u franjevačkom samostanu Gorica u Livnu. Susret započinje u 10 sati molitvom Srednjeg časa, a cijeli program susreta je u dopisu mons. Franje Komarice, biskupa banjalučkog i predsjednika BK BiH, koji prilažemo uz ovaj dopis.

Kongregacija za nauk vjere u Noti za pastoralne smjernice u Godini vjere je preporučila susrete svećenika koji će ih još više približiti Kristu velikom svećeniku i uvećati svijest pripadnosti mjesnoj Crkvi te još više učvrstiti svećeničko zajedništvo. Na ovaj susret su podsjetili i pozvali biskupi BK BiH u svom Pastirskom pismu uz Godinu vjere.

Pridružujemo se izrečenim poticajima i pozivamo sve svećenike, redovničke i dijecezanske, na ovaj susret u Livnu. Papa u miru Benedikt XVI. je u svom Motupropriju Vrata vjere ovu Godinu vjere nazvao milosnim vremenom. Pozvao je posebno svećenike da još proživljenije svjedoče svoju vjeru. Nadamo se da će nas i ovaj svećenički susret približiti Presvetom Srcu Isusovu izvoru svake milosti te da će pomoći razbijanju svih predrasuda koje ovo vrijeme donosi i još više povećati naše međusobno povjerenje.

U toj nadi, radujući se ovom susretu, iskreno vas pozdravljamo u Gospodinu.

*mons. Luka Tunjić,
generalni vikar*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Imenovanja i premještaji

Preč. gosp. Jakov Filipović, župnik u Odžaku imenovan dekanom Doborskog dekanata na mandat od pet godina (dekret br. 0397/2013 27. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Josip Grubišić razriješen službe u Vojnom ordinarijatu i stavljen na raspolaganje inozemnoj pastvi u Australiji – voditelj HKM u Adelaidu (dekret br. 0406/2013 od 28. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Luka Pranjić povučen sa HKM Adelaid – Australija i stavljan na raspolaganju inozemnoj pastvi u Australiji za ravnatelja HKM u Geelongu (dekret br. 0407/2013 28. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Branko Jurić, đakon, nastavlja svoj đakonski praktikum u Sjemeništu Petar Barbarić u Travniku i u župi sv. Ivana Krstitelja – Travnik (dekret br. 0434/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Marko Jukić, đakon, nastavlja svoj đakonski praktikum u župi Uznesenja BDM na Stupu - Sarajevo (dekret br. 0435/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Marin Marić, đakon, nastavlja svoj đakonski praktikum u Nadbiskupskom ordinarijatu Vrhbosanskom kao pomoć kancelaru, te u župi Presvetog Srca Isusova – katedrala Sarajevo (dekret br. 0436/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Damjan Soldo, đakon, ide na đakonski praktikum u župi sv. Petra i Pavla - Kakanj (dekret br. 0437/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Ivan Butum, đakon, nastavlja svoj đakonski praktikum u župi Sv. Luke evanđeliste u Novom Gradu – Sarajevo, a potom će biti na đakonskom praktikumu u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku (dekret br. 0438/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Ivan Karača, đakon, ide na đakonski praktikum u župu Sv. Ivana Krstitelja – Odžak (dekret br. 0439/2013 od 29. ožujka 2013.)

Vlč. gosp. Ivan Bošnjak, razriješen službe župnika u župi Svetog Ivana Krstitelja u Jelahu i stavljen u svećeničku mirovinu (dekret br. 0589/2013 od 30. travnja 2013.)

Vlč. gosp. Ilija Marinović, razriješen službe župnika u župi Sv. Mihovila u Kolibama i imenovan župnikom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Jelahu (dekret br. 0590/2013 od 30. travnja 2013.)

Vlč. gosp. Marinko Grubešić, župnik u župi Sv. Ilije proroka u Bosanskom Brodu, imenovan upraviteljem župe Sv. Mihovila arkandela u Kolibama (dekret br. 0591/2013 od 30. travnja 2013.)

Vlč. gosp. dr. Tomislav Jozić, profesor na KBF-u u Sarajevu, radi zdravstvenih razloga razriješen službe profesora na KBF-u i stavljen u svećeničku mirovinu (dekret br. 0640/2013 od 14. svibnja 2013.)

Vlč. gosp. Ivo Jezidžić razriješen službe ravnatelja radio Marije BIH i imenovan župnim vikarom u župi sv. Luke evanđeliste u Novom Gradu – Sarajevo (dekret br. 0641/2013 od 14. svibnja 2013.)

Vlč. gosp. Mato Aračić, DI, imenovan ravnateljem Radio Marije Bosne i Hercegovine (dekret br. 642/2013 od 14. svibnja 2013.)

Vlč. gosp. Vinko Radić stavljen u svećeničku mirovinu (dekret br. 0655/2013 od 16. svibnja 2013.)

Preč. Gosp. dr. Pero Pranjić, kanonik, razriješen službe profesora kanonskog prava na KBF-u u Sarajevu (dekret br. 0675/2013 od 18. svibnja 2013.)

Preč. Gosp. dr. Pero Pranjić, kanonik, razriješen službe kanonika i arhiđakona Gučogorskog arhiđakonata, kao i svih drugih službi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji i stavljen na raspolaganje Dubrovačkoj biskupiji (dekret br. 0685/2013 od 20. svibnja 2013.)

Vlč. gosp. Nikola Kozina, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskoga u Busovači (dekret br. 0760/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Stjepan Pavličević, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja mučenika u Vitezu (dekret br. 0761/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Hrvoje Radić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Breškama (dekret br. 0762/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Stjepan Lovrić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM – Rama/Ščit (dekret br. 0763/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Miro Jelečević, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskoga u Busovači i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ane u Banbrdu (dekret br. 0764/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Drago Bojić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskoga u Busovači (dekret br. 0765/2013 od 5. lipnja 2013.)

Vlč. gosp. Franjo Ninić, OFM, dobio ovlast isповijedanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dekret br. 0766/2013 od 5. lipnja 2013.)

Dozvole

Dekret broj 381/2013 od 22. ožujka 2013.: Dozvola blagoslova nove kapele „Sv. Mihovila na groblju Dokanj – župa Breške

Dekret broj 0491/2013 od 18. travnja 2013.: Dozvola postavljanja vitraja u crkvi Srca Marijina u župi Skopaljska Gračanica.

Dekret broj 0518/2013 od 22. travnja 2013.: Dozvola raspolaganja zemljištem u korist župe – župa Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu.

Dekret broj 0539/2013 od 22. travnja 2013.: Dozvola blagoslova kapelice u naselju Čadavac i kipa Sv. Josipa – župa Presvetog Srca Isusova u Brčkom.

Dekret broj 0547/2013 od 22. travnja 2013.: Dozvola obnavljanja kipova u župnoj crkvi Svetog Josipa – župa Zavidovići.

Dekret broj 0584/2013 od 30. travnja 2013.: Dozvola obnove filijalne crkve u Gojevićima – župa Duha Svetoga u Fojnici.

Dekret broj 0585/2013 od 30. travnja 2013.: Dozvola obnove (restauracije i rekonstrukcije) samostanske i župne crkve Duha Svetoga u Fojnici.

Dekret broj 0598-1/2013 od 14. svibnja 2013.: Dozvola izgradnje nove ograde oko župne crkve i župne kuće u Tarčinu.

Dekret broj 0599-1/2013 od 14. svibnja 2013.: dozvola rekonstrukcije garaže i pratećih objekata u župi Sv. Ivana Krstitelja u Tarčinu.

Dekret broj 0607-1/2013 od 6. svibnja 2013.: Dozvola proširenja kapele u groblju u Donjem Zoviku – župa Sv. Franje Asiškoga u Zoviku.

Dekret broj 0615/2013 od 6. svibnja 2013.: Dozvola promjena nositelja vlasnika parcele u Kornici – župa Žalosne Gospe u Čardaku.

Dekret broj 0617-1/2013 od 6. svibnja 2013.: Dozvola blagoslova kapele u groblju u Krepšiću – župa Kraljica Krunice u Krepšiću.

Dekret broj 0621-1/2013 od 14. svibnja 2013.: Dozvola obnove župne kuće u župi Bezgrešnog začeca BDM – Crkvica.

Dekret broj 0622-1/2013 od 14. svibnja 2013.: Dozvola obnove kapele na Starom groblju u župi Bezgrešnog začeca BDM – Crkvica.

Dekret broj 0651-1/2013 od 16. svibnja 2013.: Dozvola douređenja crkvenog dvorišta u župi Kraljice Krunice – Krepšić.

Dekret broj 0719/2013 od 27. svibnja 2013.: Dozvola sestri predstojnici u samostanu Gromiljak izlaganja Presvetog u kućnoj kapelici u Kući Navještenja u Gromiljaku.

Dekret broj 0755-1/2013 od 04. lipnja 2013.: Dozvola slavljenja Sv. Mise na Raduškome kameanu 8. lipnja 2013. godine – župa Uznesenja BDM – Uskoplje/Gornji Vakuf

Dekret broj 0756-1/2013 od 04. lipnja 2013.: Dozvola slavljenja Sv. Mise na Radovini 16. lipnja 2013. godine.

Novi pečati

Nadbiskupova kronika

01. ožujka 2013. – 31. svibnja 2013. godine

1. ožujka

U 8.45 Nadbiskup je imao intervju za radio Federacije BiH. U 9.00 sati Nadbiskup je primio provincijalnu glavaricu Družbe KBLj s. Elviru Tadić. U 11.00 sati Nadbiskup je primio vlč. mr. Josipa Lebu, župnika iz župe *Presveto Trojstvo* Novom Sarajevu. U 11.30 Nadbiskup je primio don Alberta Zornadu, župnika u župi *Bl. Majke Terezije* u Vogošći i voditelja zajednice *Missio ad gentes*.

2. ožujka

U jutarnjim satima Nadbiskup je pohodio samostan Karmel na Stupu. U 14.30 Nadbiskup je primio regionalnu poglavaricu Klanjateljica Krvi Kristove s. Anu Mariju.

3. ožujka

U 13,15 Nadbiskup je iz Međunarodnog sarajevskog aerodroma otputovao u Rim na konklave.

Do 19 ožujka Nadbiskup je bio u Rimu. U popodnevnim satima Nadbiskup se vratio iz Rima u privatnom avionu s delegacijom iz Vijeća ministara BiH na čelu s predsjedateljem Vjekoslavom Bevandom koji su nazočili Misi inauguracije na dan Sv. Josipa s novoizabranim papom Franjom.

20 i 21. ožujka

Nadbiskup je sudjelovao na zasjedanju BK BiH u Mostaru.

22. ožujka

U 9.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Ekonomskoga vijeća. U 12.00 sati Nadbiskup je imao press konferenciju za medije glede iskustva sudjelovanja na konklavama. U 15.00 sati

Nadbiskup je predsjedao sjednici ordinarijata.

23. ožujka

U prijepodnevnim satima Nadbiskup je bio u nadbiskupskom ljetnikovcu na Palama s odgojiteljima i bogoslovima iz VBS-a, te je tom prigodom predslavio Euharistiju u crkvi sv. Josipa, te imao razgovor s kandidatima za službe akolitata i lektorata. U 15.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Josipa Grubišića. U 16.30 Nadbiskup je primio malteškog veleposlanika u BiH Christiana Fritzena.

24. ožujka

U 10.30 prigodom nedjelje Muke Gospodnje – Cvjetnice, Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u katedrali. U 15.30 Nadbiskup je primio đakona Marina Marića, te bogoslove - kandidate za službe.

25. ožujka

U prijepodnevnim satima Nadbiskup je pohodio samostan Karmel na Stupu, te Caritas VN i Dječji vrtić Sv. Obitelji na Stupu. U 15.00 sati Nadbiskup je gostovao u studiju radija *Vrhbosna*. U 18.00 sati Nadbiskup je pohodio Nadbiskupijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* u Vogošći, te se susreo s odgojiteljima i bogoslovima podijelivši s njima svoje iskustvo glede konklava. Potom je u crkvi *Bl. Majke Terezije* u župi Vogošća Nadbiskup predvodio obred drugoga skrutinija za Drugu zajednicu neokatekumenskoga puta iz Žepča.

26. ožujka

U 9.30 Nadbiskup je primio vlč. dr. Maria Bernadića i gđu. Božana Ivelić Katava, koji su angažirani u MRV-u. u 11.45 Nadbiskup je s

generalnim vikarom mons. Lukom Tunjićem primio Mariu Luisu Beck poslanicu Bundestaga i predsjednicu parlamentarne grupe prijateljstva između Njemačke i BiH u pratnji nejmačke veleposlanice u BiH Marie Ulrike Knotz. U popodnevnim satima Nadbiskup je primio đakone vrhbosanske nadbiskupije.

27. ožujka

U 10.30 Nadbiskup je predslavio Misu – Posvete ulja u katedrali. U 16.00 sati Nadbiskup je primio Adelia Bergamaschia, a u 17.30 primio je ravnatelja Caritasa vrhbosanske nadbiskupije vlč. dr. Mirka Šimića.

28. ožujka

U 8,45 Nadbiskup je imao intervju za radio postaju Mir Međugorje. U 10.00 sati Nadbiskup je primio provincijalnu predstojnicu Školskih sestara franjevki *Bosansko hrvatske provincije* s. Ivanku Mihaljević u pratnji savjetnice s. Kate Karajica. U 11.00 sati Nadbiskup je primio apostolskog nuncija u BiH mons. Luigia Pezzuto. U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistiju večere Gospodnje u katedrali.

29. ožujka

Od 8 do 9 sati Nadbiskup u katedrali. U 10.00 sati Nadbiskup je primio vojnog ordinarija mons. Tomu Vukšića. U 11.00 sati Nadbiskup je imao press konferenciju, te snimanje uskrsne čestitke za medije. Od 15 do 16 sati Nadbiskup je ispovijedao u katedrali, a u 18.00 sati predvodio obrede Velikoga petka.

30. ožujka

Od 8 do 9 sati Nadbiskup u katedrali. U 11.00 sati Uskrsno čestitanje od strane svećenika, redovnika i redovnica grada Sarajeva. U 23.00 sata Nadbiskup je predslavio Uskrsno bdijenje u katedrali.

31. ožujka

U 10.30 sati na nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u katedrali. U 16.00 sati Nadbiskup je pohodio dječji dom Egipat, a u 17,30 sati pohodio je samostan Karmel.

1. travnja

U 11.00 sati Nadbiskup je imao prijem za najviše vjerske predstavnike, te predstavnike političkoga i društvenoga života kao i diplomatskoga kora u Svećeničkom domu.

2. travnja

Nadbiskup je primio Katu Senjak. U 17.00 sati Nadbiskup je bio na KBF-u.

3. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup je primio Vinka Jakića. U 10,30 Nadbiskup je primio pročelnika KUVN mons. Petra Jukića. U 11.00 sati Nadbiskup je primio povjerenika za pastoral mladih vlč. dr. Šimu Maršića. U 20.00 sati Nadbiskup je nazočio Napretkovom uskrsnom koncertu.

4. travnja

U 9.30 Nadbiskup je primio župnika u župi *Sv. Ivana Krstitelja* u Uzdolu vlč. Miljenka Džaltu. U 10.00 sati Nadbiskup je primio gospićkosenjskog biskupa mons. dr. Milu Bogovića. U 14.30 Nadbiskup je primio generalnog tajnika BK BiH mons. Ivu Tomaševića. U 16.30 Nadbiskup je primio dijecezanske i redovničke đakone (24) iz zagrebačke metropolije; u 18.00 sati predslavio Euharistiju u katedrali, a u 20.00 sati imao večeru s đakonima na Palama.

5. travnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio dr. Nelu Sršen. U 10.00 sati Nadbiskup je primio vrhovnu glavaricu sestara franjevki s. Klaru. U 19.00 sati Nadbiskup je s biskupom iz Klagenfurta mons. Aloiza Schwarz a i vlč. dr. Mirkom Šimićem bio na večeri kod veleposlanika Austrije u BiH Donatusa Kocka.

6. travnja

Nadbiskup je s biskupom iz Klagenfurta mons. Aloiza Schwarz, vlč. dr. Mirkom Šimićem i pratnjom pohodili Srebrenicu. U 11.30 slavili su Sv. Misu u Srebrenici; potom pohodili groblje i memorijalni centar u Potočarima; Pohodili Nadbiskupijski centar za mlade *Ivan Pavao II*; te večera u središnjici Caritasa nadbiskupije.

7. travnja

U 10.30 Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u katedrali, a propovijedao je biskup Aloize Schwarz iz Klagenfurta. U 17.00 sati Nadbiskup je primio delegaciju iz Švicarske.

8. travnja

U 10.30 prigodom slavlja svetkovine *Blagovijesti* u katedrali Nadbiskup je pod Euharistijskim slavljem podijelio bogoslovima niže crkvene službe, a potom nazočio programu obilježavanja patrona VBS-a. U 17.00 sati Nadbiskup je primio prof. Pejanovića.

9. travnja

U 10.00 sati nadbiskup je sudjelovao na skupštini MRV-a. U 16.00 sati Nadbiskup je primio Mirsada Tokaču iz IDC-a. U 17.00 sati Nadbiskup je primio vlč. Franju Tomića koji je na službi u Dubrovniku; 18.00 sati fra Tomislava

Pervana, a u 18.30 vlč. Matu Mikičića.

10. travnja

Nadbiskup je sudjelovao na XIX. Saboru prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije; u 9.30 predslavio Euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi *Sv. Ćirila i Metoda*. U 14.00 sati Nadbiskup je primio fra Tomislava Pervana. U 14.30 primio je vlč. Ivu Kopića i vlč. Pavu Kopića. U 15.00 sati Nadbiskup je primio ravnatelja KŠC *Sv. Franjo – Tuzla*, vlč.mr. Vlatka Rosića. U 15.30 Nadbiskup je primio župnika u Deževicama vlč. Mladena Kalfića.

11. travnja

U 9,30 Nadbiskup je primio prof. Vikicu Vujica. U 10.30 Nadbiskup je primio postulatora kauze sb Petra Barbarića, p. Božidara Nagya i superiora na Grbavici p. Krešimira Djakovića. U 15.00 sati Nadbiskup je primio bogoslova Maria s dvojicom svećenika iz biskupije Fulde u Njemačkoj. U 19.00 sati Nadbiskup je nazočio teološkoj tribini kod otaca isusovaca na Grbavici.

12. travnja

U 9.30 Nadbiskup je primio Sandu Smoljo. U 11.00 sati Nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Marka Zubaka. U 16.00 sati Nadbiskup je primio pomoćnog biskupa banjalučkog mons. Marka Semrena. U 18.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u crkvi *Kraljice Krunice* te sudjelovao na programu I. nacionalne konferencije „Mladi i nova evangelizacija“ u organizaciji NCPM Ivan Pavao II.

13. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je predslavio Misu krizme na Šćitu. U 16.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je predslavio Misu krizme u župi Rumboci.

14. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je predslavio Misu krizme u župi Gračac.

15. travnja

U 14,30 Nadbiskup je primio vlč. Slavišu Stavnjaka. U 16.30 Nadbiskup je primio apostolskog nuncija u BiH mons. Luigia Pezzuto.

16. travnja

U 9.30 Nadbiskup je imao susret u ordinarijatu sa dijecezanskim svećenicima ređenih tijekom zadnjih deset godina. U 15.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Vijeće Sinode. U 20.00 sati Nadbiskup je primio banjalučkog biskupa i predsjednika BK BiH mons. Franju Komaricu.

17. travnja

U 9.00 sati susret BK BiH s članovima konferencije VRPP u BiH, a u 14.00 sati susret BK BiH s franjevačkim provincijalima u BiH.

18. travnja

U 11.00 sati Nadbiskup je primio župnika iz župe Uznesenja BDM na Stupu i ravnatelja MC vlč. Miroslava Čavara, a u 11.30 primio je dekana KBF-a mons. dr. Pavu Jurišića. U 14.30 Nadbiskup je pohodio župnika na Briješću vlč. Miroslava Karatovića. U 16.00 sati Nadbiskup je primio banjolučkoga biskupa i predsjednika BK BiH mons. Franju Komaricu. U 17.30 Nadbiskup je primio vlč. Maria Ćosića. U 20.00 sati Nadbiskup je primio sisačkog biskupa mons. Vladu Košića u pratnji osam svećenika.

19. travnja

Nadbiskup je u pratnji ekonoma nadbiskupije mons. Luke Kesedžića i vikara za pastoral mons. Bosiljka Rajića bio u Dubrovniku.

20. travnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio prof. Franju Marića. U 10.30 Nadbiskup je predslavio Euharistiju u katedrali prigodom XVI. Susreta ministranata. U 17.00 sati Nadbiskup je pod sv. Misom podijelio sakrament krizme u župi Doljani, Misi je prethodio susret s krizmanicima.

21. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je predslavio Misu krizme u župi Uzdol. U 16.30 Nadbiskup je primio mons. dr. Pavu Jurišića, a u 18.00 sati vlč. Iliju Marinovića.

22. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Terezije u Bistrici vlč. Vinka Trogrlića. U 11.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na Sjednici MRV-a. U 15.00 sati Nadbiskup je primio provincijalnu glavaricu sestara Milosrdnica s. Tereziju Karača. U 16.30 Nadbiskup je primio gosp. Predraga Praštalo iz EUP BiH. U 17.00 sati Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Anto Padovanski u Žepču preč. Zlatka Ivkića.

23. travnja

U 8.45 Nadbiskup je predslavio Euharistiju u katedrali s pomoćnim biskupom iz Linza mons. Franzom Scharlom i grupom vjernika. U 11.00 sati Nadbiskup je primio odgovorne osobe iz centrale Caritas – Rim Italije.

24. travnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio reisu-ulemu ef. Kavazovića. Nadbiskup je popodne otputovao u Rimini.

25. travnja

Nadbiskup je bio u Riminiu – It., kao posebni gost na 36. Nacionalnom susretu pokreta „Obnove u Duhu“.

26. travnja

U popodnevnim satima Nadbiskup se vratio iz Italije. U 16.00 sati Nadbiskup je primio biskupa banjalučkoga mons. dr. Franju Komaricu i Dražena Komaricu.

27. travnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predlavio Euharistijsko slavlje prigodom susreta PMI u travničkom sjemeništu. U 17.00 sati u Fojnici pod Sv. Misom Nadbiskup je podijelio mladima sakrament krizme, a Misi je prethodio susret s krizmanicima.

28. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je predslavio Misu krizme u župi Kupres. Po povratku Nadbiskup je navratio kod župnika u župi Pećine.

29. travnja

U 10.00 sati Nadbiskup je primio župnog vikara u župi Breške fra Hrvoja Radića. U 11.00 sati Nadbiskup je primio grupu vjernika iz Milana, predvođenih Siliviom Ziliotto, *segretario di Presidenza Formazione e Legalita*. U 14.30 Nadbiskup u pratnji generalnog vikara mons. Luke Tunjića, susreo se s gradonačelnikom grada Sarajeva Ivom Komšićem, provincijalkom sestara milosrdnica s. Terezijom Karača i vlč. Matijom Šimićem u centru Sv. Vinko. U 17.00 sati Nadbiskup je primio Hrvoja Šunjića, a u 17.30 primio je prof. Vedrana Đidu.

30. travnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio djelatnicu MRV-a Božanu Ivelić Katava. U 9.30 Nadbiskup je primio župnika župe Presv. Srce Isusova – katedrala i sarajevskog dekana preč. Pavu Šekeriju. U 11.00 sati Nadbiskup je primio župnika u župi sv. Ignacija na Grbavici p. Krešimira Djakovića, superiora. U 14.00 sati Nadbiskup je predvodio obred sprovoda za pokojnog Matu Perkovića, oca od vlč. dr. Marinka Perkovića, a potom slavio Misu zadušnicu u župi Presveto Trojstvo - Novo Sarajevo. U 18.00 sati Nadbiskup je primio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuto.

1. svibnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u svetištu Gospe Olovske.

2. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na Sjednici Stalnoga vijeća BK BiH. U 15.30 Nadbiskup je primio studenta na KBF-u Antu Pranjkicića. U 19.30 Nadbiskup je primio ekonomu u VBS-u Damira Ivanovića.

3. svibnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio vicerektora u VBS-u vlč. Stipu Gale. U 10.00 sati Nadbiskup je imao intervju s novinarom iz Švedske. U pratnji ekonomu nadbiskupije Nadbiskup je otišao pogledati gradilište brda Kondžila.

4. svibnja

Nadbiskup je imao podijelio sakrament krizme u župi Vitez, a u 17.00 sati u župi Kandija.

5. svibnja

Nadbiskup je imao podijelio sakrament krizme u župi Uskoplje, Misi je prethodio susret s krizmanicima. U 18.00 sati Nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Marka Zubaka.

6. svibnja

U 9.30 Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Roka u Prudu vlč. dr. Zdenka Spajića. U 11.30 Nadbiskup je primio p. Matu Anića. U popodnevnim satima Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Josipa na Marijin Dvoru vlč. Luku Brkovića; primio je povjerenika za pastoral mladih vlč. dr. Šimu Maršića; i ravnateljicu Caritasa VN vlč. dr. Mirka Šimića.

7. svibnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio župnika u župi Presv. Trojstvo vlč. mr. Josipa Lebu. U 9.30 Nadbiskup je primio povjerenika za pastoral mladih vlč. dr. Šimu Maršića i grupu mladih. U 13.00 sati Nadbiskup je u pratnji generalnog vikara mons. mr. Luke Tunjića bio na ručku u rezidenciji španjolske veleposlanice gđe. Aurore Meje. U 15.00 sati Nadbiskup je primio duhovnika u VBS-u vlč. Žarka Ošapa. U 16.00 sati Nadbiskup je primio generalnog tajnika SantEgidia prof. Alberta Quatrucia, a potom župnika u župi Sv. Leopolda na Brijesću vlč. Miru Karatovića. U 17.15 Nadbiskup je pohodio prof. Tomislava Jozića.

8. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistiju prigodom 10. obljetnice pobožnosti Gospi od Brze pomoći u župi Gromiljak. U 20.00 sati Nadbiskup je nazočio na svečanoj sjednici prigodom Dana Kantona Sarajevo u kazalištu.

9. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom predslavio Euharistijsko slav-

lje, te podijelio sakrament krizme za mlade u župi Srca Marijina – Skopaljska Gračanica.

10. svibnja

U 9.30 Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Ignacija na Grbavici p. Krešimira Djakovića, superiora. U 16.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, te predslavio Euharistijsko slavlje i podijelio sakrament krštenja u župi Vidovice.

11. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom predslavio Euharistijsko slavlje, te podijelio sakrament krizme za mlade u župi Uznesenja BDM u Tolisi. U 17.00 sati Nadbiskup je pod Euharistijskim slavljem podijelio sakrament sv. krizme u župi Vidovice.

12. svibnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje u župi sv. Leopolda o proslavi patrona u Maglaju.

13. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na redovnoj godišnjoj skupštini HKD prosvjetnih djelatnika vrhbosanske nadbiskupije u Zenici. U 17.00 sati Nadbiskup je primio Hrvoja Šunjića.

14. svibnja

U 9.30 Nadbiskup je primio župnika u župi Sv. Luke – Novi Grad vlč. Antu Jelića. U 10.15 Nadbiskup je primio generalnog tajnika Sinode vlč. dr. Maria Bernadića. U 15.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici Odbora za Sinodu.

15. svibnja

U 11.00 sati Nadbiskup je pohodio instituciju Caritasa VN na Stupu. U 15.30 Nadbiskup je primio Gradimira Gojera. U 16.00 sati Nadbiskup je pohodio VBS-e.

16. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je primio Koaliciju za REKOM. Nadbiskup je zajedno s generalnim vikarom mons. Lukom Tunjićem i vikarom za pastoral mons. Bosiljkom Rajićem imao razgovore s đakonima. U 15.00 sati Nadbiskup je predsjedao sjednici ordinarijata.

17. svibnja

U 7.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje s bogoslovskom zajednicom u VBS-u. U 9.00 sati Nadbiskup je primio fra Marijana Karaulu. U 9.45 Nadbiskup je primio župnika sv. Ivana na Uzdolu vlč. Miljenka Džaltu. U 10.00 sati Nadbiskup je primio đakona don Branka Jurića, a u 11.30 primio je dekana KBF-a mons. Pavu Jurišića. U 16.00 sati Nadbiskup je primio rektora nadbiskupijskog među-

narodnoga misijskoga sjemeništa u Vogošći vlč. dr. Michele Capasso i župnika u Vogošći vlč. Alberta Zornadu.

18. svibnja

U 9.00 sati Nadbiskup je primio p. Luku Lučića, SJ. U 11.30 Nadbiskup je pohodio župnika u Žepču preč. Zlatka Ivkića. U 14.15 Nadbiskup je bio u travničkom sjemeništu. U 16.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima, a potom je pod Sv. Misom podijelio sakrament krizme za mlade u župi sv. Ante u Bugojnu.

19. svibnja

U 10.30 u katedrali Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje te podijelio sakrament sv. krizme za mlade. U 17.00 sati Nadbiskup je pod Sv. Misom podijelio sakrament sv. krizme za mlade u župi Uznesenja BDM na Stupu.

20. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je primio generalnog vikara vojnog ordinarijata mons. Željku Čuturića. U 16.30 Nadbiskup je primio prof. Željka Marića.

21. svibnja

U 10.00 sati Nadbiskup je zajedno s Odborom MRV u Zenici imao susret s gradonačelnikom grada Zenice gosp. Smajlovića i njegovim suradnicima, a potom je Nadbiskup održao predavanje na javnoj tribini na temu „Bogatstvo različitosti – kapital i zalag zajedničkoj europskoj budućnosti“ u organizaciji EP u BiH. U 16.15 Nadbiskup je primio ravnatelja Caritasa VN vlč. dr. Mirka Šimića. U 20.30 Nadbiskup je zajedno s apsoltskim nuncijem mons. Luigiem Pezzuto bio na večeri kod talijanskog veleposlanika u Sarajevu.

22. i 23. svibnja

Nadbiskup je bio u Rimu.

24. svibnja

Po povratku iz Rima Nadbiskup se uputio u Gospino svetište u Komušinu, te slavio Misu bdijenja s mladima.

25. svibnja

U 11.00 sati Nadbiskup je na brdu Kondžilo u svetištu Komušina predslavio Euharistijsko slavlje prigodom Dana mladih VN. U 17.00 sati Nadbiskup se susreo s krizmanicima te podijelio pod Misom sakrament sv. krizme u župi Ularice.

26. svibnja

U 11.00 sati Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje te podijelio sakrament sv. krizme za mlade u župi Suho Polje – Kupres.

Od 27. do 29. svibnja

Nadbiskup je bio u Italiji.

30. svibnja

U 10.30 Nadbiskup je predslavio Euharistijsko slavlje na svetkovinu Tijelova u katedrali, te predvodio procesiju s Presvetim. U 14.00 sati Nadbiskup je sudjelovao na javnoj tribini u organizaciji EP u BiH u Internacionalnom

univerzitetu BURCH na Ilidži. U 17.00 sati Nadbiskup je primio predsjednika Federacije BiH Živka Budimira. U 18.15 Nadbiskup je primio bogoslova Marka Župarića.

31. svibnja

Nadbiskup je u pratnji mons. Luke Kesedžića otputovao u Njemačku.

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište

BiH-71000 Sarajevo, Josipa Stadlera 5
tel./fax: +387 33 53 45 94
e-mail: rektor@vbs.ba

PODJELA SLUŽBI LEKTORATA, AKOLITATA I PRIMANJE MEĐU KANDIDATE ZA ĐAKONAT I PREZBITERAT

Na Blagovijest, 8. travnja 2013. u 10:30 sati vrhbosanski je nadbiskup Vinko kardinal Puljić u sarajevskoj prvostolnici primio među kandidate za đakonat i prezbiterat, te u službu čitača i pratitelja ove bogoslove Vrhbosanske nadbiskupije:

Među kandidate za đakonat i prezbiterat primljeni su:

IVAN IVANČEVIĆ iz župe Presv. Srca Isusova Prozor
DRAŽEN KUSTURA iz župe sv. Josip Zenica
VEDRAN LEŠIĆ iz župe Presv. Trojstvo Novi Travnik
MARKO SLIŠKOVIĆ iz župe sv. Ivana Krstitelja Lug Brankovići
ANTO ZUBAK iz župe sv. Petra i Pavla Kulina

U SLUŽBU ČITAČA POSTAVLJENI SU:

Stjepan Didak iz župe sv. Josipa Radnika Turbe
Andrej Lukanović iz župe sv. Ante Lukavac
Ljubo Zelenika iz župe Presv. Srca Isusova Prozor

U SLUŽBU AKOLITATA primljeni su:

Časni gospodin Bojan Ivešić iz župe sv. Josip Zavidovići
Časni gospodin Oliver Jerković iz župe sv. Ilije Rostovo
Časni gospodin Gabrijel Jukić iz župe sv. Ante Žepče
Časni gospodin Marko Škraba iz župe sv. Male Terezije Bistrica - Uskoplje
Časni gospodin Vlado Vrebac iz župe Uznesenja BDM Stup

Sarajevo- katedrala, 8. travnja 2013.

M. Zubak
Marko Zubak, rektor

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

0386/2013
22.03.2013.

[Handwritten signature]

Dal Vaticano, 28 febbraio 2013

IZ KORESPONDENCIJE

N. 208.800

Signor Cardinale,

con premuroso pensiero, Ella, anche a nome di codesta Comunità Diocesana, ha voluto manifestare al Sommo Pontefice Benedetto XVI sentimenti di spirituale partecipazione, in occasione della Sua rinuncia al ministero di Successore dell'Apostolo Pietro.

Sua Santità ringrazia cordialmente per l'attestato di affetto e di condivisione, specialmente nella preghiera, di un momento delicato per la Sua persona e per la Chiesa e, mentre esorta a "rinnovare la nostra fede nel Pastore Supremo, Cristo Signore" (*Omelia*, Mercoledì delle Ceneri 2013), volentieri imparte all'Eminenza Vostra e a quanti sono affidati alle sue cure pastorali l'implorata Benedizione Apostolica.

Profitto della circostanza per confermarmi con sensi di profonda venerazione

dell'Eminenza Vostra Rev.ma
dev.mo

[Handwritten signature of Angelo Becciu]

* Angelo BECCIU
Sostituto

A Sua Eminenza Rev.ma
il Sig. Card. VINKO PULJIĆ
Arcivescovo Metropolita di Vrhbosna

SARAJEVO

Kardinalova homilija na Misi posvete ulja

Sarajevo, Velika Srijeda, 27. ožujka 2013.

*Dragi apostolski nuncije mons. Luigi Pezzutto i
tajniče mons. Joseph, e,
dragi brate u biskupstvu mons. Pero i delegat voj-
nog ordinarija mons. Tome,
mnogopoštovani oče Provincijale,
draga braćo misnici svih služba,
draga braćo đakoni,
draga braćo i sestre, ovdje u katedrali
i svi vi koji nas pratite preko valova Radio Marije!*

Ovom svetom Misom posvete ulja mi sveće-
nici slavimo svoj dan. Slaveći ovaj dan želimo
obnoviti svoju svijest o svom identitetu, posve-
ćenju i poslanju. Želimo si prisvjestiti riječi
Izaije proroka: „Gospodin me pomaza i posla
me blagovjesnikom biti siromasima i dati im
ulje radosti“ (Iz 61 1). Također želimo postati
svjesni riječi iz knjige Otkrivenja: „Učini nas
Kraljevstvom, svećenicima Bogu i Ocu“ (Otk 1,
6). Želimo postati svjesni da smo ređenjem i
mazanjem svetim uljem postali svi pomazanici
i da je i na nama Duh Gospodnji (usp. Lk 4, 18).

Sve je ovo duboko život iz vjere. U ovoj
Godini vjere u prvom redu mi, koji smo poz-
vani, pomazani, posvećeni i poslani, želimo
postati istinski ljudi vjere. Jer sve što jesmo i
što radimo, prožeto je duhom vjere i Duh
Božji je onaj koji nas ispunja, prosvjetljuje,
posvećuje i pokreće.

Da bi postali ljudi vjere i zračili radošću
vjere, valja znati one Isusove riječi da se Bog
malenima objavljuje. Oholima se protivi. Sva
kriza u Crkvi koju proživljavamo je kriza vjere,
jest duh sebičnosti i oholosti. Iako smo pouče-
ni od Isusa kako napast valja odbiti i zloga
pobijediti, često to uspijeva naći naše pukotine
i uvući se kao „anđeo svjetla“ te nas isprazni
duhom pa često prazninom odzvanjamo. Zato
su ovo trenuci koji nas itekako bude i prisvje-
šćuju da vjera živi i raste tek iz poniznosti srca.
Dobro je to naglasio urednik Katoličkog tjedni-
ka u najnovijem broju pišući da je troplet
važan: poniznost povjerenje i solidarnost.

Važno je da duhom vjere živimo povjere-
nje Bogu i u Boga. On nas je stvorio iz ljubavi,
posvetio iz ljubavi, pozvao iz ljubavi. On u nas
ima povjerenje. Zato ovom obnovom želimo
obnoviti povjerenje Bogu. Uzvratiti na njego-

vo povjerenje. Iako je znao što smo i tko smo,
ipak nas je pozvao i htio imati uza se da nastavi-
mo Njegovo djelo i u ovim vremenima i na
ovim prostorima.

Prije konklava sam poslao pisma pojedinim
župnicima i dobio odgovore na ta pisma.
Većina župnika je odgovorila, a još nisu svi
poslali odgovore. Jedan dio njih je reagirao
upravo iz duha povjerenja i raspoloživosti, iz
ljubavi i solidarnosti s ovom Crkvom. Pojedini
se kunu kako vole ovu nadbiskupiju, ali ih još
nisam vidio ovdje na ovaj dan. Uvijek su sprije-
čeni. Isto tako su spriječeni kad god organizira-
mo naše pastoralne aktivnosti kao što su susre-
ti mladih, ministranata itd. Posebno sam izne-
nađen kako su pojedini opterećeni predrasuda-
ma i prosudbama. Tek sam po tome uvidio,
koliko nam je važno iz vjere graditi povjerenje.
Povjerenja nema bez pomirenja i praštanja. Biti
Isusov učenik znači da valja učiti od njegovog
božanskog Srca koje se daruje bez računice. Ta
proračunatost je ubojica evangelizacije.

Danas smo u službi čitanja razmatrali nad
odlomkom iz poslanice Hebrejima gdje piše:
„Nastojte oko mira sa svima! I oko posvećenja
bez kojega nitko neće vidjeti Gospodina! Prip-
azite, dalje nastavlja poslanica Hebrejima, da
se tko ne sustegne od milosti Božje, da kakav
gorki korijen ne proklija pa ne unese zabunu i
ne zarazi mnoge...“ (Heb 12, 14).

Zato je papa Franjo u svom obraćanju na-
ma kardinalima pozvao da ne podlegnimo ni-
kada pesimizmu i obeshrabrenosti te da bude-
mo čvrsto uvjereni da Duh Sveti daje Crkvi
hrabrosti da ustraje i traži nove načine evan-
gelizacije. Tko sije gorčinu i pesimizam, mora
se ozbiljno upitati, u čijoj je službi i kakvog
duha ima.

Zato nas poslanica Hebrejima i dalje upo-
zorava iz današnje službe čitanja: „Pazite da
ne odbijete Onoga koji vam govori!“. Isusova
je riječ: „Tko ima uši, neka čuje!“ Mt 13,9

Zato nam je u ovoj Godini vjere istinski
zaživjeti taj troplet, kako reče urednik: poniz-
nost, povjerenje i solidarnost. Papa je na Cvje-
tnicu svim kršćanima, a posebno mladima, po-
ručio da kršćani nemaju pravo biti žalosni, ob-
eshrabreni te ih potaknuo da ne daju urušiti

svoju nadu.

Podsjećam i na riječi pape Franje upućene tijekom audijencije više od pet tisuća novinara, 16. ožujka 2013. kada je istaknuo da Crkva nije politička nego duhovna ustanova i da je u njezinu je središtu Isus, a ne nasljednik sv. Petra te da je protagonist svih događanja Duh Sveti.

Braćo misnici, nije važan kardinal Puljić niti je važan pojedini svećenika nego svatko od nas ima važnost i vrijednost u svjetlu da smo Kristovi i da po nama Krist djeluje i On je mjerilo i snaga.

Zato se moramo osloboditi ovosvjetskih računica, tmurnog ozračja javnog mnijenja zapljusnutog relativizmom i konzumizmom. Ne dajmo urušiti našu nadu! Živimo to Božje povjerenje živeći svoju vjeru iz povjerenja u Boga. Hrabro hodimo, naviještajmo i svjedočimo uskrslog Krista.

Završavajući ovu svoju besjedu, kao Ordinarij, u prvom redu želim izraziti radost i zahvalnost ponajprije zato što imamo Apostolskog nuncija koji je po prvi put s nama na Misi posvete ulja. Također zahvaljujem svim svojim suradnicima počevši od biskupa Sudara te generalnog i pastoralnog vikara preko kanonika, kancelara i ekonoma do tajnika i svih suradnika u Ordinarijatu. Zahvaljujem također svim odgojiteljima u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i Nadbiskupijskom sjemeništu „Petar Barbarić“ kao i svim profesorima na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Zahvaljujem i vama dekanima za vašu suradnju na terenu i pomoć u organiziranju pastoralnog života u nadbiskupiji. Zahvaljujem svima vama u raznim službama u nadbiskupiji. Želio bih spomenuti sve i ne propustiti nikoga.

Na poseban način zahvaljujem vama, dragim župnicima. Vi na terenu ste snaga ove biskupije. Želim da zaista Bog blagoslivlja svako vaše nesebično žrtvovanje u pastoralnom radu; svako vaše naviještanje Evanđelja, slavljenje sakramenata, posebno Euharistije. Zahvaljujem što volite svoje svećeništvo i što živite oduševljeno svoje svećeništvo.

Zahvaljujem vama, dragi redovnici, na poseban način vama franjevcima koji ste najbrojniji na čelu sa Provincijalom. Ove godine zaista ugodno je doživjeti da na današnjoj Misi sudjeluje veći broj franjevac nego ranijih godina. Hvala vam na suradnji i ujedno pozivam da, kad započnemo i zahuktamo Sinodu Vrhbosanske nadbiskupije, budete otvoreni se tu suradnju jer je to potrebno. Potrebno je da, unatoč svemu protivnom, izgradimo upravo snagu ove nadbiskupije.

Ovdje posebno želim zahvaliti i Caritasu i Katehetskom uredu kao i Centru za mlade. To su posebne strukture koje rade i djeluju u ovoj biskupiji i daju snažan pečat. Također zahvaljujem i Svećeničkom domu na čelu s ravnateljem gdje su smješteni naši svećenici koji su uložili svoj život i sada tamo provode svoje mirne dane.

Zahvaljujem i vama, dragi đakoni. Sinoć smo razgovarali. Drago mi je što se niste prepali stanja koje ste uočili. Dapače, rekli ste u jučerašnjem razgovoru otprilike: Ovo su misije i tu trebamo djelovati. Hvala vam na tom optimizmu.

Također želim sve vas potaknuti: Učinimo da ova mjesna Crkva, unatoč svih izazova, bude hrabra, radosna navješćujući vjeru i nadu u ovim vremenima i na ovim prostorima. Amen!

Kardinalova homilija na nedjelju Uskrsnuća Gospodinova

Uskrs, Sarajevo 31. ožujka 2013.

*Dragi brate u biskupstvu Pero,
Mnogopoštovani oče provincijale Lovro,
Braćo misnici, braći i sestre prisutni ovdje u katedrali kao i vi, draga braćo i sestre koji nas pratite
putem elektronskih medija!*

Ujedno zahvaljujem medijima što uskrsnu Misu uprisutnjuju brojnim katolicima koji ne mogu na Misi sudjelovati, ali i brojnim ljudima dobre volje koji žele vidjeti i čuti, što to katolici danas slave. Sve od srca pozdravljam!

Slušajući malo prije naviješteno evanđelje,

mislima sam išao tamo gdje se to dogodilo jer sam bio i hodočasnik te sam hodočastio na taj grob. Imao sam posebnu milost slaviti Misu na tom grobu. Dirljivo je to. Tu je Gospodin ležao. Tu je Petar prvi ušao i vidio to što je napisano i što smo malo prije u evanđelju čuli. I povjеровao. Ali, to su mu najprije javile žene. One su prve tražile Gospodina. Simpatično je čuti kako su u evanđelju napisali da su trčali na grob. Gonila ih je ljubav. Apostoli su živjeli s Kristom i istinski ga zavoljeli. Tragediju smrti teško su podnijeli. I žene, posebno one koje su doživjele oprostjenje, silno su bile radosne što su mogle živjeti blizu njega.

Međutim, tragedija Velikog petka, tako su to oni doživjeli, bolno je odjeknula. Svaka smrt bolno odjekne. Sada ih zbunjuje prazan grob. Što se dogodilo? Magdalena kaže da su ga uzeli. Petar i Ivan trče na grob vidjeti i vide prazan grob. Taj prazan grob i danas svjedoči ono što mi upravo slavimo: Krist je ustao od mrtvih. Uskrsnuo je. Slaviti Uskrs znači doživjeti Uskrs jer nešto slaviti znači uživjeti se u to i to proživljavati. Mi kršćani katolici, slaveći Uskrs želimo proživjeti to otajstvo Uskrsa i razmišljati o načinu da se to otajstvo utka u vlastiti život.

Krist je pobijedio smrt. Puno to znači za nas ljude pred tajnom smrti. Nema filozofije koja će odgovoriti na tu tajnu. Nema ni znanosti koja može odgovoriti na tajnu smrti. Na tu tajnu smrti Krist odgovara. On je pobijedio smrt uskrsnuvši. On je svojom smrću pobijedio grijeh. Grijeh je tama u ljudskom srcu i međuljudskim odnosima. Grijeh ih potamnjuje. Pobjedom nad smrću i grijehom Krist donosi svjetlo. Simbol toga svjetla jest i ova uskrsna svijeća na kojoj je naznačeno pet proslavljenih rana Kristovih.

Ta uskrsna svijeća simbolizira ono što vjera daje čovjeku, simbolizira uskrslog Krista, smisao života. Smrt nema zadnju riječ. Zato Njegovo uskrsnuće jest naše svjetlo, svjetlo za naš život. Ta njegova pobjeda treba zaživjeti u nama, među nama. Međutim, taj proces je dug. Koliko god je Krist pobijedio grijeh i smrt, mi smo svjedoci kako i danas mržnja itekako širi i da sebičnost itekako vlada; ratovi itekako siju smrt, agresija pokazuje tko je jači te je, iako su ljudska prava proklamirana, važnije tko je moćniji i jači. Vidimo da sve to urušava i Božju prirodu i čovjeka. Zato je prevažno da,

slaveći Uskrs, doživimo, taj Uskrs u nama i da ljubav pobijedi mržnju, a velikodušnost da pobijedi sebičnost i poniznost pobijedi oholost. To je važno za nas jer znamo što radi mržnja, sebičnost i oholost – gazi čovjeka. Slaviti uskrslog Krista znači naći sebe otkupljenog, oslobođenog od grijeha, osposobljenog da pobijedi mržnju jer je Krist pobijedio. Slaviti Uskrs znači naći sebe otkupljenog i vjerovati da snagom Kristove ljubavi mogu pobijediti sebičnost i da to mogu Kristovom ljubavlju i poslušnošću, a Isus je bio ponizan i poslušan do smrti, žsmrti na križu'. Ta Njegova poniznost je moja snaga da pobijedim oholost u sebi i među nama.

Stvorenje, dakle, ima smisao života. Uskrsli daje taj smisao. Pravi smisao jest život vječni i uskrsnuće mrtvih. Zato mi s poštovanjem pokapamo svoje mrtve i obilazimo grobove jer znamo – to nije svršetak. Postoji uskrsnuće mrtvih. Tu je smisao onog cvijeća, one svijeće, uskrsle svijeće koju palimo. Taj mrtvi čovjek će uskrsnuti, ustat će, oživjet će. To vjera govori; to ne govori znanost jer ona ne može dati taj odgovor. Mi u toj borbi da vjera pobijedi susrećemo velike poteškoće. Zato, slaveći Uskrs želimo jasno reći: ne može biti ljudska preča od Božje jer ako ljudska pogazi Božju, onda je čovjek pogažen i priroda uništena. Vidimo to. Ne može zakon interesa biti važniji od Božje ljubavi jer, ako zakon interesa vlada, mi smo gotovi. Ne može, tobože, u ime slobode nemo-ral biti na prvim mjestima ili ubijanje začete djece bilo u epruveti ili kao embrija. Ubija se milijune u ime slobode. Ubija se stare osobe jer su nam nekorisne. Svi su se zgražali nad Hitlerom, a postaju žhitleri' svi koji donose takav zakon. Gdje je to čovjek izgubio ravnotežu? Zar nije važnije pravo na život od prirodnog začeca do smrti od svih interesa u ime tobožnje demokratije?

Zato želimo u uskrsnom svjetlu progledati i ne dati se zasjeniti mrakom sebičnosti, oholosti i interesa. Kako ne progovoriti? Moraju li biti banke i kamate važnije od čovjeka, njegovog rada i njegovog kruha? Kako to razmišlja kultura ovog vijeka? Čovjeku pamet stane. Zato kažem da Kristovo uskrsnuće mora pomoći odnosu između čovjeka i čovjeka i postaviti prave vrjednote na pravo mjesto.

Slušam o huškanju na rat i napetostima u svijetu: na Srednjem Istoku, između dvije Koreje,

ubijanju u zemljama tog „arapskog proljeća“. Jednima je dozvoljeno ubijati, a kad to drugi čine, onda je to strašno i trebaju ići u Haag. Zar nije svaki čovjek vrijedan života i poštovanja?

Sjećam se kad je kod nas počelo huškanje na rat te uskoro započeo strašni rat. Kad sam koji puta preko televizije progovorio protiv rata i kad sam se vratio u kuću, dobio sam granatu u kuću. Onda mi jedan moj svećenik kaže: da, da, pričaj ti pa ćeš ostati i bez glave, a ne samo bez krova. Kako ne ustati protiv rata. Huškači imaju svoj cilj – treba isprobati oružje. Donesu zabranu kupovanja oružja da se crnim švercom oružja bolje zaradi. Pa nismo mi slijepi da to ne vidimo. Zato se huška na rat.

Slaveći Uskrs, želimo mir, onaj mir koji Bog daje. Ne mir roba i groba nego mir čovjekova

dostojanstva. Zato sam rekao da, slaviti Uskrs znači pronaći sebe kao čovjeka otkupljenog u svom dostojanstvu, u vrednoti da može ljubiti, da može surađivati s Bogom i ovaj svijet izgrađivati. Danas čestitam Uskrs i želim da budemo dionici tog svjetla, tog smisla života, tog mira koji Krist daje. Molimo: Uskrsli Kriste pobijedi to zlo u ovom svijetu. A neće bez nas. Želi nas za suradnike. Nek prosvijetli pamet onima koji medijski šire mržnju, koji huškaju na uništenje jedni drugih. Daj da spoznaju kako je svaki čovjek čovjek vrijedan poštovanja i da si ti za tog čovjeka umro i zlo pobijedio i uskrsnuo. Uskrsli, pobijedi zlo u nama! Uskrsli, vrati mir u nama; vrati mir u naše obitelji; vrati mir na ovu zemlju da živimo dostojanstvo djece Božje. Amen.

Kardinalova propovijed na Saboru svećenika

Dragi brate u biskupstvu!
 Mnogo poštovani Oče Provincijale!
 Braćo misnici!
 Dragi đakoni!
 Dragi bogoslovi!

Evo, prije 19 godina počeli smo ovo naše okupljanje na spomen Emausa, kad su učenici Isusovi htjeli pobjeći od stvarnosti, ali nisu mogli. Isus im se približi i oni su Ga prepoznali u lomljenju kruha. To je zapravo bio početak naših godišnjih okupljanja. I nama treba malo pobjeći od ove svagdašnjice koju živimo, ali i doživjeti da nam se Isus približi. I doživjeti da Ga prepoznamo. Vi znadete kako su ona dvojica nakon što su Ga prepoznali otrčali braći javiti: *Prepoznali smo Gospodina!*

Nama danas svećenicima u Godini vjere, u poslanju Nove evangelizacije treba upravo to najbitnije: *Susresti Gospodina!* Prepoznati Ga. Vidjeti Ga očima vjere, kako bi mogli radosno trčati naviještati. Vidimo da je uvijek bila cijena naviještanja i progonstva, i žrtve i nerazumijevanja. Poput apostola. Oni su zatvoreni, ali Bog ih oslobađa. Oni neustrašivo navještaju. Vidimo da se vlast, kako onda tako i uvijek, istim taktikama služi. A to je prijetnjom, a onda i kupovanjem. Dobro se sjećate one izjave koju je Tito rekao Rankoviću: *Nemoj ih progoniti. Daj im para, pa će drugačije biti.* Tako je to

bilo kad je Ranković progonio svećenike. Danas je tako isto. Prijete, a kad nas ne mogu zastrašiti, onda pokušaju kupiti.

Braćo, velika je milost biti slobodan. Biti slobodan za Božju stvar. I nama je potrebno da se nađemo zajedno, da se doživimo kao mjesna Crkva i to da se prepoznamo. Pred nama je jedno poslanje. Bog koji je ljubio svijet. Poslati Sina svoga jedinorođenoga u kome je jedino spasenje. Nama je to potrebno. Prepoznati da nas Bog ljubi. I prepoznati da Bog ljubi one kojima nas je poslao. I tu očitovanu ljubav darovao je nama, darovao je, jer nas je i posvetio i pozvao i dao nam poslanje, a onda trebamo prepoznati da Bog ljubi svakoga onoga komu nas šalje. To je ono mjerilo našega poslanja. Spas duša i to kao jedna mjesna Crkva. Međutim, ovaj papa Franjo govoreći svećenicima lijepo upozorenje daje, i u pravu je kad je u pitanju postizanje milosti. Mi svi znademo da smo ograničena bića, da trpimo. Da smo tako lomljivi i griješimo. Papa poručuje nemojte posustati tražiti milosrđe, ali i upozorava da onaj kome je dosadilo tražiti milosrđe postaje nesretan i druge unesrećuje. I to je važno da se shvati. To je dar vjere. Vjerovati u postizanje milosrđa. I vjerovati da me Bog ljubi. I vjerovati da iz ljubavi mene šalje, jer mu je stalo do čovjeka. I silno je važno ono pitanje koje je svećenicima postavio papa Franjo: *Pogledajte,*

kakvi vam vjernici izlaze iz crkve nakon propovijedi. Vedriji, puni nade ili obeshrabreni. To je pokazatelj. To i naviještamo.

Zato i danas mi želimo u našem zajedništvu upravo doživjeti to da smo sinovi nade. U ovom uskršnom otajstvu želimo prepoznati ovaj identitet, otkupljeni, posvećeni, poslani, zahvaćeni ljubavlju... Isus je u središtu. Nismo mi on. Imamo itekako mnogo infekcija, ne samo tjelesnih, nego i duševnih i duhovnih, a one i nas mogu zaraziti. To su : infekcije interesa, infekcije ovozemaljskih mjerila... Bog je istjeran. Tamo gdje nema Boga tamo je tama. Tamo nema života. Zato je lijepo što nam ovo Evandjelje u prvi plan stavlja život i to život vječni, a onda i svjetovni. I jedno i drugo treba nas zahvatiti i to svjedočiti. Trebamo biti sino-

vi nade. Zato ovaj dan neka zaista bude radostan, dan prepoznavanja Isusa među nama. A to je prepoznavanje u lomljenju kruha. U onom radosnom hođu kad se vratimo da nosimo jedno oduševljenje svjedočenja, naviještanja, da se ne damo niti zaplašiti, niti kupiti niti ucijeniti. To je naša savjest. Koliko god je složena situacija, jer mi nismo od ovoga svijeta. Uzeti smo, ali nismo tih mjerila. Isusova mjerila nas trebaju voditi.

Zato, braćo moja, ovo okupljanje neka ohrabri našu svećeničku vjeru, naš svećenički identitet, naše svećeničko poslanje, naše prepoznavanje da smo voljeni. Ta nas ljubav vodi da naviještamo, svjedočimo i vodimo i posvećujemo Narod Božji. Amen!

Temeljni naglasci u pontifikatu Benedikta XVI.

Predavanja svećenicima na Svećeničkom saboru u Sarajevu 10. travnja 2013.

Koji su naglasci pontifikata Benedikta XVI.? Krajem veljače napustio je službu Vrhovnoga svećenika i povukao se u mir. Nije, prema vlastitim riječima, izišao iz Crkve, nego se zapuđuje zajedno s Gospodinom prema novome vrhuncu, prema Taboru i Golgoti želeći provoditi zadnju etapu svoga životnoga hoda na ovoj zemlji u molitvi i promišljanju. Koje su značajke njegova pontifikata, na koje bismo ih točke mogli svesti?

Papa je Benedikt stalno - cijeloga svoga života naglašavao - da religija u svojoj biti nije opasnost po čovjeka, nego je ona uporište, utvrda istine, humanosti. Traganje za Bogom inspiriralo je najsmionije umove i donijelo svijetu blistave misli. Pojmovi grijeha i milosti, vječnosti i savjesti podarile su našem biću dubinu. Vjera kao snaga bez koje bi život bio siromašniji, užji, hladniji. Vjeri - kršćanstvu dugujemo utopiju bratstva i jednakosti. Čista ovostranost stavlja čovjeku okove u kojima čami i kržlja.

Prečesto je Benedikt nazivan intelektualcem na Petrovoj Stolici. Međutim, čovjek i osoba kalibra jednoga Ratzingera ne da se staviti u nekakvu stezulju jednostavnim riječima, ne da se reducirati u nekakve šablone. Benedikt je više od intelektualca. Znanje i učenost nisu mu svrhom samima sebi i ne iscrpljuju se

u dubokoumnim knjigama ni rasprama. Kršćanska vjera - tako je isticao stalno Ratzinger - nije znanje nego povjerenje i radost. *Tko je iz dubine svoga srca radostan, tko je propatio a nije izgubio radost, taj nije daleko od Boga Evanđelja u kojemu prva riječ na pragu Novoga zavjeta glasi: Raduj se!*

1. Ljubav prema svijetu

Njemu se stalno prigovara platonizam, strah i bijeg iz svijeta. A upravo je on glavni promicatelj zbilje kako je Bog ljubio svijet i iz ljubavi poslao svoga Sina da spasi, a ne da osudi svijet. Gnušanje i bijeg iz svijeta nisu kršćanske opcije. Primjer su tomu redovnici, sveci, benediktinci. Da, oni jesu stvarali nešto kao *malu Božju državu na ovome svijetu*, ali su išli među svijet i mijenjali svijet svojim spoznajama, iskustvom, bili su evangelizatori. Kršćanin ljubi svijet, on je zaljubljen u svijet u koji je smješten. I on treba taj svijet mijenjati snagom ljubavi. Mijenjati ga na dobro, prema Kristovoj slici. Kršćanski se Bog spustio u ovaj svijet jer ljubi ovaj svijet. Biti kršćaninom i katolikom - rekao je ljeti 2011. Benedikt - znači biti otvoren prema svijetu, znači 'ljubiti svijet', biti toleranтни, otvoreni jedni za druge. Crkva se s jedne strane mora razsvjetovnjačiti, ali to ne znači

bježati iz svijeta, nego se – siromašna - otvoriti svijetu i tomu svijetu naviještati Isusa Krista. Kršćani se ne smiju dati nadmašiti u ljubavi prema svijetu ni od koga. Oni moraju biti otvoreni za potrebe svijeta. Oni moraju biti posvema u ovome danas, okrenuti svijetu, otvoreni za svijet.

I upravo ta služba bližnjemu jest istodobno služenje Stvoritelju. Ona se može ispuniti tek onda u *totalnome poštenju* ako Crkva ne postane iznovice svijet. Ona jest u svijetu, ali nije svijet. Dalo bi se reći: Liječnik koji se bavi samo svojim osobnim problemima, svojim slabostima i boljkama, koji se bavi samim sobom, ne može biti od koristi svojim pacijentima. A Crkva zna da je svijet nešto kao pacijent koji treba liječnika. Kršćani su pozvani biti sol zemlje, liječiti svijet, ali ne postati i svijet kao takav. Benedikt jasno prepoznaje opasnosti i gleda im u oči: Ako se Crkva upusti u svjetovne debate, ako se ona mjeri i daje voditi i savjetovati svjetovnim mjerilima, ako se daje strukturirati svijetom, ako se bavi odveć svjetovnim poslovima, primjerice, upravljanjem crkvenim dobrima, onda je prikraćen i zakinut angažman za svijet, zakinuto je njezino bitno poslanje. I u tom slučaju bližnji postaje mušterija, Crkva socijalna ustanova, a vjera se pretvara u puku etiku.

Dakle, želimo li svesti na jednu točku ono što je Papa mislio pod pojmom razsvjetovnjačenje, onda bismo mogli reći: Da bi Crkva bila slobodna za svijet i u svijetu, ne smije postati svijetom. Ona ne smije pridavati *veće značenje ili važnost organizaciji i institucionalizaciji nego svome poslanju otvorenosti svijetu*. U svome govoru u Freiburgu u Njemačkoj govorio je Papa o starozavjetnim levitima. Crkva mora postati levitska. Ona nema dijela u Obećanoj zemlji, Gospodin je naš dio, naša baština i čaša. Levijevo je pleme bilo siromašno bez tla i zemlje, ali time bijaše slobodno za služenje Bogu. Slobodan za Boga! Isto se tako i Crkva mora osloboditi svega suvišnoga i biti slobodna za svoje poslanje, za službu Bogu po Kristu u Duhu Svetome. Ona mora pobijediti vlastiti žal i siromaštvo današnjega čovjeka, 'siromaštvo istine', kako veli Benedikt.

2. Zaštitite prirodu i zaštitite čovjeka!

Tko bi mogao pomisliti da je Benedikt XVI. bio 'zeleni' papa? Njemu je stalo do očuvanja

cjelokupnoga stvorenja, do očuvanja čovječanstva. *Ne premislimo li na posve novim temeljima svoje ophođenje s prirodom, ne dospijemo li veoma brzo do umijeća suživota koje respektira savezništvo između ljudi i prirode, obitelj čovječanstva u opasnosti je da je nestane*. Tim je ozbiljnim riječima upozoravao Benedikt u lipnju 2011. I u njemačkome Reichstagu - parlamentu - te je iste jeseni govorio kako se mora *oslušivati jezik prirode i sukladno tomu davati svoj odgovor*. Pod pojmom 'prirode' Benedikt podrazumijeva cjelovitost stvorenja. Ona obuhvaća sve stvorenje, uključujući i čovjeka. Stoga, pored klasične zaštite okoliša Papa traži i 'humanu ekologiju'.

A to se očituje ponajprije u tome da čovjek iznovice nauči slušati glas svoje prirode, glas svoje savjesti. Ništa drugo ne znači ni Papin apel koji je uputio na istome mjestu, navodeći iz Staroga zavjeta Salomonovu molitvu Gospodinu da mu podari *srce koje sluša*. Upravo je to u zreniku. Molitva je to da čovjek sluša sebe, glas svoje savjesti, da slijedi glas savjesti i sukladno savjesti, savjesno djeluje. Kad je bio u Hrvatskoj rekao je da *se savjest ne smije shvaćati u krivom smislu, naime, činiti što je koga volja*. Savjest se ne smije ograničiti na područje subjektivnoga. I u tom slučaju za krizu Zapada nema više lijeka, a Europa je osuđena na trajno nazadovanje, pad u banalnost i anarhiju. Savjest jest mjesto slušanja, oslušivanja istine i dobra, mjesto gdje se čovjek odgovorno ponaša, gdje polaže odgovornost i račun spram Boga i čovjeka.

To je cjelovita ekologija koja ima goleme političke implikacije. U povodu svjetskoga dana mira - za Novu godinu 2007. - Benedikt je istaknuo da je trajno i posvemašnje razaranje okoliša i iskorištavanje prirodnih resursa rezultat *nečovječnoga koncepta razvitka*. Odveć dugo se polagala nada u to da će tehnika i gospodarstvo riješiti čovjekove probleme, a pritom se zaboravilo na čovjeka. Početkom 2010. rekao je: *Želiš li promicati mir, sačuvaj stvorenje!* Čovjek se ponašao i još uvijek ponaša spram stvorenja kao izrabljivač, eksploator. Dakle, čovjek mora promijeniti svoj moralni koordinatni sustav da bi sačuvao prirodne resurse. Čovjek mora nadići *logiku čistoga konzuma*, on mora spoznati da postoji *snažni međuodnos između sprječavanja šteta u okolišu i promicanja cjelovitoga razvoja samoga čovjeka* - dakle, mora postojati snažni suodnos između ekologije okoliša i humane ekologije.

Taj suodnos, to surječje tvori i srčiku Papine socijalne enciklike *Caritas in veritate* iz god. 2009. *Knjiga prirode je jedna i nedjeljiva, i što se tiče čovjekova okoliša kao i života te područja seksualnosti, braka, obitelji i socijalnih odnosa, ukratko: cjelovita čovjekova razvitka. I što iz toga slijedi? Pobačaj, pokusi na embrijima, predimplantacijska dijagnostika, kloniranje i sl., isto su tako eksploatacija, otimačina i pljačka prirode kao i sječa kišonosnih šuma u Južnoj Americi.*

Europski kontinent najprije se mora brinuti za povijesni, kulturološki i moralni identitet, a tek na drugom mjestu jest briga oko zemljopisnoga, gospodarskoga ili političkoga jedinstva i identiteta. Identitet koji počiva na cjelovitosti univerzalnih vrijednosti čemu je kršćanstvo utisnulo svoj neizbrisivi biljeg. Te vrijednosti tvore dušu europskoga kontinenta, te kršćanske vrijednosti moraju biti 'kvasac' sutrašnje civilizacije. Kako je moguće da današnji političari isključuju kršćanstvo iz spomena Europskoga ustava, kad su upravo kršćani bili u temeljima stvaranja Europske zajednice? Pa još uvijek se većina Europljana smatra kršćanima. Europa ja ne putu 'apostazije od same sebe', otpada od sebe. Ona niječe svoj identitet, događa se apostazija od Boga.

Zadaća je stvarati, graditi novu Europu koja je realistična, ne cinična, bogata idealima i lišena naivnih iluzija, Europu koja se inspirira vječnim i životvornim istinama Evandjelja.

3. Budite umjetnici života! Ne budite konformisti!

Kršćani su umjetnici u oblikovanju života. Oni nisu konformisti. Za Benedikta XVI. ta su stajališta gotovo najvažnija služba koju kršćani vrše u odnosu na opće dobro, i to upravo u društvu gdje postoji zakon jačega, socijalni darvinizam, laktanje, karijerizam. Za Papu je *ljepota* gotovo bismo rekli središnja kategorija njegova mišljenja. Prozvan je *Mozartom teologije*, teološkim Mozartom. U listopadu 2010. on je značenje ljepote sažeo u bremenitu formulu: *Ljepota je u zbilji velika čovjekova potreba. Ona je korijen iz kojega se rađa stablo našega mira te plodovi naše nade.* Čovjek koji se nada, koji se ne da obeshrabriti, koji nastoji oko mira i žudi za pravednošću jest istodobno i čovjek koji se daje dotaknuti ljepotom - svejedno, je li riječ o ljepoti prirode ili ljepoti umjetnosti. Za Benedikta su obje ljepote dokaz za Božju opstojnost.

Čovjekovu ljepotu definira papa-teolog kao osobinu duše, sastavnicu čovjekova duha, a ne kao neki površni fenomen. Ne, on ne misli na 'šminku' niti misli na 'kult čovjekova tijela', nego promišlja o spoju istine i ljubavi. "Ljepota istine i ljubavi", veli on, "mora pogoditi naše srce u dubini i učiniti ga čovječnijim". Time svaka egzistencija - pa i ona na rubu, negdje u sjeni, u tjeskobi i nevolji, može biti lijepa. Svaki čovjek može od svoga života učiniti veliko umjetničko djelo, učinit sebe *izvanrednim umjetnikom*: Ljubav čini lijepim! Marijin odgovor jednom zgodom na upit: *Zašto si lijepa?* bijaše: *Zato jer ljubim!*

Takvo umijeće života vodi prema životu koji se ne prilagođava svijetu. Benedikt naglašava kako ljepota u kršćanskom duhu čovjeka imunizira protiv konvencionalnosti naših dana - primjerice, protiv zamamljivosti novca, slave, pljeska mnoštva. Prije nekoga vremena on se ovako izrazio: *Ne želimo biti konformisti, prilagođeni, slavljani. Ne želimo privid, nego istinu, i to nam pruža slobodu, i to istinsku kršćansku slobodu: Naime, biti slobodan od prisile ili nužde, htjeti se nekomu sviđati ili dopadati, ili pak govoriti onako što masa misli da bi moralo biti.* Taj nekonformizam vodi do obnove čovjekova mišljenja i k humanizaciji svijeta. Drugim riječima: U kršćanstvu su podudarni dobro, istinito i lijepo, kršćanin ima maksimalnu slobodu spram svega što mu svijet nudi ili brblja.

Kršćani nisu konformisti! Ne suobličavati se ovom svijetu, nego se preoblikovati, preobražavati prema slici Isusa Krista. Kršćanstvo je savez prijateljstva s Isusom Kristom, ono je zajedništvo mišljenja - mišljenja protiv struje vremena (*mainstream*). Kršćani se prepoznaju kao oni koji ne žele *biti stalno hvaljeni, conformes, prilagođeni. Ne želimo privid, nego istinu, a to nam daje slobodu, istinsku kršćansku slobodu, slobodu od nužde da se trajno nekomu sviđamo, da govorimo kako masa misli da bi moralo biti.* Benedikt je znao ponavljati riječi velikoga reformatora sv. Petra Kanizija: *Gle, dok Petar spava, Juda je budan!*

U jednom obraćanju vjernicima rekao je Benedikt za sebe, ali se dade primijeniti i na sve nas: *Da, imam svoje poslanje. Ja sam samo jedna karika na lancu, povezni element između osoba. Bog me nije uzalud stvorio. Trebam činiti dobro i dovršiti njegovo djelo ovdje. Na svome mjestu moram biti anđeo mira i propovjednik istine.*

Naime, bez potrebe, bez nagona da se pronađe istina, društvo se potkopava i doživljava svoju eroziju.

Čovjek je u potrazi za Bogom. A potraga za Bogom iziskuje kulturu riječi, a knjige upućuju na putove prema riječi. Stoga su nužne škole... Samostan služi za obrazovanje, 'eruditio', formiranje i odgajanje pojedinca. I to uključuje i oblikovanje razuma, obrazovanje s pomoću koga čovjek preko riječi stiže do Riječi...

4. Ne potiskivati vjeru iz javnoga života

Vjera se ne smije minorizirati ili svoditi na privatnu stvar. Tko pokušava istisnuti vjeru iz javnoga diskursa, zapućuje se neobičnim putem, nepoznatim u povijesti čovječanstva. Potiskivanjem vjere u privatnu sferu Europa srlja u opasnost da ostane bez riječi na međunarodnoj pozornici. I na to je Benedikt upozoravao u svojim govorima pred odgovornim političarima. Istiskivanjem vjere, religije Europa se smješta u odnosu na druge svjetske kulture u status nekulture, prihvaćajući kao normu svoje vlastite kulture samo ono što funkcionira, što se daje izračunati i proračunati. Drugima je posve nevjerodostojno poimanje svijeta kao spremište podataka i tehničkih projekata. Posvuda u svijetu spada na čovjekovu zbilju i narav i duhovna, spiritualna dimenzija čovjeka. Stoga Benedikt upućuje apel političarima: *Prozori se ponovno moraju otvoriti. Moramo ponovno naučiti služiti se širinom svijeta, nebom i zemljom, promatrati sve novim očima. Materijalizam nema niti može imati zadnju riječ.*

Nekoć je Europa bila Zapad, izvorno kršćansko područje. Bude li se ustrajavalo na otklonu od kršćanstva, izokreće se vlastita povijest, nanovo se formira duša jednoga cijeloga kontinenta, i to u krivom smjeru. Stoga je Papa utemeljio *Papinsko vijeće za novu evangelizaciju*, stoga je i proglasio *Godinu vjere*. Nakana je Vijeća da *Crkvi ponudi u njezinu poslanju ponajviše onim zemljama stare kršćanske tradicije posebnu pomoć, zemljama koje su spram Božje riječi postale ravnodušne, nagluhe, ako ne čak i neprijateljski raspoložene*. U tome Papinu dokumentu riječ je i o *nutarnjoj pustinji* koja nastaje i širi se čim se čovjek smatra jedinim graditeljem vlastite prirode i vlastite sudbine. *Godina vjere* trebala bi u cijeloj Crkvi *ponovno učiniti Boga prisutnim u ovome svijetu, a ljudima otvoriti pristup k vjeri*.

Urušavanje vjere u mnogim je krajevima

Crkve posljedica katastrofalnoga manjka u obrazovanju, i unutar ali i izvan Crkve. Crkva - zaključuje Benedikt - koja shvaća samu sebe ozbiljno mora shvatiti i prihvatiti s novim poletom sebe kao nositelja obrazovanja. Nekoć su redovnici punili žitnice i riznice svojih samostana. Danas je vrijeme ponovno ispuniti riznice i spremnike znanja novim znanjem. Za Benedikta je Europa bila oduvijek kontinent obrazovanja, dijaloga između vjere i znanja. Njegova je omiljena tema odnos vjere i razuma. *"Europska kuća" - tako nazivamo zajednicu ovoga kontinenta - samo će onda biti za sve pravo mjesto obitavališta ako se bude gradila na solidnim kulturalnim i moralnim temeljima, na zajedničkim vrijednostima koje su u temeljima naše povijesti i naših tradicija. Europa ne smije zaboraviti ili pak zaniijekati svoje kršćanske korijene. Oni su kvasac naše civilizacije na putu u treće tisućljeće. Kršćanstvo je iz dubine i u dubinama utisnulo svoj biljeg ovomu kontinentu, o čemu svjedoče tolike crkve, tolika zdanja, samostani... Vjera je ostavila prvenstveno svoje svjedočanstvo u nebrojenim ljudima koje je ta ista vjera pokretala stoljećima... Te je misli Benedikt izrekao za posjeta Mariazellu u rujnu 2007. I na kraju on se ne ustručava citirati J. Habermasa, filozofa koji se ne priznaje kršćaninom ni vjernikom. On veli: "Kršćanstvo je za normativno samopoimanje moderne bilo ne samo katalizator. Egalitarni univerzalizam iz kojega su proistekle ideje slobode i solidarnoga suživota jest neposredni slijednik i baštinič židovske pravednosti i kršćanske etike ljubavi. U supstanciji nepromijenjeno ta je baština trajno iznova kritički prihvaćana i nanovo interpretirana. I dandanas za to ne postoji nikakva alternativa".*

Glede društva, demokracija mora počivati na daleko solidnijim temeljima nego je to općeprihvaćeni konsenzus stranaka u parlamentu. Taj konsenzus može imati danas ovu, a sutra onu formu, oblik. Treba se uvijek orijentirati prema istini, prema moralu, prema konačnom dobru. Stoga razum treba kao korektiv vjeru, a vjera treba pročišćavajuću, katarzičnu ulogu razuma. To je, čini se, bila temeljna nakana cijeloga Benediktova pontifikata. Dovedi razum i vjeru u međusobni odnos, suodnos, u stanje dijaloga tako da pitanje istine ostane virulentno u društvu.

U svojoj homiliji u povodu beatifikacije kardinala Newmana u londonskom Hyde-Parku

krajnje je realistično oslikao suvremeno stanje društva u Europi i svijetu: *Nitko tko danas ovaj naš svijet promatra realističnim očima ne bi trebao misliti da kršćani mogu i nadalje živjeti kako su dosada živjeli ignorirajući jednostavno ozbiljnu krizu vjere koja je zahvatila naše društvo, ili živjeti u nadi da će tijekom kršćanskih stoljeća posredovana baština kršćanskih vrjednota i nadalje utjecati i oblikovati budućnost našega društva.* Da, kršćanima je moguće uzeti sve, ama baš sve, ako ne budu prenosili s koljena na koljeno luč vjere. Kršćanske će vrijednosti ishlapjeti ili će ih jednostavno nestati, ne bude li osoba koje će danomice - posve konkretno - živjeti ili se odvažiti živjeti avanturu vjere i kršćanstva. Svatko je od nas pozvan svijet mijenjati i zauzimati se za kulturu života.

5. Obuzdajte kapitalizam!

Benediktova namjera nije protukapitalizam. On međutim upućuje veoma oštru kritiku u smjeru globalnoga tržišta i ekonomije, gdje profit vrijedi više od čovjeka, a vlastita korist više od zajedničkoga dobra. U svojoj socijalnoj enciklici *Caritas in veritate* (2009.) piše on o tobožnjim *čudesima financijskoga svijeta* koja trebaju *generirati nenaravni i prema konzumu usmjereni rast.* Iza svega krije se *prometejska arogancija i avanturizam.* Žongleri i konstruktori na financijskim tržištima okušavaju se u umijeću stvaranja svijeta - nekakva novoga, drugoga, umjetnoga svijeta koji se iscrpljuje u konzumu. Protulijek je samo *sloboda koja nije samovolja, nego je postala čovječnijom, humanijom priznavanjem dobra i Dobroga koje svemu prethodi.*

Sloboda treba dakle red, poredak. Ona je samo onda ljudska ako je to sloboda za dobro, prema dobru, ako se odjelotvoruje u dobru. Tržišno gospodarstvo treba pravila koja mu postavljaju granice da bi spriječile divljanje. *Opijenost totalnom autonomijom* u konačnici se usmjeruje protiv autonomna čovjeka. Benedikt je u to uvjeren. Tržište ne oslobađa nego zarobljuje ako se sve podredi profitu i uspjehu na tržištu. I sam čovjek u tom slučaju postaje produktom - pod cijenu pristojnosti, dostojanstva, istinitosti. I što je to napredak u čovječanstvu, u društvu? Adorno se zapitao, a Benedikt ga citira: *Je li to napredak od pračke do megabombe?*

I na južnoj kao i na sjevernoj hemisferi ljudi su izazvani shvatiti život kao *solidarnu i radošnu zadaću.* Naravno da raste odgovornost s

mogućnostima s kojima društvo raspolaže. Sudbina siromaha jest pokazatelj mjere solidarnosti koja vlada ili koja se uskraćuje. *Dok s jedne strane siromasi ovoga svijeta kucaju na vratima obilja, bogati svijet srlja u opasnost da zbog savjesti koja je postala nesposobna spoznati humano, čovječno, nije više kadra čuti to lupanje, to kucanje na svojim vratima.* Stoga treba odgajati savjest, i upravo u tome nudi *Crkva društvu svoj najautentičniji i dragocjeni doprinos.*

I kad Benedikt poziva *da društvo postupa obazrivo spram nevolja imigranata i azilanata, ili da se pruži ruka prijateljstva članovima svih religija i onih koji ne pripadaju nijednoj religiji,* time on ne zagovara nikakav specifični katolički moral. On samo naglašava što smo kao ljudi obvezni činiti, što je Crkva dužna u suvremenom svijetu. Samo tako smo kadri ovladati zakonitostima moderne i tržišta. I napokon, sa svim tehničkim i znanstvenim te gospodarskim umijećem u svijetu nije poraslo samo *dobro.* *Narastle su se i mogućnosti zla, one su postale veće, i nadvišavaju se poput oluje nad ljudskom poviješću.* Vrijeme je za novu globalnu solidarnost i skromnost.

U Papinoj enciklici *Spe salvi* riječ je o nadi koja spašava, kojom smo spašeni. Nada u bolji svijet ne treba još više znanosti, ne treba više politike, gospodarstva, ekonomije, financija. Tako se ne će nikada poklopiti niti uspjeti jednadžba ovoga svijeta. Nama treba pravednost koja će biti pravedna i prema žrtvama prošlosti. Pitanje pravednosti jest pitanje vječnoga života, pitanje uskrsnuća svih. I stoga slika strašnoga suda nije slika zastrašivanja, nego slika nade. Bog je pravednost i on stvara pravednost. To je naša utjeha, to je naša nada. A molitva je najbolja *škola nade.* Nada nije pak nikakav čarobni napitak, nego kompas u životu.

6. Ne pretvarajte Crkvu u socijalnu udrugu!

Ponekad se čini da je Crkva postoji samo da bi obavljala neke društvene zadaće, da pomaže sirotinji, djeluje humano i karitativno, ili je nešto nalik debatnom klubu. Crkva nije, kako je isticao Benedikt XVI., *nekakvo društvo ili udruga koja bi se brinula za čovjekove vjerske potrebe, te koja bi imala svoje ljudske ograničene ciljeve.* *Ne, nego Crkva povezuje čovjeka s Bogom, iskonom svih stvari.* *Stoga nas se veoma tiče Bog kao Stvoritelj, i stoga nosimo odgovornost za stvorenje.* Crkva je najljepši Božji dar čovjeku i svijetu!

Crkva je nerijetko sklona politici i politizira-

nju, samopromatranju. Današnji papa Franjo veli, sklona je *narcizmu*, bavi se koječime, a ne vjerom. Benedikt zorno jasno: *Nemojte smatrati strukturu sadržajem, ritualizirani monolog kršćanstvom!* Prva značajka kršćanstva jest radost! Radost i ništa više! To je prvi raspoznajni znak u ranoj Crkvi. A jednom je zgodom rekao: *Sve se više šire nezadovoljstvo i mrzovolja ako pojedinci uoče da se ne ostvaruju njihovi vlastiti, osobni površni i pogrješni pojmovi i predodžbe o Crkvi, ako misle da se ne ostvaruju vlastiti 'snovi o Crkvi'.*

U Europi trajno podižu svoj glas nekakve 'reformске agende'; što bi trebalo učiniti, što bi se trebalo strukturalno promijeniti, što bi trebalo reformirati i sl. Pišu se *Memorandumi*, podižu se zahtjevi, skupljaju se potpisi, svećenici masovno otkazuju posluš biskupima. Benedikt preporučuje rad na vlastitom 'ja'. Privlačno je samo ono kršćanstvo koje je radosno i vedro, opušteno, zanosno, strastveno. Kršćanstvo u kome je čovjek zaljubljen u Isusa Krista, zagledan u Krista. *Svaka reforma Crkve započinje s reformom samoga sebe. Od sebe. Samo kad se dopustim osobno obnoviti, doprinosim također stvarno i obnovi same Crkve.* Olako i lakoumno postupaju oni crkveni reformatori koji se stalno bave strukturama razvodnjavajući istodobno crkvene istine i dogme. Ima toga posvuda na teološkim fakultetima, napose u Njemačkoj.

Dok svi drugi ističu svoju prošlost, svoju dugovječnost, tradiciju i svoje predaje, dotle se - tako se čini - Crkva mora stidjeti svoje prošlosti samo da ne bi ispala u očima svijeta nesuvremena. Crkva može i mora biti ponosna na svoju tradiciju, svoj dugi put kroz povijest. Povijest jest puna plima i oseka, ali s druge strane, zašto uvijek upirati prstom samo u negativno? Primjerice, Crkva trinaestoga stoljeća bijaše bogata, ali i troma. Novi redovi - franjevci i dominikanci - dali su joj polet, evangelizacijski zamah, oni su doslovce vitalizirali, oživjeli Crkvu i njezin pastoral. Isto bi se dalo primijeniti i na suvremene pokrete, nove duhovne zajednice koje su nastale nakon Sabora. I danas se evanđelje treba navijestiti *u svoj jednostavnosti i u svoj dubini i veličini*, ponizno i svjedočki uvjerljivo. Takva kreativnost kadra je nadići *silu teže čovjekovih navika i običaja*. A cilj svega jest svetost. *Svetost je radikalno življeno evanđelje pa se stoga danas moramo osmjeliti i s time pokušati*". Tako je Benedikt zborio u siječnju 2009. Od toga do danas ništa nije oduzeo.

A mladima je stalno poručivao: *Budite sveci novoga stoljeća!*

Vjera se ne sastoji od nešto otrcanih i staromodnih pitanja koja novinari uvijek postavljaju: Ređenje žena, pitanje pilule, kontracepcije, pitanje pobačaja, pripuštanja sakramentima rastavljenih, pitanje celibata, imenovanja biskupa, ređenja oženjenih i sl. Ako se upustimo samo u te diskusije, zaboravljamo veličinu i snagu one vjere koja je stoljećima utiskivala svoj pečat Europi i svijetu. Ponovno nam trebaju škole molitve, klanjanja, u kojima raste kršćanska vjera i nada te radost. Povodimo li se za logikom svijeta, zapazit ćemo da svijet neprestance proizvodi nove *strahove*: *Živimo u svijetu straha. Strah od bijede i siromaštva, strah od bolesti i patnje, strah od samoće, strah od nezaposlenosti, strah od smrti. Nihilistički mentalitet određuje naš svagdan.*

Benedikt je kritizirao modernu da ne smije otkliziti u nihilizam i očaj. Isključivanje Boga iz javnosti napadaj je na čovjekov suverenitet. *Kako spoznati istinu o sebi ako se cijeli život isključuje ili otklanja najdublja dimenzija čovjekova bića? Bog je temelj i izvor svih stvari, svega stvorenoga.* Gdje je lijek? Promijeniti vlastito mišljenje, učiniti zao-kret! Metamorfoza, prema Rim 12,1. Reći svijetu 'ne', to je, prema svetome Pavlu, koga citira Benedikt, obilježje zrele vjere, odrasle vjere.

7. Potražite tišinu, samoću!

Benedikt je oštrouman promatrač globalne scene. Dramatične su se stvari odvijale u posljednjim godinama i desetljećima. Čovjek nije ono što je nekoć bio. Benedikt čak govori o *antropološkoj mutaciji* koja se dogodila u čovjeku. Taj je izričaj upotrijebio prvi put u listopadu 2010., a pod tim je mislio otprilike sljedeće: Današnji čovjek nije kadar izdržati samoću ni tišinu. Ne podnosi šutnju ni samoću. Napose je to značajno za suvremeni mladi naraštaj. Među njima je prošireno raspoloženje da se svaki *slobodni ili prazni trenutak mora ispuniti slikama ili glazbom*. Taj je razvoj dosegnuo takvu razinu da se mora govoriti o nekakvoj mutaciji. *Pojedinci nisu više sposobni proboraviti u šutnji ili tišini ni jedan jedini trenutak.*

A šutnja je potrebna. Ona nije samo prostor za susret s Bogom. Ona omogućuje refleksiju, promišljanje, meditaciju, samokritiku, dosljednost, upornost. Sve veliko što su ljudi stvorili, rodilo se u šutnji. Benedikt gaji veliku mjeru slutnje da se čovjek duhovno urušava, da je u

bijegu od samoga sebe, tražeći otklon od svega, živeći neprestano u buci, od trenutka do trenutka. Prošle godine, za Svjetski dan sredstava komunikacija, 12. svibnja, Benedikt se zauzeo krajnje snažno za *ekosustav koji bi trebao uspostaviti ravnotežu između tišine i riječi, slika i tonova*. Tišina je dragocjena *da bi se promicala nužna sposobnost spram tolikih nadražaja te odgovora koje dobivamo*. Čovjek biva *bombardiran nebrojenim odgovorima na pitanja koja sebi nije nikada postavljao, na potrebe koje i ne osjeća*. Stoga je nalog trenutka zaustaviti se, zašutjeti. Biti u stanju mirovanja, *tihovanja* (u pravoslavlju: hesihija).

Poznato je da nedostatak šutnje i tišine zna uzrokovati i gluhoću. Iskustvo je to onih koji posjećuju prebučne diskoteke. Benedikt se žali i na *naglušost spram Boga* kao i na sklonost *da se ostane gluhim za tjelesnu bol i patnju kao i za duhovne i moralne potrebe čovjekova života*. *To se ne smije događati među kršćanima*. Ponekada i crkveni 'pogon' zna stvarati buku u svome djelovanju. Tišina je rijetka iznimka.

Cjeloviti ekosustav koji ima Benedikt pred očima treba obuhvaćati i *odgajanje za tišinu i ponutrašnjivanje, za intimu*. Danas se razumije samo ono bučno, glasno, preglasno. I napokon, tišina je u Benediktovoj perspektivi mjesto gdje može rasti i izrasti slabašna biljčica ovoga našega vremena - nada. Zorno je to prikazao u svojoj enciklici *Spe salvi - Nadom ste spašeni, U nadi ste spašeni* (2007). Da, upravo taj otklon od beznadnoga pogleda na svijet i Crkvu iziskuje osmjeljivanje da se čovjek upusti u tišinu, izdrži tišinu, potraži tišinu. Tišina nagrađuje onoga tko se u nju upusti čvrstim pouzdanjem, kako se Benedikt 2008. izrazio: *Dobro pobjeđuje. Premda se ponekada čini da je dobro pobijeđeno tlačenjem i lukavstvom, ono ipak djeluje uistinu u tišini i skrovitosti te na duge staze donosi plodove*.

Treba nam novi rječnik, novi jezik, da bi se moglo promijeniti i mišljenje te pripremiti put starom vjerovanju. Današnje postmoderno društvo boluje od svojih bolesti - klanjanja uspjehu, čistoj racionalnosti, veličanju tijela, ograničavanju i sužavanju čovjekova uma kao i religije, trijumfom apsolutne pa time i pogrešne autonomije, straha od istine.

Za pohoda Torinskom platnu - Sindone - Benedikt je usporedio našu epohu s Velikom subotom, nakon dvaju svjetskih ratova, koncentracijskih logora, holokausta, gulaga, nakon Hirošime i Nagasakija. Ono iznakaženo tijelo

Raspetoga i Pokopanoga na platnu nam je zorno prikazano, veoma blisko. Platno govori, Platno samo postaje "riječ koju možemo oslušivati samo u tišini. Kako nam Platno govori? Ono nam zbori snagom krvi, a krv je život! Platno je ikona oslikana krvlju, rječito zbori krvlju bičevana, trnjem okrunjena i raspeta čovjeka čiji je bok proboden. Slika koja se utisnula u platno slika je mrtvac, ali ona krv govori o njegovu životu. Svi tragovi krvi zbori rječito o ljubavi i životu". *Passio Christi – Passio hominis! – Patnja Kristova = Patnja čovjekova!*

Govor Platna nadilazi, prekoračuje svoje granice, govor postaje krikom kad ga iz sebe istiskuje izmučena i raspeta osoba - stvor. Sveukupnost patnje transcendiraju govor. On smjera prema nadi, prema neizrecivomu. A patnja i nada - to nam želi poručiti Benedikt - stapaju se u jednu osobu, u osobu Isusa Krista. Tu se preklapaju.

8. Apostolska putovanja Benedikta XVI.

Svako od njih imalo je svoj specifični naglasak. Možda bismo trebali spomenuti ovdje glavne naglaske koje je uputio Papa za posjeta Hrvatskoj u lipnju 2011. Papa je naglašavao potrebu odgajanja i oblikovanja savjesti, jednoj od temeljnih misli kojoj se bio posvetio blaženi kardinal Newman. Ponovno moramo otkriti savjest kao mjesto gdje se *oslušuje istina i dobro, kao mjesto odgovornosti spram Boga i čovjeka*. Savjest nije nikakva *bianco-mjenica* za etički egoizam ili individualizam, savjest ne spada u područje subjektivnoga. Savjest nije proizvoljnost. To je snažno isticao kard. Newman. U Hrvatskoj je Papa javno zagovarao savjest što je oblikuje Crkva. Samo takva savjest može jamčiti istinski slobodno i pravedno društvo. Kvaliteta društvenoga i javnoga života, kvaliteta demokracije zavisi uvelike od te 'kritičke' točke - od savjesti. Crkva se mora truditi oko odgoja savjesti jer samo tako može najbolje služiti društvu i ponuditi svoj autentični i dragocjeni doprinos. I svima poručuje: *Djelujte tako - vi kršćenici, vi kršćani - kako vam savjest nalaže, savjest koja se trajno oblikuje na Pismu, Predaji, prema Crkvi. I samo tako je moguće nadići krizu Zapada, samo onda postoji nada za budućnost*. Znamo do čega je vodila i odvela nesavjesnost, neslušanje savjesti u 20. stoljeću.

Papa je gorljivi zagovornik istine. On veli: *Nihilisti ničeju postojanje bilo kakve istine, a fun-*

damentalisti postuliraju istinu nametnutu silom. Makar imaju različita ishodišta i makar su udomaćeni u posve različitim kulturalnim surječjima, i nihilizam i fundamentalizam slažu se u jednome - naine, u opasnome prijeziru čovjeka i njegova života - te u konačnici, prijeziru samoga Boga.

U mjeri u kojoj se gubi smisao i osjećaj za grijeh rastu osjećaji krivnje u čovjeku. Današnji je čovjek spreman oprostiti sam sebi i najgore prijestupe i zločine, ali on istodobno ne živi sretnijim životom. On sam sebe ekskulpirira, ali nije sretniji. Osmjelimo se živjeti životom koji nam nudi Isus Krist, osmjelimo se živjeti vjeru. Ne dajmo se zavesti pričama kako je vjera zastarjela. Zastarjeli su i propali - bankrotirali - svi oni materijalistički modeli života, svi pokušaji živjeti život bez Boga, svi životni projekti bez Boga.

Za papu Pavla VI., te kritike upućene na njegov račun, rekao je: *Papa koji danas ne žanje kritike, nije ispunio svoju zadaću spram ovoga svijeta i stoljeća.*

Ako se sve u životu iscrpljuje u ovostranosti, onda se duša nema čime hraniti. Duša se hrani onim što se ne vidi, što se ne da izmjeriti, što se ne da poznanstveniti ili pretvoriti u neku vrijednost. Duša se hrani Bogom u molitvi. Stoga trebamo trajno njegovati *nutarnje organe*, duhovni trening. A Crkva je najljepši Božji dar ovomu svijetu! Isusa ćemo pronaći samo u Crkvi. Tu nam se on otkriva. Isus se objavljuje svakomu od nas u mjeri u kojoj ga ljubimo. Ljubav prema Isusu nije nekakva emocionalna ili osjetilna, nego djelatna, ona vodi u poučljivost Isusovoj riječi, učenika čini milim Ocu. U skladu s time, Otac i Isus dolaze se trajno nastaniti kod učenika.

Benediktovo odreknuće

Papa Benedikt je odstupio. Odrekao se službe. Mnogi će reći, 'rezignirao'. Resignare - riječ se može shvatiti u dvostrukom smislu. Ili kao klonuti duhom, nemati više snage, obeshrabreno napustiti položaj, odstupiti. Ili pak kao re-signare, ponovno signirati, potpisati (upravo kao i *lectio:re-lectio-relecture*). Iznovice dati potpis pod nešto što je već čovjek učinio jednom u životu. Staviti potpis pod svoje životno djelo, ponovno staviti popis pod svoje krštenje, svoje svećeništvo, svoje poslanje. Papa nije rezignirao, nije kapitulirao pred zadaćama ili pak kurijalnim kaosom koji se nagomi-

lao i kulminirao u aferi *Vatileaks*. To je medijski, profani pristup onomu što je Papa učinio, čisto profane špekulacije ili svjetovni vidik njegova čina odreknuća.

Možemo reći, Papa se odrekao krajnje svjesno, suvereno svoje službe koja ima pridjev *Servus servorum Dei*. On zna što čini, on zna da je Krist Gospodin Gospodar svoje Crkve, da on to ostaje do kraja vremena i svijeta. Učinio je revolucionarni, epohalni korak, iskorak, i time je pokazao svoju duhovnu veličinu, pa rekli bismo i nadmoć. *Od učitelja je postao istinskim svjedokom*. U nutarnjoj slobodi savjesti koja pred Božjim licem donosi velike odluke, u čistoći i poniznosti, poimajući i Petrovu službu kao službu, a ne vladanje ili gospodarenje, upravo u Isusovu duhu i nakani.

Za svoga posljednjega *Angelusa* rekao je da ga Gospodin zove na *Brdo*, da se ondje zajedno s Mojsijem i Ilijom posveti molitvi, meditaciji, kontemplaciji i promišljanju. Nije to bijeg, nego nova odgovornost, ne povlači se iz Crkve, naprotiv. Tko ne vjeruje da Bog djeluje u povijesti, tko ne vjeruje u Božju zbiljnost, tko ne vjeruje u snagu molitve, sve mu se te riječi mogu činiti kao pobožne fraze u, svjetovnim rječnikom govoreći, *koncernu* zvanu Crkva. A povlačenje u molitvu može se činiti kao rezignacija nekoga tko se razočarao ili bankrotirao.

Tek se u svjetlu vjere može doživjeti Papin korak kao snažni znak kojim Papa potvrđuje snagu riječi kojom je cijeloga života nastupao. Bio je i ostao osoba **tihe, ali snažne** riječi. Osoba koja je živjela ono što je govorila, što je naučavala i propovijedala, a to je: Isus Krist je Gospodin i Gospodar u svojoj Crkvi; u njega je imao uvijek povjerenja, on mu je bio uvijek oslonac, uvijek je imao djetinju vjeru u Boga koji djeluje u povijesti.

Papa ne odlazi - prema vlastitim riječima - u mirovinu, nego želi posvetiti svoj hodočasnički put na zemlji molitvi i promišljanju. A cijeli mu je život bio tako plodonosan i u teološkom, literarnom i svećeničkom smislu. Bez snage molitve svaki život nužno mora bankrotirati. Bez Bogo-služja ne znamo čemu bi trebala i mogla još služiti naša Crkva. Bez molitve Crkva nikomu i ničemu ne služi. Molitva nas spašava od posvjetovnjačenja, poistovjećivanja sa svijetom, molitva uključuje Boga u sve, Boga kao čimbenika povijesti i života. Stoga kontemplativni redovi nisu skupine danguba

ili lijenčina, bjegunaca iz svijeta, nego su oni mostograditelji između Neba i Zemlje.

Koja bijaše temeljna nakana Benediktova potifikata? Htio je kročiti neopozivim putem dijaloga, bratstva i prijateljstva sa svima, sa židovskom braćom, s muslimanima i islamom, htio je dijalogizirati s istaknutim likovima duhovne scene, s osobama iz sekulariziranoga ili pak agnostičkoga ozračja. Htio je staviti u žarište svoje misli i svih svojih nastojanja pitanje Boga, živoga Boga koji se objavio u Isusu Kristu, koji nam je u Isusu Kristu podario svoje biće i lice. Htio je staviti to kao središnju zadaću našega vremena. Benedikt je htio obnoviti Crkvu ne izvana nego iznutra, učiniti je iznutra prijamljivom za Gospodina, Gospodinu suobličenu, a ne prilagodbom svijetu.

Stoga je naglašavao produbljeno slušanje

riječi, *lectio divina*, a pogotovo kroz ljubavni odnos s Isusom Kristom u slavlju euharistije i euharistijskom klanjanju. Mistična duhovnost i otvorenost u poniznosti prema Bogu i čovjeku. On živi ih prihvata Božje ljubavi i iskustva te iste ljubavi u Isusovoj osobi te vraća vjeri temeljnu protežnicu radosti. Predanje Kristu u osvjeđenosti da samo na taj način čovjek nalazi samoga sebe. Mladima poručuje: *Osmjelite se biti žarki, gorljivi sveti, u čijim očima i srcima zrači Kristova ljubav donoseći svijetu svjetlo*. On nam poručuje da istinu ne dokučujemo samo umom nego da nas istina formira, vodi, sili, prožima, da u nama istina bude moćna te tako osvoji svijet. Istina je pak Isus Krist.

*Dr. fra Tomislav Pervan
Međugorje, u travnju 2013.*

Apostolat duhovnih zvanja – za susret redovničkih poglavara i biskupa

Za ovaj susret smo uzeli razmotriti i našu skrb za duhovna zvanja na našim prostorima. Nitko nije izuzet od ove skrbi. Uvod u tu temu sam uzeo vrlo jednostavno razmišljati.

Izbor dvanaestorice:

„ Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu. Kad se razdanilo, dozva k sebi učenike te između njih izabra dvanaestoricu, koje prozva apostolima: Šimuna, koga prozva Petrom, i Andriju, brata njegova, i Jakova, i Ivana, i Filipa, i Bartolomeja, i Mateja, i Tomu, i Jakova Alfejeva. I Šimuna zvanog Revnitelj, i Judu Jakovljeva, i Judu Išariotskoga, koji posta izdajica.“ (Lk 6, 12-17).

Prvo što upada u oči da Isus moli prije izbora. I to cijelu noć. On koji poznaje ljudska srca, ostavlja nama pouku i poruku kako pristupiti izboru duhovnih zvanja.

Drugo upada u oči, da on zove i bira. U procesu zvanja je nužna selekcija. I njemu „potkrao“ izdajica, a kamoli neće nama.

Nakon izbora ih poučava i odgaja.

Toliko ih je puta nasamo poučavao, ali i s narodom. Rekli bi da im je priuštiio pastoralno

iskustvo, pogotovo kada ih je slao dva po dva. Mt. 10, 5 i sl. šaljući ih daje im pastoralne upute. Ukazuje im što ih čeka, ali ih hrabri na tom apostolskom poslanju. (Mt 10, 26- 42).

Nama stavlja u zadatak da molimo

„ I obilazio je Isus sve gradove i sela učeći po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć. Vidjevši mnoštvo, sažali se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju“ (Mt 9, 35-38).

Isus nam daje zapovijed moliti za radnike. Valja stvarati duh molitve ako želimo da pozove. Moli se za ono za što smatramo da je važno.

Važno je izmoliti radnike, ne broj zvanja. One koji će spremni biti i oduševljeno raditi.

Sv. Grgur, papa je rekao da ima dovoljan broj svećenika ali nema radnika.

Mi svi smo izmoljeni

Nikada možda nećemo saznati tko je sve molio i žrtvovao se da ono što je Bog posijao

nikne u našim srcima, odnosno u srcima pozvanih. Tamo gdje se istinski moli za zvanja stvara se ozračje otvorenosti za duhovna zvanja. Ako se molimo kao što molimo za kruh svagdanji, za zdravlje, za tolike potrebe, otkrivamo da istinski molimo za ono što nam je važno i do čega nam je stalo. Djeca i mladi odrastajući u ozračju obitelji gdje se moli za duhovna zvanja, postaju sposobnija odgovoriti na poziv.

Sredina i ozračje koja odgaja za duhovno zvanje.

Obiteljsko ozračje, župsko ozračje pomaže mladima koji zažele poći putem duhovnog zvanja da im bude potpora i ohrabrenje.

Posebno ozračje su zajednica: ministrantska, ili koja duhovna udruga ili grupa (frama itd). Kada sam bio odgojitelj i pravio anketu pozvanih negdje 1983/4 (mala sjemeništa) većina ih je došla iz ministrantske grupe. Oltar odgaja za oltar. Ovdje je važno dodati da mladima društvo igra veliku ulogu razvoja stavova i opredjeljenja. Nije dosta imati neku grupu, nego ustrajno s njima raditi. Ne samo docirati nego animirati, da se oni aktivno uključe i dadnu svoj doprinos praktične vjere.

Primjeri privlače

Veliki dio – pozvanih će se izjasniti da su potaknuti primjerom odlučili krenuti putem duhovnog zvanja. Bog se služi ljudima da ostvaruje svoje djelo. Vidimo to i u Evanđelju: Andrija nakon što je susreo Krista, najprije nađe svog brata Šimuna te će mu: „Našli smo Mesiju“ i dovede ga IsusuNađe Filipa i reče mu: pođi za mnom“Filip nađe Natanaela i javi mu: „našli smo onoga o kome je pisao Mojsije u zakonu i Proroci: Isusa, sina Josipova, iz Nazareta....(Iv 1, 40- 47). Nema sumnje da Bog poziva i kada mi ništa ne govorimo, nego budemo ono što jesmo i svjedočimo. Bl. Ivan Pavao II. je u pismu svećenicima dao ohrabrenje da se ne bojimo pozivati. Često puta pitanje koje je izazovno ostavlja u duši mlade osobe izazov na razmišljanje.

Riječ Božja i susret s osobom Isusa Krista je snaga koja pokreće

Prevažno je mladim ljudima pomoći susret s Kristom u Riječi Božjoj. U zadnje vrijeme se

sve češće pristupa čitanju svetog Pisma kao molitvi. Takav pristup pomaže otkriti smisao i ljepotu biti uz Krista. Zato su važne zajednice koje razmišljaju Riječ Božju, prenose iskustvo življenja Riječi Božje.

Sakramentalni život.

Ako igdje je milosni život prisutan onda je u slavlju sakramenata. Svijest krštenja, ispovijedi, euharistije. Možda posebno značenje ima sveta ispovijed, gdje se osoba susreće sa svojom savješću i traženjem sebe i doživljaj ljubavi Božje....

Kultura zvanja

U krilu Majke Crkve sva zvanja se mogu svesti na tri stupnja: vjernici laici, Bogu posvećene osobe i zaređeni službenici. Kada govorimo o kulturi zvanja, koji je duh inicirao bl. Ivan Pavao II. to je ozračje u kojem će mladići i djevojke prepoznati život kao dar. Taj dar valja ostvariti kao poziv suradnje s Bogom. Takva kultura karakterizira pastoral zvanja, koji nije motiviran samo krizom zvanja, nego je izraz materinstva Crkve, otvorenost Božjem djelovanju, odgoj odgovorne savjesti i spremnosti suradnje s Bogom.

Za naše područje je ovo vrlo važno u pastoralu. Stvarati kulturu zvanja.

Centar za pastoral zvanja

Crkveni dokumenti nas upućuju da se u svakoj biskupiji organizira Centar za pastoral zvanja. Ne bi se smjelo pretvoriti u administrativno ili birokratsko djelovanje. To Crkva zove DJELO ZA DUHOVNA ZVANJA. Taj biskupijski Centar za duhovna zvanja trebao bi objedinjavati sav pastoral za duhovna zvanja.

pastoral obitelji koje su prvo mjesto rađanja duhovnih zvanja. Istinski religiozna obitelj je plodno tlo gdje se rađaju zvanja. Posebno gdje se redovno moli i gdje su aktivni vjernici u župi.

Redovničke zajednice u župi. Svojim životom i djelovanjem obogaćuju zajednicu i postaju izazov da mladići i djevojko na pragu traženja svog ostvarenja, možda zažele se ostvariti na način kako doživljavaju osobe posvećenog života,

Župska zajednica, pokreti i udruge. Župa ipak na neki način predstavlja vidljivu Crkvu, rasprostranjenu po cijelom svijetu. U župnoj se zajednici rađa, očituje i razvija duhovno zvanje. Tu su pomagala razna pastoralna sredstva.

Sjemenišne zajednice. Prigodno kada se pojave u župi i predstave svoja iskustva poziva veliki je poticaj na razmišljanje mladim.

Naša stvarnost – razne poteškoće

digitalna generacija – koja je prepuna informacija, ali nema interiorizacije spoznaja. Zato se sve češće odgađa s odlukom, jer nedostaje sposobnost domišljanja i odlučivanja, posebno ne na vrijeme.

Razbijena obitelj – ne omogućuje redovnu i normalnu komunikaciju djece s roditeljima i obratno. Zato sve češće izostaje normalna prirodna identifikacija s ocem i majkom. Zato često ne zriju psihički uravnoteženo te se pojavljuju i devijacije posebno kada je u pitanju seksualna integracija i spolno zrenje.

Sekularizam, koji je uništio osjećaj svetoga. Djeca su sve manje odgajana srcem oca i majke, a sve češće ulicom i TV, kao i svim drugim elektronskim sredstvima. U tim sredstvima je sve manje pravih vrednota i kriterija za prosuđivanje. Zato je teško mladima uživjeti se u život posvećen Bogu.

Sve je opterećeno raznim škandalima – lošim primjerima a i nerazboritog komuniciranja s mladima. Nekada se znalo što se pred djecom ne govori, sada nema više obzira, dapače se pretjeruje u negativnom.

Rad za duhovna zvanja u pastoralu

Sve je manje mogućnosti da jedan mladić krene za dijecezanskog svećenika ako je iz župe koju vode fratri i obratno. Dapače, posto-

je vrlo nezdrava iskustva.

Ako slučajno koji mladić iz župe koju vodi dijecezanac pođe u fratre, odmah mu sugeriraju da treba se osloniti na župu gdje je fratar. Tako izbjegava svog župnika jer je opasan za njegovo zvanje. Tako isto mladić koji je pošao iz župe gdje su fratri u biskupijsko sjemenište, često se fratar ne želi postaviti da je on župnik i tog duhovnog zvanja.

Poteškoća ženskih duhovnih zvanja. Prvo je nastala iz toga nezdravog duha koji se „ušuljao“ između sestara i svećenika. Nedostaje iskreno poštovanje i vrednovanje tih zvanja, rekao bih obostrano. Često sam znao reći da redovnice svojim stavom podržavaju dostojanstvo svećenika, a svećenici su duhovni vođe redovnica.

Upravo je jedan od velikih poteškoća što je sve manje duhovnog vodstva. Svako zvanje treba duhovno praćenje. Sve je teže naći duhovnika, ispovjednika itd...

Također, sve je češće manjak duha kod redovnica, te polako gube „svoj evanđeoski identitet“, posvećenog života. Bijeg iz pastorala, u uski krug djelatnosti udaljava sestre od mladih kako bi ih u živo doživjeli osmišljene kao posvećene Bogu.

Vrlo je teško uvezivati strukture praćenja duhovnih zvanja: obitelj, župa i odgojna zajednica, odnosno sjemenište. Bez tog uvezivanja nema odgoja duhovnih zvanja.

Čak kada se dogode ređenja, zavjeti, ne javi se rodnoj župi, kako bi upisali u maticu krsnih. Vrlo neodgovorno postavljanje prema toj važnoj činjenici.

P.s. ovo razmišljanje je održao kardinal Vinko Puljić na susretu biskupa BK BiH i Viših redovničkih poglavara u BiH. 17. travnja 2013. u Sarajevu.

Sv. Josip Radnik Obilje paradoksalnosti (neočekivanosti-čudnosti) uz ovaj blagdan

Kol 3,14-15.17.23-24; Mt 13,54-58

Današnji blagdan i ono što je povezano s njim je jako paradoksalno i čudno – ma skoro sve je paradoksalno i čudno.

Prvo, ja mislim da je sv. Josip bio nijem. Zašto? Zato što nigdje u SP nemamo zapisano da je progovorio i jednu jedinu riječ. Četiri se puta spominje kod Mt i 4 kod Lk, ali ništa ne govori. Stoga je logički zaključak da je bio nijem.

Sljedeći paradoks je povezan s početkom ovog blagdana. Naime ovaj blagdan je Crkva uvela 1955. I znate kako, i zašto? Pa moglo bi se reći da se približi „komunistima“. Thompson bi rekao u jednoj pjesmi na svom novom albumu „Bože mili apsurdnih vremena, kako li se nositi sa time, sad partija opet pravdu dijeli, a Hrvatsku nisu htjeli. Često Jude, pravednima sude.“ Ne samo da je Hrvatska postala „crvena“ nego se i crkva okreće „crvenima“ kroz ovaj blagdan sv. Josipa Radnika. Dakle, 1. svibnja su „komunisti i socijalisti“ slavili i ranije kao „praznik rada i prava radnika“. I onda im se od 1955. pridružuje i Crkva.

Treći paradoks su današnja čitanja. Naime, slavimo blagdan sv. Josipa, a u čitanjima ni „J“ od Josipa.

A bit će ih još. No, hajdemo krenuti redom, da ne bi zaboravili.

Odgovori na paradokse:

Josip ništa ne govori. Ali to uopće nije bitno. On ne govori, ali radi nešto što je puno važnije, on svaki put čini. Nije od puno riječi, nego je od djela. „Sveti Josip je čovjek velikog duha. On je velik u vjeri, ne zato što govori svoje riječi, nego prije svega što sluša riječi Živoga Boga. On sluša u tišini. I njegovo srce bez prestanka ustraje u spremnosti prihvatiti Istinu sadržanu u riječi Živoga Boga.“ – Ovako je jednom blaženi Ivan Pavao II. opisao sv. Josipa.

Crkva je počela slaviti „socijalistički praznik“ i pretvorila ga u blagdan prije svega da bi dala vjersko obilježje i značenje ljudskom radu. Da bi dala duhovnu dimenziju i usmjerenje ovom danu.

Kao što rekoh današnja čitanja uopće ne spominju Josipa. Sveto pismo prikazuje sv. Josipa kao tihog, šutljivog čovjeka, koji ne priča puno, nego je vjeran svojim poslovima do najsitnijih detalja. I upravo ovog tihog, povučanog, „jadnog“, skromnog čovjeka Crkva je uzdignula na čast da bude zaštitnik Opće Crkve. Sigurno ne bez razloga, ne bez veze! Njemu koji izbjegava biti „u centru pozornosti“, kojeg ne zanima „tapšanje po ramenu“ od strane moćnih i „visokih“, upravo njemu Crkva daje poslanje da štiti, potiče, podupire sve kršćane tijekom cijele ljudske povijesti.

Paradoksalan je i njegov posao. Tj. njegov poziv, tj. njegovo zanimanje su njegovi sugrađani smatrali prosječnim, pa su i Isusa podrugljivo smatrali „tesarevim sinom“. A upravo je on, s takvim, bijednim „tesarskim“ poslom od strane Crkve proglašen zaštitnikom svih poslova, svih radnika. Očito u težačkom poslu postoji dostojanstvo koje je skriveno očima ponosnih i moćnih, a kojeg je Crkva i njen osnivač Isus Krist prepoznao. Očito svaki rad (kuhara, smetala, portira) ima svoje dostojanstvo, a ne samo liječnika, bankara, profesora i tome slično. Mnogi to ne vide, ali vidi Crkva i vidi prije svega Krist, jer je i on radio takav posao.

Vratimo se malo na pročitana čitanja. Prvo čitanje iz poslanice Kološanima. Čitanje sadrži dragocjene preporuke za radnike svih vrsta, godina i spola. Pavao kaže: „Što god radite, zdušno činite, kao Gospodinu, a ne ljudima“.

Pavao zna za slabosti radnika. Kad netko radi za ljude, tj. za pare, za plaću, za malu plaću, ili plaću koja kasni, teško je očekivati da će takav čovjek u takvim okolnostima raditi svim srcem. Obično tada radi s pola srce, s trećinom ili četvrtinom, pa nekad i bez srca, posebno kad ga šef ne kontrolira ili gleda.

A treba raditi sa srcem. To jest što god čovjek radi treba to raditi zdušno, sa srcem. Bez obzira koji posao. Jedino tada posao i rad ima smisla. Ako ga radimo sa srcem, to se odmah vidi.

Pavao, koji je i sam bio radnik, dalje kaže: „I mir Kristov neka upravlja srcima vašim - mir na koji ste pozvani u jednom tijelu!“

Ono malo što znamo o sv. Josipu, budući da je bio tih i povučen, znamo da je donio četiri važne odluke: prvo je odlučio uzeti Mariju za ženu; drugo, kad ju je poveo na popis u Betlehem; treće, kad je Mariju i Isusa odveo u Egipat na sigurno; i četvrto, kad se odlučio trajno nastaniti u Nazaretu. U svim ovim odlukama sv. Josip je bio miran; uopće nije prigovarao, nije bilo nikakvog otpora, gorčine u njegovom srcu. Nego mir, mirnoća.

Važne odluke mogu dovesti do srdžbe, mržnje, podjela. Ove negativne reakcije se pojavljuju u obiteljima, zajednicama, udruženjima, školama, crkvenim zajednicama, i u biti u svim segmentima društva.

Sv. Josip bi mogao biti primjer svima kako se ponašati u situacijama donošenja odluka, bile one važne, ili manje važne. Kroz kompromis, dogovor, suradnju, kroz mir Kristov ljudi mogu i moraju rješavati probleme koji dolaze kad se čovjek susretne s donošenjem odluka.

Sv. Josip, Isusov poočim, muž Marijin, tesar iz Nazareta, zaštitnik cijele Crkve i svih radnika, uči nas vrijednostima kao što su dostojanstvo ljudskog rada; uči nas da i mi budemo ljubazni, ponizni, plemeniti i strpljivi; pokazuje kako živjeti u miru s drugima, te nas usmjera va prema našem stvarnom nebeskom domu.

Slavimo Josipa Radnika. O dostojanstvu ljudskog rada i ispravnom stavu prema radu prelijepo je govorio blaženi Ivan Pavao II. članovima „Katoličke akcije“ Italije. Papa ističe da

se danas češće naglašavala „produktivnost“ a manje dostojanstvo rada. Svijet ističe da je važno što više proizvesti. Stoga je papa isticao da rad pomaže čovjeku razviti svoje čovječstvo. Kroz rad-stvaranje čovjek nastavlja Stvoriteljev čin stvaranja. Rad oblikuje čovjeka.

Ivan Pavao II. je pozivao da se oslobodimo logike profita, od želje da čovjek što više ima; od želje da nagomila i da troši. Ako posao postane „neljudsko bogatstvo“ onda on biva „zavodljivi i nemilosrdni idol“. Potrebno je stoga posvjestiti si riječi Isusa Krista koji kaže: „Što čovjeku vrijedi ako sav svijet zadobije, a sebe samoga izgubi (Lk 9,25)“. I njegove riječi: „da je život vrjedniji od jela“. Život je velik ne po tome što netko ima više, ili što netko radi neki prestižan posao, niti dokle je došao u karijeri. Čovjek je puno vrjedniji nego li materijalna dobra koja stiče ili posjeduje.

I na kraju jedna anegdota. Jedna je Njemica pitala Amerikanca kako oni kažu „Grüß Gott!“ na engleskom. Ovaj je odgovorio da kažu „Hello“. Ona ga je pogledala u nevjerici i rekla. Pa to nije pozdrav. To se kaže u mikrofon da se vidi da li radi. Bog bi trebao biti dio naših pozdrava, rekla je. U protivnom, ti pozdravi su samo prazne riječi.

Bog treba biti dio naših riječi, našeg rječnika, ali još više dio naših djela. Josip nije bio od puno riječi, nego od djela. Neka i nas tome nauči. Amen.

*Pale, 1. 5. 2013.
Dr. Darko Tomašević*

Održan XVI. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije

Nakon svečane Euharistije, koju je 20. travnja 2013. u katedrali Srca Isusova u Sarajevu predvodio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić i okrjepe u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, zabavno-rekreativnim i natjecateljskim dijelom nastavljen je te dodjelom nagrada završen XVI. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije. Na susretu je sudjelovalo 897 ministranata iz 58 župa Vrhbosanske nadbiskupije. Natjecanja su vodili i koordinirali bogoslovi te djelatnici i volonteri Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ pod vodstvom kanonika i pastoralnog vikara mons. Bosiljka Rajića.

Budući da je susret održan je u duhu pastoralne godine koja je proglašena Godinom vjere za cijelu Crkvu, posebna važnost stavljena je na takmičenje u kvizu znanja iz vjere i ministriranja. Tijekom Mise ministranti su kardinalu Puljiću predali na da knjigu pastoralnih poslanica „Pod zastavom Srca Isusova“ prvog vrhbosanskog nadbiskupa dr. Josipa Stadlera posebno podsjećajući na njegove jubilarne poslanice: Kako suzbiti vjersko neznanje (1983.), Odnos razuma, vjere i ćudoređa (1893.), Svojstva vjere (1893.), Spoznaja zakona Ljubavi (1903.), Štovanje Euharistije, pričest, Očenaš (1913.). Ministranti su pokazali zavidno poznavanje Katekizma Katoličke Crkve i svoje ministrantske službe.

Osim u kvizu znanja, ministranti su se natjecali i u sljedećim sportskim vještinama: malom nogometu, stolnom tenisu, šahu, „čovječe ne ljuti se“ i igrama bez granica. Na završetku natjecanja mons. Rajić je pobjednicima podijelio je pr-

iznanja i prigodne knjige s vjerskim sadržajem.

U Kvizu znanja prvo mjesto je osvojila Iva Kvasina iz župe Rankovići, u Igrama bez granica pobjedila je župa Prozor, u igri Ne ljuti se čovječe Nikolina Grbić iz Dragunje kod Tuzle, u šahu je pobjednik Anto Josipović iz Vidovica; stolni tenis Matej Dramac iz Podmilačja; u nogometu je prva bila župa Lug-Brankovići (za peti i šesti razred) i župa Glogarica kod Žepča (sedmi i osmi razred).

Samo natjecanje kao i cijeli susret protekli su u vrlo lijepom ozračju. Sarajlije su sa simpatijama pratili mlade ministrante dok su u procesiji išli ulicama grada odjeveni u svoju ministrantsku odjeću. Kardinal Puljić je potaknuo ministrante da svojom plemenitošću, poštenjem, dobrotom i otvorenosti i u Sarajevu i u svakom mjestu svjedoče svoju pripadnost i svoju ljubav prema Isusu. Brojni župnici, župni vikari, đakoni, časne sestre i drugi voditelji pokazali su osobitu skrb prema ministrantima s kojima su krenuli na put kako bi ih sretno doveli natrag njihovim obiteljima. O važnosti vođe puta svjedoči i nezgoda koja se dogodila ministrantima iz šamačkog dekanata. Njima se nedaleko od Olova zapalio motor autobusa, ali je župnik iz Vidovica vlč. Josip Senjak kao vođa puta smireno i bez panike izveo sve ministrante iz autobusa te se nikom ništa nije dogodilo. Ubrzo je u pomoć priskočio autobus „Centrotransa“ iz Sarajeva koji je odveo ministrante do Sarajeva te ih nakon susreta vratio u posavsku ravnicu u župe iz kojih su krenuli na susret ministranata.

(*cta/B. Rajić*)

Održano savjetovanje o izgradnji religioznog identiteta kod mladih muslimana i kršćana Europe

London, 7. svibanj 2013.

Vijeće biskupskih konferencija Europe (CCEE) organiziralo je savjetovanje svojih delegata za odnose s muslimanima u Londonu od 1. do 3. svibnja na temu: „Izgradnja vjerničkog identiteta kod mladih

muslimana i kršćana u Europi“. Na savjetovanju je sudjelovao i delegat Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Mato Zovkić, dugogodišnji profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u

Sarajevu. Donosimo cjelovito izvješće dr. Zovkića sa spomenutog savjetovanja:

U ime Sv. Stolice aktivni doprinos savjetovanju dao je kardinal Jean-Louis Tauran (Žan Luj Toran), predsjednik Papinskog vijeća za međureligijski dijalog, koji je trećeg dana predvodio euharistiju s prigodnom homilijom. U svome izlaganju iznio je pregled novih događaja na području odnosa katolika i muslimana, naglasivši odazive muslimana prigodom pastirskih pohoda pape Benedikta XVI., ali i obradivši tamne događaje kao što su rat u Siriji i sudjelovanje muslimanskih boraca u borba u Sudanu. U ime CCEE susret je animirao kardinal Jean-Pierre Ricard (Žan Pjer Rikard), nadbiskup Bordeaux-a (Bordo).

Izlaganje teologa i sociologinje religije

Delegati su, nakon uvoda dvojice kardinala, saslušali dva stručna predavanja. Talijanski profesor teologije Andrea Pacini (Paćini) iznio je okvir za razvijanje odnosa katolika prema sljedbenicima drugih religija u svjetlu dokumenta Sv. Stolice „Dijalog i navještaj“ iz god. 1991. (prijevod na hrvatski od dr. Tome Vukšića). Ovaj dokument traži upoznavanje sljedbenika drugih religija, s njihovim identitetom i duhovnošću, priznajući im pravo ne samo da osobno ustraju u svom identitetu nego i da svoju vjeru svjedoče u društvu. Iskreno susretanje s drugima pretpostavlja da Crkva ne putu zemaljskom putuje s drugima prema punoj religijskoj istini te da treba biti sveopći sakrament spasenja u svijetu. Zato je za kršćane dijalog sastavni dio sveopćeg poslanja Crkve. U razjašnjavanju smetnja za dijalog predavač je istaknuo da to mogu biti izvjesni socijalno-politički faktori, zatim sumnjičenje partnera da nisu iskreni kao i skromni rezultati dosadašnjih pothvata. Moguće je biti angažiran u dijalogu i naviještati vlastitu vjeru, ako partneri gaje duhovnost dijaloga.

Ovaj predavač u kasnijoj raspravi istaknuo je da muslimani doseljavaju najprije na jug Italije, ali se s vremenom pomiču prema industrijski razvijenom sjeveru. Tako u Milanu ima oko 250.000 muslimana koji se okupljaju oko centara podignutih za doseljenike iz određenih regija, a neki od njihovih imama izričito se suprotstavljaju kontaktima s kršćanima.

Sociologinja religije na sveučilištu u Louvainu (Luven), Belgija, Brigitte Maréchal (Brižit Marešal) obradila je temu: „Izgradnja identiteta među mladim kršćanima i muslimanima – izazov za realni pastoral mladih“. Ona je, između ostaloga, specijalizirala islam tako da govori arapski. Napomenuvši da u Bruxell-esu (Brisel) 17% stanovnika čine muslimani, skrenula je pozornost sudionika da nije isto biti musliman u pojedinim gradovima i zemljama Europe. Kako su europski muslimani stizali iz bivših kolonijalnih zemalja, oni slijede različite pravne škole, ali im je zajedničko da njeguju obiteljski identitet. Neki od imama ne obaziru se na europski kontekst mladih, ali imaju sljedbenika. Identitet mladih kršćana i muslimana ima više dimenzija: teološko-duhovnu, etičko-normativnu, kulturnu, civilizacijsku i političku. Iako su muslimani Europe sljedbenici različitih pravaca vlastite tradicije, njihovi duhovni vođe rade na njihovu povezivanju i bratstvu. Takav je Tarik Ramadan o čijim objavljenim djelima je izvijestio Erwin Tanner, generalni tajnik Švicarske biskupske konferencije. Svjesni vlastitog pluralizma, muslimani Europe raspravljaju međusobno, osnivaju „forme za refleksiju“. Njihovi mladi s ponosom ističu da ih islam štiti, makar ga i ne poznavali dovoljno. Religija im pomaže da se integriraju i čuvaju svoj identitet.

Jesu li mladi muslimani Europe religiozniji od svojih kršćanskih vršnjaka?

U izvješćima iz pojedinih zemalja, kada je bila riječ o Francuskoj, kardinal Ricard kazao je kako mu je jedna mlada vjernica biskupije Bordeaux u pismu s tugom prenijela izjavu svoje prijateljice muslimanke da se kršćani stide svoje vjere u javnosti. To je osvijetlio Christophe Roucou (Kristof Ruku), ravnatelj nacionalne službe za odnose s islamom, koji je sudionicima podijelio najnoviji broj svoga časopisa „*Temoginage – Svjedočanstvo*“. On je istaknuo da među mladim muslimanima Francuske raste tjeskoba zbog porasta broja nezaposlenih u gradskim četvrtima gdje oni žive. Oni teško proživljavaju lom odnosa između starijih koji su u Francusku doselili i mladih kojima je jednako važno biti francuski građanin i ostati musliman. U sve većem broju gradova Francuske mladi kršćani su manjina. Njima bi pastoralno

osoblje trebalo pomagati da im kršćanska vjera nudi smisao života, ali ih i potiče da ostanu u dobrim odnosima s muslimanima, a pastoralni djelatnici još nisu na to adekvatno odgovorili, iako ima obećavajućih inicijativa. U Francuskoj svake godina stotinjak mladih osoba islamskog porijekla prihvaćaju kršćanstvo. Postoje i obraćenja bivših katolika na islam, ali se odgovorni za pastoral time još ne bave. Svima se postavlja pitanje, kako pomagati mladima u izgradnji identiteta kojim će se ponositi u pluralnom društvu, prihvaćajući zajedništvo ali ne podliježući „komunitarizmu“.

Delegat BK Njemačke Mathias Böhm (Mathias Bem) iznio je podatak da kod njih muslimani sačinjavaju 5% stanovništva te da je sada urgentno pitanje vjeronauka za muslimanske đake. Iznio je primjer jedne od saveznih „zemalja“ gdje se školuje 800.000 đaka muslimana te da bi za njih trebalo hitno odškolorati i kasnije plaćati 2000 vjeroučitelja. Kod njih roditelji muslimani rado daju svoju djecu u katoličke vrtiće zato što u njima bivaju prihvaćena djeca svih socijalnih klasa te što ih kvalificirane odgojiteljice uvode u opće vrijednosti. Pred Njemačkom biskupskom konferencijom stoji hitan zadatak dati upute o međureligijskoj molitvi u takvim vrtićima. Kao primjer dobre suradnje naveo je „Katolički pokret za prirodu“ (KLJB) i muslimane alevite u Njemačkoj. Istaknuo je potrebu šire informacije o islamu za kršćanske mlade, priznajući da YuCat jest popularan, ali sadrži samo dvije stranice o islamu.

O duhovnoj brizi za mlade u Ujedinjenom kraljevstvu izvijestili su Mons. Peter D. Fleetwood (Piter Flitvud) i biskup Kevin McDonald (Mekdonald), koji predvodi Ured Biskupske konferencije za odnose s drugim religijama. Mladima se pomaže u okviru „Kršćansko-muslimanskog foruma“ koji priznaje i podupire također vlada. U njima se skreće pozornost na sličnosti i razlike u postojećim religijama; različiti mladi bivaju motivirani da zajedno doprinosu razvoju kraja i mjesta u kojem žive; proučavaju specifičnosti vjernika određene povijesne pozadine; lokalni imami i svećenici bivaju dodatno obrazovani. Forum potiče na uvažavanje važnosti lokalne sredine te uspostavljanja izravnih odnosa svećenika i imama. U nekim katoličkim školama ima više muslimanskih nego katoličkih đaka. Pohvalili su doseljene muslimane što prihvaćaju britanski identi-

tet i izrazili žaljenje što crne doseljenike vreba-ju agresivni muslimanski misionari.

Zastupnik Kosova njemački isusovac

U službenom popisu sudionika nije bilo ubilježeno ime njemačkog isusovca Waltera Happela, koji je direktor gimnazije „Lojola“ u Prištini, ali je on bio za stolom zajedno s ostalima a pred njim je uz ime stajao natpis „Kosovo“. Poznato je da Sv. Stolica još nije uspostavila diplomatske odnose s Kosovom (vjerojatno čeka da novu državu priznaju UN), jer joj je stalo do dobrih odnosa sa Srbijom i Srpskom Pravoslavnom Crkvom. Pater Happel istaknuo je da su 60% njihovih učenica i učenika djeca iz muslimanskih obitelji, da njihovi roditelji imaju povjerenja u vodstvo i profesore, uključivši odvojeni internat za djevojke i mladiće, te da među učenicima katolicima i muslimanima vladaju dori odnosi.

Komentirajući izvještaj drugih delegata da u nekim europskim zemljama ima obraćenja mladih s muslimanskom prošlošću na kršćanstvo i obratno, istaknuo je da su kosovski Albanci svjesni kako su im pradjedovi bili katolici, ali da je sada „povratak“ vjeri djedova teško pitanje. Nekima koji su javno priznali da su prešli na katolicizam bile su spaljene kuće, a strah od tihog kažnjavanja otpadnika postoji kod drugih zainteresiranih. Također je istaknuo da muslimani kao ogromna većina svoju distanciranost od katolika opravdavaju okrutnostima Rankovićeve i Miloševićeva režima poistovjećujući pravoslavce i katolike. Situacije na Kosovu - osobito činjenice da još ima „ljaramana“ kao pojedinaca koji su potajno kršćani a nose muslimansko ime i odjeću – dotaknuo se i Mons. George Frenco, pomoćni biskup u Tirani, koji je predstavio prilike u Albaniji.

Ministrica muslimanka obrazložila zašto se bavi britanskim politikom

Prve večeri sudionicima se na večeri pridružila Sadžida Husein Warsi, ministrica za odnose Vlade prema vjerskim zajednicama. Biskup Kevin McDonalds predstavio ju je kao iskrenu zastupnicu potreba Crkava i vjerskih zajednica u državnoj vladi te joj posebno zahvalio što je pred pohod Benedikta XVI. Britaniji preko medija pripravljalala javnost za taj

prvorazredni događaj. Ona je u svom živahnom govoru istaknula da je odrasla među doseljenicima iz Pakistana koji su oštro kritizirali njezina oca što je svojoj ženi dopustio da položi vozački ispit kako bi njihovu djecu mogla voziti u školu. Još su ga više kritizirali što je svojoj kćeri omogućio univerzitetski studij, jer da je to nečuveno za pakistanske djevojke. Ponosna što je u sebi zdravo uskladila islamski i britanski identitet, prijavila se kao kandidat na posljednjim izborima, pobijedila te sada i drugim doseljenicima pomaže da njeguju različite vidove svoga identiteta.

Drugog dana sudionici biskupi i prezbiteri koncelebrirali su u katoličkoj katedrali pod vodstvom domaćin kardinala Vincenta Nicholasa. On ih je na početku pozdravio a u homiliji istaknuo trajnu vrijednost pastirskog pohoda pape Benedikta XVI. Ugostio ih je na večeri u svom domu gdje se sudionicima pridružio i Mons. Antonio Mennini, apostolski nuncij u Britaniji.

Zakonito širenje vlastite vjere i prozelitizam

U završnoj raspravi kardinal Ricard zahvalio je sudionicima na kreativnom doprinosu. Upozorio je da su muslimani Europe različiti, jer nema uniformiranog islama. Zatim je predložio nastavak iskrenog dijaloga po kontaktima s različitimima među nama, jer je to naša ljudska i vjerna stvarnost. Mlade treba odgajati za vjernačko življenje u sekularnom društvu, osobito pomažući im da vjera baštinjena u obitelji postane njihovo osobno uvjerenje; mladi trebaju podršku u zajednici, ali mogu također

postajati podrška vlastitoj zajednici. Mlade i odrasle treba odgajati za razlike, da se ne postavljaju samo obrambeno nego da budu sigurni u svoje i otvoreni za drugačije. Pitanja koja nama kršćanima postavljaju muslimani traže da presložimo mentalitet modernih ljudi, jer je vjera važna za skladan život društva. Trebamo imati povjerenja u Boga kada je riječ o ulaženju u dijalog, jer Bog uvijek čini prvi korak. Zato treba premisliti zakonito širenje vlastite vjere koje ne smije biti prozelitizam.

Katoličke delegate ugostili anglikanci

Sudionici su dobili udoban smještaj u Centru za duhovne obnove zvanom „Kraljevska fondacija Sv. Katarina“. Utemeljila ju je kraljica Matilda god. 1147. kao bolnicu za siromahe. Tokom duge povijesti fondacija je mijenjala i smještaj i područje djelovanja, jer je bila silom izmješšana. God. 1940. njemački bombarderi srušili su u njoj crkvu sv. Jakova i sada je na tom mjestu nova anglikanska kapela. Činjenica da je ovo eminentno katoličko savjetovanje bilo obavljeno u anglikanskom duhovnom centru u istočnom Londonu, u predjelu zvanom Limehouse, pokazuje najprije da katolička nadbiskupija nema takvih ustanova, ali i ekumensku suradnju anglikanaca i katolika. Katolici u Ujedinjenom kraljevstvu su manjina od 9,8% koju partnerski prihvaća anglikanska većina.

Sudionici su na koncelebriranu euharistiju išli dva dana u katoličku crkvu udaljenu desetak minuta pješice, a jedan dan u katedralu. Na kraju je predloženo da sljedeći studijski susret bude u Španjolskoj sredinom svibnja 2015.

„Moje druge konklave u ožujku 2013.“

Nakon što je kardinal Puljić objavio čitateljima dojmove i zapažanja sa svoje prve konklave u kojoj je izabiran papa Benedikt XVI. pred čitatelje su stavljeni događaji s posljednje konklave. Kardinal je ostao dosljedan naslovu prvog izdanja, ali već na samoj naslovnici imamo preciziran nadnevak događaja, tj. mjesec ožujak 2013. u kojemu se sve zbilo.

Knjiga je podijeljena u nekoliko segmenata koji čitatelju omogućuju kontinuirano praćenje događanja oko izbora novoga pape što potvrđuje i prof. Franjo Marić u uvodnoj riječi u kojoj naglašava da knjiga obuhvaća razdoblje od odreknuća pape Benedikta XVI. do izbora novoga pape Franje. Knjiga prati izbor novoga pape kronološko-dokumentacijsko-povijesnim karakterom uz odabrane ilustracije sa samog događaja. Ovakav sistematski pristup omogućuje i slabijim poznavateljima života crkve, pogotovo događanja u Vatikanu, lakše praćenje izbora novoga pape.

Prvi dio knjige posvećen je odreknuću pape Benedikta XVI. Budući da smo svi bili zatečeni ovom odlukom propitkivali smo stvarne razloge njegova odreknuća. Papa Benedikt je tako 11. veljače 2013. najavio svoje odreknuće od papinske službe i upražnjenost stolice sv. Petra 28. veljače u 20 sati. Bio je više negoli jasan: „Nakon što sam se više puta preispitao pred Bogom, došao sam do uvjerenja da mi moje snage, zbog poodmakle dobi, više ne dopuštaju vršiti na prikladan način moju papinsku službu“ odgovorit će nam papa i dodati da „se tu službu, zbog njezine duhovne naravi, mora obnašati ne samo djelima i riječima već ništa manje patnjom i molitvom“ i time dao jedini i pravi odgovor kompletnoj javnosti.

To je bilo razlogom više da su svi papini nagovori od kateheze na općoj audijenciji na Čistu srijedu preko njegovih nagovora uz molitvu anđeo Gospodnji do posljednje kateheze na općoj audijenciji bili pod posebnom lupom i prismotrom. Stoga je i dobro da su doneseni u ovoj knjizi. I dok na katehezi na Čistu srijedu 13. veljače i govoru uz molitvu Anđeo Gospodnji 17. veljače nećemo čuti ništa, ako smo to htjeli, o papinu odreknuću, u nedjelju 24. veljače papa ipak daje naslutiti da se ulomak iz Evandjelja o preobraženju Gospodinu i riječi „uspjeti se na goru“ odnose na njega

i kao da su njemu upućene. I tada daje jednoznačan odgovor: „To ne znači napustiti Crkvu, štoviše, ako to Bog od mene traži, to je upravo zato da joj mogu nastaviti služiti istim predanjem i ljubavlju kojom sam to činio do sada, ali na jedan način koji više odgovora mojoj dobi i mojim snagama“.

A na zadnjoj katehezi papa prizna da odluka o odreknuću nije bila laka, ali „voljeti Crkvu znači imati hrabrosti donijeti teške, bolne odluke, uvijek pred sobom imajući dobro Crkve, a ne samih sebe“.

Nakon zbivanja oko odreknuća pape Benedikta XVI. donesen je tekst biskupa dr. Tome Vukšića o tome kako se bira novi papa, što o izboru kažu crkveni dokumenti, koja je uloga kardinalskog zbora, pravu glasa, smještaju kardinala izbornika, mjestu biranja, početku biranja, kaznama za odavanje tajne, postupku biranja, fazama biranja, predaji glasačkih listića i brojenju glasova, ponovljenom biranju, prihvaćanju izbora i proglasu.

Nakon prikaza biskupa Vukšića u knjizi se

nalazi popis kardinala koji će izabrati 266. Petrova nasljednika. Vrijedan podatak je da je 117 kardinala izbornika iz 69 zemalja, od toga je 61 Europljanin, a 28 Talijana. Dvojica nisu sudjelovala u izboru. U knjizi se također nalazi popis kardinala s godinom rođenja i zemljama iz kojih dolaze te njihovim slikama.

Dnevnik koji je uvršten u ovu knjigu, a koji se nalazi u središnjem dijelu knjige, govori o kardinalovim osjećajima i doživljajima vezanim uz konklavu. Dnevnik se očituje jednostavnošću izraza, opisom događaja, osoba iz crkvenog i javnog života, pojedinim detaljima nepoznatim javnosti u vezi s izborom pape, radošću zbog izbora novog pape. Prvi dan dnevnika je 28. veljače, dan kada je kardinal sazvao sve katolike u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti u BiH na svetu Misu u katedralu, ne predmnijevajući da će to biti zahvalnica za papu Benedikta, a zadnji dan dnevnika je 19. ožujka. Kardinala je obradovala nazočnost velikog broja pozvanih kojima je govorio o „načelima vjere i morala u vjerničkom životu.“ Iz dnevnika je potrebno izdvojiti kardinalovo podsjećanje na prvu konklavu, nemogućnost rezervacije povratne karte do Sarajeva, kongregacije kardinala u Rimu, teme kongregacija (pastoral, nova evangelizacija, formacija svećenika, obiteljski pastoral, reforme kurije). 13. ožujka, na dan kada je papa izabran kardinal zapisa u dnevniku, riječi pape pri pozdravu: „A ti dolaziš iz trpeće Crkve – crkve mučenika“. Iz zadnjeg dana dnevnika, 19. ožujka izdvojimo kardinalove riječi: „Crkva je dos-

pjela u središte svjetske pozornosti, i to ne po skandalima, nego zbog posebnog iščekivanja. Koliko god je napadaju, ipak je vrjednuju kao nezaobilaznu svjetsku stvarnost. Dolaskom pape Franje, javnost je ponovno zapljusnuo val pozitivne energije“.

Nakon dnevnika slijede stranice koje su posvećene novoizabranom papi Franji od onog „habemus papam“ preko prvog blagoslova Urbi et Orbi, prvog radnog dana kada se zorom „išuljao“ iz Vatikana u civilnom automobilu do slavljenja svete Mise s kardinalima izbornicima. Tu je također i vijest o susretu pape s novinarima gdje ih je iznenadio, upitavši ih: „Jeste se naradili, a!“ Skoro šest tisuća novinara stiglo je na susret s novim papom, a papa ih je ohrabrio rekavši da razumije „da je njihov posao težak i naporan“. Tu su još i naslovi: Papa Franjo slavio misu u župi sv. Ane u Vatikanu, zatim Svoj prvi Angelus Papa posvetio milosrđu, Misa povodom početka pontifikata pape Franje te grb i geslo pape Franje. Ovaj dio knjige završava životopisom novog pape.

U dodatku kardinalove knjige nalaze se osnovne informacije o Sikstinskoj kapeli, slikama i uporabi te dimu iz kapele gdje saznajemo kako nastaje crna ili bijela boja. Uz ove podatke tu su vrijedne informacije o bazilici sv. Petra, njezinoj unutrašnjosti i ukrasima, grobovima i relikvijama, o trgu svetog Petra, te često spominjanom u medijima, domu svete Marte.

Dr. Mirko Šimić

Dr. Zdenko Spajić

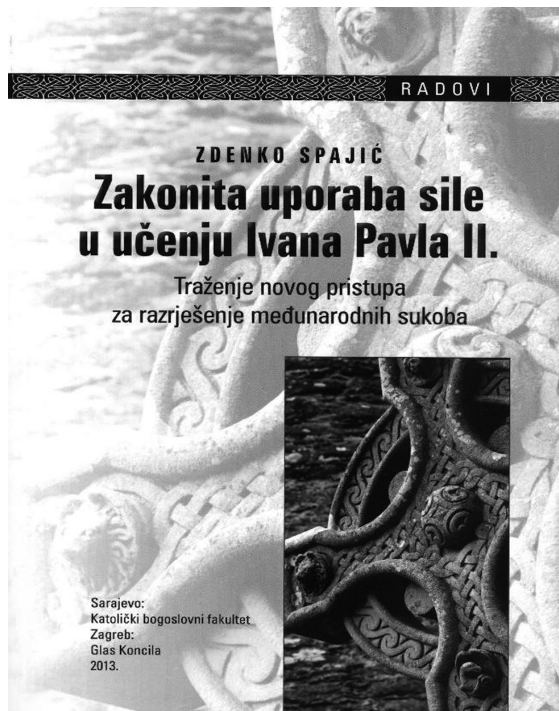
Zakonita uporaba sile u učenju Ivana Pavla II.

Nakladnik: KBF u Sarajevu i Glas koncila
Traženje novog pristupa za razrješenje međunarodnih sukoba

Sredinom svibnja 2013. godine iz tiska je izašla knjiga dr. Zdenka Spajića *Zakonita uporaba sile u učenju Ivana Pavla II.* Radi se po knjizi koja je izašla u nizu „Radovi“, a izdavač je Katolički bogoslovni fakultet Sarajevo. Suizdavač ovog djela je Glas koncila iz Zagreba.

Kako i sam autor u predgovoru navodi, djelo je nastajalo izvorno kao disertacija te je prožeto dvama različitim pogledima na rat.

Nekoliko je motiva koji su autora potaknuli na obrađivanje ovakve tematike. Tu je u prvom redu osobno iskustvo rata, ali i američko uvjerenje da rat može biti prikladno sredstvo za razrješenje međunarodnih sukoba, s kojim se sam autor susreo studirajući na Katoličkom sveučilištu Amerike (The Catholic University of America) u Washington, DC. Autoru se za istraživanje ove tematike najprikladnijim čini-

lo učenje Ivana Pavla II.

Knjiga je podijeljena u četiri poglavlja. U prvom poglavlju autor razrađuje argumente za mogućnost „pravednog rata“ od Paula Ramseyja. Drugo poglavlje nosi naslov: „Ivan Pavao II: Odbacivanje mogućnosti pravednog rata“, a u trećem poglavlju se govori o legitimnoj uporabi sile u učenju Ivana Pavla II. U četvrtom poglavlju donosi teoretski i politički okvir za viđenje Ivana Pavla II. o razrješavanju sukoba.

Recenzenti knjige su prof. dr. sc. Ivan Koprak i prof. dr. sc. Stjepan Baloban. Prof. Koprak posebno ističe autorov naglasak da se učenje o uporabi sile kod Ivana Pavla II. i Paula Ramseyja u bitnim točkama razilaze. Prof. Baloban kaže da je sadržaj ove knjige dobro došao hrvatskom jezičnom području na kojem je ova tematika još neobrađena.

Gdje su oni stali, mi nastavljamo - drugo dopunjeno izdanje

U mjesecu svibnju 2013. je izašla iz tiska knjiga „Gdje su oni stali, mi nastavljamo: pokojni svećenici Vrhbosanske nadbiskupije od 1882. do 31. prosinca 2012. godine“ - drugo dopunjeno izdanje. Izdavač je Vrhbosanska nadbiskupija, Nadbiskupski ordinarijat vrhbosanski, Sarajevo 2013. Glavni urednik je Frano Marić. Ukupno 175 stranica. Tvrđi uvez.

Iz predgovora drugom izdanju Vinka kard. Puljića:

Prigodom 125. obljetnice Vrhbosanske nadbiskupije 2007. godine tiskali smo prikupljene podatke o našim biskupijskim pokojnim svećenicima. Željeli smo čuvati spomen na njih jer su sebe ugradili u život ove mjesne Crkve. Nakon pet godina obnavljamo izdanje s dopunama. Naime, kroz ovih pet godina umrlo je 19 biskupijskih svećenika: Balukčić dr. Ivo, Božić Mato, Čalić dr. Petar, Čalušić Ivo, Čavar dr. Ivan, Džalto Stjepan, Josipović mons. dr. Marko, Josipović Mijo, Jukić Tadija, Kozinović mons. dr. Julijan, Mandić Zdravko, Mikić Ambrozije, Mikić Josip, Mišković Miodrag, Stojanović Dominik, Šarić dr. Anto, Tomašević mr. Franjo, Tomić mr. Jozo i Tunjić mons. Petar.

U ovom drugom izdanju dodali smo još 19 fotografija za svećenike koje nismo imali prigodom tiskanje prvog izdanja. Ujedno smo dopunili neke podatke koje smo imali krivo u I. izdanju. Vjerujem da će trebati ponovne korekcije praviti dok se napokon ne upotpune podaci o našim pokojnim svećenicima. Kod sedam svećenika smo zamijenili fotografije jer smo našli bolje nego što su bile u prvom izdanju.

Bilo bi hvale vrijedno da se svakih pet godina obnovimo popis pokojnih svećenika, te se

izda novo izdanje, kako bi se sačuvalo pamćenje na njih, zahvalnost i spomen molitva za njih.

Naše pokojne svećenike preporučamo milosrđu Božjem da im udijeli vječnu svjetlost, živima radosno svjedočenje vjere pod zaštitom Kraljice apostola.

Sarajevo, na Bogojavljenje 2013. godine

Knjiga se može nabaviti na porti Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog, Kaptol 7, Sarajevo.

ANNO DELLA FEDE 2012
2013